

การบริหารกรรม

ดร. สนอง วรอุไร

ชมรมกัลยาณธรรม
หนังสือดีลำดับที่ ๙๐
การบริหารกรรม
ดร.สนอง วรอุไร

จำนวนพิมพ์ ๗,๐๐๐ เล่ม; กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

จัดพิมพ์โดย : ชมรมกัลยาณธรรม
๑๐๐ ถนนประโคนชัย ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง
จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๒๗๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๗๐๒ ๗๓๕๓

ภาพปก, ภาพประกอบ : เชษฐ ตรีกรวณิช
รูปเล่ม : บริษัท วิธิต้า จำกัด โทร ๐๘๖ ๗๘๗ ๘๘๐๐
เพลท : Canna Graphic โทร ๐๘๖ ๓๑๔ ๓๖๕๑
พิมพ์ที่ : บริษัท ชุมทองอุตสาหกรรมและการพิมพ์ จำกัด
โทรศัพท์ ๐ ๒๘๘๕ ๗๘๗๐ - ๓

ลิขสิทธิ์ © ชัมมทานัง ชินาติ
การให้ธรรมะเป็นทาน ย่อมชนะการให้ทั้งปวง
www.kanlayanatam.com

คำนำ

“สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม” เป็นคำกล่าวที่คุ้นหูคนไทยและพุทธศาสนิกชนไทยมาช้านาน แต่น้อยคนนักที่จะเข้าใจในมิติแห่งความหมายในถ้อยคำดังกล่าว มักจะมองในแง่ของผลของกรรม ที่ทำให้ผู้ใดผู้หนึ่งต้องเสวยวิบากอยู่อย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ แต่มุมมองเชิงบวกที่ควรคำนึงถึงคือการบริหารกรรมให้สามารถจัดสรรชีวิตทั้งในปัจจุบัน และอนาคตให้ดีขึ้นซึ่งย่อมนำมาถึงอดีตที่ดีงามด้วย

ในงานแสดงธรรมของชมรมกัลยาณธรรม ท่านอาจารย์ดร.สนอง วรอุไรได้เมตตาอธิบายข้อธรรมในหัวข้อ “การบริหารกรรม” ได้แจ่มกระจ่างใจช่วยเป็นเข็มทิศและแรงบันดาลใจให้ชาวพุทธเข้าใจเรื่องกรรมได้อย่างมีสัมมาทสิฐิ อันจะนำมาซึ่งประโยชน์ตนและประโยชน์ท่านในการสร้างสรรค์ความดีงามต่อไป

ขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาของท่านอาจารย์ไว้ ณ ที่นี้ และขออนุโมทนาทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดพิมพ์หนังสืออันทรงคุณค่านี้ หวังว่าท่านผู้อ่านจะได้รับประโยชน์และปัญญาทางธรรมสมตามเจตนารมณ์ของท่านอาจารย์ เทอญ

ชมรมกัลยาณธรรม

คำนำ

บุคคลสามารถบริหารจัดการชีวิตของตัวเอง ไม่ให้มีบาปเพิ่มขึ้น ให้บาปมีกำลังลดลง ให้บุญมีกำลังมากขึ้น ให้จิตมีความเป็นอิสระมากขึ้น หนีทุกข์ได้ พ้นทุกข์ได้ ฯลฯ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการบริหารกรรมปัจจุบันให้ถูกต้อง ด้วยการพัฒนาจิตให้เกิดปัญญาเห็นแจ้ง แล้วใช้ปัญญาที่พัฒนาได้ มาเป็นเครื่องส่องนำพาชีวิตไปสู่จุดหมายที่ตนปรารถนา

ข้าพเจ้า อ่างเอาอานิสงส์แห่งบุญที่ได้จากการให้ปัญญาเป็นทาน จงเป็นพลวปัจจัยบันดาลให้ผู้ร่วมกระทำกรรมทุกท่าน ที่ทำให้หนังสือเรื่อง “การบริหารกรรม” สำเร็จเป็นรูปเล่มออกเผยแพร่ จงมีความเห็นถูก เข้าถึงดวงตาเห็นธรรมในอนาคตอันใกล้นี้ จงทุกท่านทุกคนเทอญ

สนอง วรอุไร

สารบัญ

การบริหารกรรม	หน้า	๗
• เรื่องความจริง	หน้า	๑๑
• อภิญา ๕	หน้า	๒๐
ประเภทของมนุษย์	หน้า	๒๘
วิชาเอกของโลก	หน้า	๔๓
งานของชีวิต	หน้า	๕๑
เรื่องของกรรม	หน้า	๕๖
หน้าที่หลักของจิต	หน้า	๗๐
• หนีเวรกรรม	หน้า	๘๑
วิธีบริหารหนีกรรม	หน้า	๙๐
• ปิดอบายภูมิ	หน้า	๑๐๐
รายนามผู้ศรัทธาพิมพ์หนังสือ	หน้า	๑๐๗

การบริหารกรรม

เรื่องนี้เขียนและเรียบเรียงจาก การถอดเทปบรรยายธรรม ให้ผู้ต้องขังในเรือนจำบางขวาง จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งผู้อ่านจะได้รับทราบเรื่องที่เป็นความจริง มีเหตุผลรองรับ บางเรื่องสามารถอ่านเข้าใจได้ด้วยประสาทสัมผัส บางเรื่องเป็นเหตุผลยาวไกลข้ามภพชาติ ระบบประสาทไม่สามารถสัมผัสได้ แต่จิตที่พัฒนาดีแล้วสัมผัสได้ ด้วยเหตุที่ผู้เขียน มีประสบการณ์มายาวนานทางด้านวิทยาศาสตร์ จึงถูกสอนให้เชื่อว่า สิ่งใดเป็นจริงต้องมีเหตุผลรองรับ คือสามารถสัมผัสได้ด้วย ตาหู จมูกได้กลิ่น ลิ้นสัมผัสรสชาติ ร่างกายสัมผัสเย็นร้อนอ่อนแข็งได้ ซึ่งล้วนแต่เป็นการสัมผัสด้วยระบบประสาททั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้นักวิทยาศาสตร์จึงไม่เชื่อว่า คนที่ตายไปแล้วต้องไปเกิดใหม่ ไม่เชื่อว่าเทวดามีอยู่จริง สัตว์นรกมีอยู่จริง คนสามารถดำดินได้ สามารถเดินบนผิวน้ำได้ ฯลฯ เหล่านี้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ไม่สามารถพิสูจน์ได้ จึงไม่เชื่อว่าเป็นความจริง ในที่สุดหลังจากผู้เขียน

กลับมาจากการศึกษาต่อที่ต่างประเทศ และมีโอกาสได้ไปพิสูจน์ สิ่งที่ไม่เชื่อว่าเป็นจริงมีอยู่จริง ด้วยการอุทิศตนเองบวชเป็นภิกษุ และเข้ารับการฝึกปฏิบัติธรรม เพื่อพิสูจน์ความจริงในพุทธศาสนา เป็นเวลานานสามสิบวันเต็ม

ในวันแรกที่ได้บวชเป็นภิกษุ ก่อนลงมือปฏิบัติธรรมได้อธิษฐานว่า “จะปฏิบัติธรรมเต็มทีนานสามสิบวัน ได้แค่วันเดียวแค่นั้น” เหตุที่ตั้งความปรารถนาไว้เช่นนี้ ก็ด้วยต้องการพิสูจน์ ลัทธิธรรมข้างต้น เช่น ตายแล้วต้องไปเกิดใหม่เป็นเทวดา เป็น สัตว์นรก ว่ามีความเป็นจริงหรือไม่ เพราะหลายอย่างที่พูดถึง วิทยาศาสตร์ไม่สามารถพิสูจน์ได้ คำว่า “ปฏิบัติธรรมเต็มที” ผู้เขียนได้นำคำสอนของครูบาอาจารย์ ที่ท่านพูดสอนเพียงแค่วันละ ห้านาทีถึงสิบนาทีไปปฏิบัติให้ถูกต้องกับคำสอน ซึ่งผู้เขียนได้นำไปปฏิบัติทุกวันละประมาณยี่สิบชั่วโมง และนอนพักผ่อน (จำวัด) วันละประมาณสี่ชั่วโมง ติดต่อกันสามสิบวันมิได้ขาดหรือว่างวัน ผลแห่งการปฏิบัติแบบพองหนอ-ยุบหนอ ปรากฏว่าการบริการม เช่นนี้เทียบได้เท่ากับสมถกรรมฐาน ทำให้จิตตั้งมั่นเป็นสมาธิได้จริง ภายในเจ็ดวัน ผู้เขียนสามารถพัฒนาจิตให้เข้าถึงความตั้งมั่นเป็นสมาธิสูงสุด (อัปปนาสมาธิ) หรือเป็นสมาธิระดับฌานได้ เมื่อลดระดับความตั้งมั่นของจิตลงมาอยู่ในระดับที่ตั้งมั่นจวนแน่น (อุปจารสมาธิ) แล้วใช้จิตพิจารณา กาย เวทนา จิต ธรรม (สติปัฏฐาน ๔) ว่าดำเนินไปตามกฎไตรลักษณ์ (อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา)

ทำให้จิตเข้าถึงปัญญาเห็นแจ้งได้จริง คำว่า “ปัญญาเห็นแจ้ง” หมายถึง เห็นสิ่งต่างๆถูกต้องตามความเป็นจริงแท้ (ปรมาตถัสสัจจะ) ที่ไม่เนื่องด้วยกาลเวลา ภายในสามสิบวันของการปฏิบัติธรรม จึงสามารถรู้เห็นเข้าใจสิ่งต่างๆที่กล่าวไว้ในพุทธศาสนา ว่ามีจริงเป็นจริงทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะจิตได้พัฒนาให้เข้าถึงปัญญาสูงสุดได้ จึงได้ยอมรับว่าธรรม วินัยและเรื่องบอกเล่า (ชาดก) ในพระไตรปิฎกว่าเป็นของจริง ได้พิสูจน์มาจนกระทั่งบัดนี้ ยังหาข้อผิดพลาดของ คำกล่าวในพุทธศาสนาไม่พบ

ในวันสุดท้ายที่ผู้เขียนได้ไปลาสิกขาจากการเป็นพระสงฆ์มาอยู่ในเพศฆราวาสเพื่อกลับไปใช้หนี้ทุนการศึกษา สอนเยาวชนในมหาวิทยาลัย ในการลาสิกขาคือเปลี่ยนจากเพศนักบวชมาอยู่ในเพศของฆราวาส ผู้เขียนเคยมีประสบการณ์ไปร่วมการลาสิกขาของภิกษุรูปอื่นมาก่อน ท่านเจ้าคุณโชดกให้ภิกษุที่อยู่ในสังกัดคณะ ๕ ทุกรูปมาร่วมรับฟังการอบรมสั่งสอนภิกษุที่จะลาสิกขาออกไปเป็นฆราวาส หลังจากอบรมแล้วเสร็จ ท่านได้มอบหนังสือธรรมะ มอบเทพบรรยายธรรม และอื่นๆ ให้กับภิกษุรูปที่ลาสิกขานั้นด้วย

วันที่ผู้เขียนไปลาสิกขาออกจากเพศนักบวช มีผู้เขียนกับท่านเจ้าคุณโชดก เพียงสองรูปเท่านั้นที่นั่งอยู่ ผู้เขียนนั่งคอยภิกษุรูปอื่น ที่จะเข้ารับฟังการอบรมจากเจ้าคณะห้าเป็นเวลาสามสิบนาทีเศษ ก็มีได้เห็นภิกษุรูปอื่นมาร่วมในพิธีลาสิกขานั้น จึงเกิด

ความสงสัยว่าวันนี้ตนเองจะได้ลี้ภัยไปเป็นฆราวาสหรือไม่ เมื่อไม่เห็นภิกษุรูปอื่นมาร่วมพิธี ผู้เขียนจึงได้ถามท่านเจ้าคุณโชดกว่า “ท่านเจ้าคุณอาจารย์ครับ วันนี้ผมจะได้ลี้ภัยไหมครับ” ท่านเจ้าคุณโชดกตอบว่า “นี่แหละลี้ภัยแล้ว เสร็จแล้ว” การลาสิกขาของผู้เขียน ไม่มีพิธีกรรม ไม่มีภิกษุรูปอื่นมาร่วมรับรู้ ไม่ได้อบรมไม่ได้สั่งสอนอะไรทั้งสิ้น หลังจากนั้นท่านเจ้าคุณโชดกจึงได้พูดต่อไปว่า “สิ่งที่ได้ไปนั้น เป็นของดีของวิเศษ ให้เก็บไว้กับตัวตลอดชีวิต” ท่านที่ประสงค์จะทราบรายละเอียด สามารถไปหาอ่านได้จากหนังสือทางสายเอก เข้าใจว่ามีอยู่ในห้องสมุดของเรือนจำทั่วประเทศ ผู้เขียนได้บอกเล่าประสบการณ์ตรง ที่เกิดขึ้นกับคนที่ไม่เชื่อความจริงในพุทธศาสนามาก่อน ฉะนั้นการบรรยายในวันนี้ ตั้งแต่ต้นจนจบ ผู้เขียนจะพูดแต่เรื่องที่เป็นจริงทั้งหมดและมีได้คาดหวังว่าท่านจะต้องเชื่อตามนั้น จะบอกวิธีพิสูจน์ว่าต้องทำอะไรจึงจะเข้าถึงความจริงดังที่พูดนั้นได้ และการพิสูจน์ความจริงไม่ใช่เป็นเรื่องยากสำหรับคนที่ศรัทธา และปฏิบัติได้ถูกต้องตามธรรม หรือถูกต้องตามคำชี้แนะของผู้มีประสบการณ์มาก่อน

ผู้เขียน เป็นคนที่เกิดมาก่อนที่สงครามโลกครั้งที่สองจะอุบัติขึ้น ในสมัยนั้นยังเป็นเด็ก ในห้วงสงครามโลกได้ใช้ชีวิตอยู่ในชนบท หลังจากสงครามโลกยุติลงแล้ว จึงถูกส่งให้เข้ามาเรียนหนังสืออยู่ในกรุงเทพฯพร้อมกับพี่ๆน้องๆ โดยพ่อแม่มิได้ตามมาอยู่ด้วย ได้เข้ามาอยู่ที่ประตูน้ำซึ่งเป็นแหล่งที่มีอัมพาตอยู่อาศัย

จากการที่เป็นเด็กชนบทและจะมีชีวิตอยู่รอดจากภัยอันตราย ในสภาวะแวดล้อมเช่นนั้นได้จะอย่างไร พี่ๆน้องๆจึงได้ร่วมกันคิดและเห็นพ้องต้องกันว่าต้องตั้งค่ายซ่อมมวย โดยแขวนกระสอบทรายไว้หน้าบ้าน ในห้วงเวลาเย็นหลังจากเลิกเรียนแล้ว ทุกคนได้ร่วมกันออกกำลังกาย พิสูจน์เตาะต่อຍกระสอบทรายกัน บางวันได้ก็ลงนมต่อยกันเป็นคู่ๆ จนกระทั่งวันหนึ่งได้มีหัวหน้าอัมพาตเดินผ่านมาที่หน้าบ้าน ขณะที่กำลังลงนมกันอยู่นั้น ผู้เขียนได้ถือนมคู่หนึ่งเดินไปหาเขาแล้วพูดว่า “พี่มาซ่อมต่อยมวยกับผมไหม” เขาตอบปฏิเสธที่จะซ่อมมวยด้วย ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา พี่น้องทุกคนที่มาจากชนบทเดินในตรอกซอยได้อย่างสบาย โดยไม่มีอัมพาตคนไหนเข้ามาข้องแวะ ในสมัยที่ยังเป็นเด็กค่อนข้างเกเรนิดๆ เพราะห่างเหินการอบรมจากพ่อแม่ที่ต้องทำงานหาเงินส่งลูกๆ เรียนหนังสือนั้นเป็นเรื่องที่ผ่านมาในสมัยที่อยู่ในวัยเด็กจนถึงวัยรุ่น

เรื่องความจริง

ต่อไปนี้จะพูดถึงว่าความจริงคืออะไร? ความจริงคือความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล ทุกปรากฏการณ์ (ผล) ย่อมมีเหตุที่ทำให้เกิด ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น จะเกิดโดยไม่มีเหตุมิได้ แต่การเข้าถึงเหตุและผลได้ต้องใช้ปัญญา หรือคือตัวความรู้ที่แต่ละคนพัฒนามาไม่เท่ากันและไม่เหมือนกัน ปัญญาที่มนุษย์สามารถพัฒนาได้มีอยู่สามระดับ คือ

ไม่ได้....แต่ชอบธรรม
ยังดีกว่าได้โดยไม่ชอบธรรม

๑. สุตมยปัญญา เป็นปัญญาที่เกิดจากการอ่านหนังสือ อ่านตำรา คัมภีร์ หรือเกิดจากการฟังผู้รู้บอกเล่า ความรู้ที่ได้จากการอ่าน การฟังจะถูกเก็บสั่งสมไว้เป็นความจำ ฉะนั้นใครที่อ่านมากฟังมากย่อมมีความจำมากกว่าผู้ที่อ่านมาน้อยฟังมาน้อย

๒. จินตามยปัญญา เป็นปัญญาที่เกิดจากการเอาข้อมูลที่จำไว้มาคิดมาจินตนาการ ด้วยการโยงเหตุและผลเข้าด้วยกัน จึงปรากฏเป็นความจริงที่ตนสามารถรู้เห็นเข้าใจได้ ด้วยการรับรู้จากการทำงานของระบบประสาท เช่น ตาเห็น หูได้ยิน จมูกได้รับกลิ่น ฯลฯ

๓. ภาวนามยปัญญา เป็นปัญญาที่เกิดจากการพัฒนาจิตให้ตั้งมั่นเป็นสมาธิ แล้วนำพลังของสมาธิไปพัฒนาจิตให้เกิดปัญญาเห็นแจ้ง คือเห็นสิ่งต่างๆได้ถูกต้อง ตามความเป็นจริงแท้ ไม่มีกาลเวลาเข้ามาทำให้ความจริงแปรเปลี่ยนไปเป็นความไม่จริงได้ เหตุผลหรือความเป็นจริงเช่นนี้เรียกว่า ปรมัตถสัจจะ ซึ่งเป็นความจริงสูงสุดที่พบมีอยู่ในพุทธศาสนา

ฉะนั้น การพัฒนาสุตมยปัญญาและจินตามยปัญญา จึงเป็นปัญญาระดับโลกที่มีคนนิยมพัฒนากันมากเพราะพัฒนาได้ง่าย จะเข้าถึงเหตุผลที่เป็นจริงสมมุติ (สมมุติสัจจะ) และเป็นความจริงชั่วคราว (สภาวะสัจจะ) เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไป ความจริงที่เคยเป็น

ยอมแปรเปลี่ยนไปเป็นความไม่จริงได้

เมื่อพูดถึงความจริงแล้ว การจะรู้เห็นเข้าใจความจริง จึงขึ้นอยู่กับตัวปัญญาที่บุคคลพัฒนาได้ ปัญญาทางโลก (สุดมยปัญญา และจินตามยปัญญา) ย่อมรู้เห็นเข้าใจว่าพ่อแม่มีอยู่จริง เพราะสามารถรู้เห็นเข้าใจได้ด้วยการสัมผัสจากตาเนื้อตาหนังของตนเอง

ผู้ที่ให้ท้องเป็นที่อาศัยเกิด ถูกสมมุติเรียกว่าแม่ ผู้ที่คลอดออกมาจากท้องแม่ถูกสมมุติเรียกว่าลูก บุคคลที่เกิดอยู่ในสัญชาติอื่นมิได้สมมุติเรียกว่าแม่ มิได้สมมุติเรียกว่าลูกเหมือนกับคนที่เกิดอยู่ในสัญชาติไทย ชาวอังกฤษเรียกแม่ว่ามอม เรียกลูกว่าเบบี้ ชาวจีนเรียกแม่ว่า อามา เรียกลูกว่าอาตี๋ อาหมวย นี่คือสมมุติสัจจะที่เรียกไม่เหมือนกัน ด้วยเหตุนี้ในสมัยที่มีนายทหารใหญ่ผู้หนึ่งเรื่องอำนาจ สมัยนั้นมีการต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างเอาเป็นเอาตาย ท่านเจ้าคุณพิมลธรรมผู้เข้าใจในสมมุติสัจจะเป็นอย่างดี ได้กล่าวว่า “พ่อแม่ลูกมีที่ไหน เป็นสิ่งสมมุติ แท้จริงแล้วไม่มี” พ่อแม่ลูกมีเกิดขึ้นชั่วคราวแล้วหายไป (สภาวะสัจจะ) เมื่อใดที่พ่อแม่ลูกถึงอายุขัยหรือตายจากโลกนี้ไป พ่อแม่ลูกย่อมไม่มีอยู่จริง พ่อแม่ลูกจึงถูกสมมุติขึ้นชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ผลจากการกล่าวคำที่เป็นปรมาตถสัจจะเช่นนี้ ทำให้ผู้กล่าวความจริงถูกบังคับให้สีกจากความเป็นพระสงฆ์มานุ่งห่มชุดสีขาวย แล้วถูกผู้มีอำนาจในบ้านเมืองนำไปขังไว้ในคุก เรื่องที่ยกขึ้นมาบอกเล่าให้ฟังนี้

เป็นสมมุติสัจจะ และเป็นสภาวะสัจจะ

ส่วนปรมาตถสัจจะเป็นความจริงแท้ ที่ไม่เนื่องด้วยกาลเวลา บุคคลที่จะเข้าถึงความจริงเช่นนี้ได้ ต้องพัฒนาปัญญาสูงสุด (ภาวนามยปัญญา) ที่เรียกว่าปัญญาเห็นแจ้งให้เกิดขึ้น ปัญญาเห็นแจ้งเห็นเหตุผลถูกต้องตามความเป็นจริงแท้ ดังคำกล่าวที่ผู้รู้จริงพูดว่า:

- มีเกิดขึ้นแล้วต้องดับไปเป็นธรรมดา
  - อวิชชาทำให้สัตว์ต้องเวียนเกิด-เวียนตายอยู่ในวัฏสงสาร
  - พระโสดาบันบุคคล ไม่ต้องลงไปเกิดเป็นสัตว์อยู่ในอบายภูมิอีกต่อไป
  - พระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ ต้องเสวยทุกขวิบากทางกาย
  - ผู้ใดกำจัดสังโยชน์ ๕ ได้ ตายแล้วไปเกิดเป็นพรหมสุทธาวาส
- ฯลฯ

เหล่านี้เป็นคำกล่าวที่จริงแท้แน่นอนอน ไม่ว่ากาลเวลาจะผันผ่านไปอีกยาวนานเท่าใด คำกล่าวข้างต้นยังคงเป็นความจริงอยู่ตลอดไป ด้วยเหตุนี้ผู้ที่สามารถพัฒนาปัญญาของตนเองให้เข้าถึงความเห็นแจ้งได้ ย่อมรู้เห็นเข้าใจในสมมุติสัจจะ สภาวะสัจจะ และปรมาตถสัจจะ ได้อย่างถูกต้อง การจะเกิดเป็นมนุษย์หรือเกิดเป็นอมมนุษย์อยู่ในภพภูมิใดย่อมมีเหตุที่ทำให้เกิด ผู้รู้จริงรู้ว่า ไม่มีสิ่ง

หนึ่งสิ่งใดเกิดขึ้นด้วยความบังเอิญหรือด้วยความน่าจะเป็นหรืออาจจะเป็น ฯลฯ ความลึกลับ (วิจิตร) จึงไม่เกิดขึ้นกับพระอรหันต์ในพุทธศาสนา

ย้อนอดีตกลับไปสมัยที่ผู้เขียนอยู่ในวัยเด็ก ได้เข้ามาศึกษาหาความรู้อยู่ในกรุงเทพฯ สมัยนั้นมีโจรปล้นสะดมที่เรียกกันว่าสี่เสือภาคกลาง เทียบปล้นสะดมอยู่ในจังหวัดภาคกลาง อาทิ สิงห์บุรี ชัยนาท อ่างทอง อยุธยา นครปฐม ฯลฯ โจรปล้นสะดมคนหนึ่งถูกวิสามัญฆาตกรรม ส่วนที่เหลืออีกสามคนถูกจับตัวได้ และถูกพิพากษาให้รับโทษจำคุก เมื่อพ้นโทษแล้ว หนึ่งในนั้นได้มาบวชเป็นภิกษุอยู่ในพุทธศาสนา ที่เหลืออีกสองคนได้ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตมาเป็นมัคทายกวัด และยังมีชีวิตอยู่จนปัจจุบันนี้ ที่ยกเรื่องนี้ขึ้นมาบอกเล่า ด้วยต้องการชี้ให้เห็นว่า วิกฤตกรรมที่เกิดขึ้นกับชีวิตของบุคคล เกิดขึ้นจากเหตุที่ทำ คือทำเหตุชั่วต้องได้รับผลชั่ว คือถูกจองจำให้ต้องสูญเสียอิสรภาพ ทำเหตุดีต้องได้รับผลดีเป็นสิ่งตอบแทนดังปรากฏให้สัมผัสได้ในปัจจุบัน สิ่งที่เกิดในอดีตเป็นเพียงสมมุติและผ่านไปแล้ว ปัจจุบันไม่มีอยู่จริง

ในครั้งที่ผู้เขียน ยังประกอบอาชีพเป็นอาจารย์ ถ่ายทอดความรู้และอบรมเยาวชนอยู่ในมหาวิทยาลัย ได้ศึกษาพัฒนาปัญญาทางด้านวิทยาศาสตร์คือ แสวงหาความจริงที่เป็นเหตุเป็นผล ได้ตีพิมพ์ผลงานไว้ในวารสารต่างๆหลายเรื่อง ปรากฏว่า

เมื่อกาลเวลาผ่านไป ความจริงที่เคยเป็น กลับกลายเป็นความไม่จริงอยู่ในปัจจุบัน นี่คือนั่นที่เรียกว่าสภาวะสัจจะ หรืออีกตัวอย่างหนึ่งคือ ในสมัยที่ยังอยู่ในวัยหนุ่ม ผู้เขียนเป็นนักกีฬา สามารถวิ่งออกกำลังกายได้วันละสิบกิโลเมตร แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไป จนมาถึงปัจจุบันความจริงเช่นนี้ไม่เป็นความจริงอีกต่อไป นี่คือนั่นที่เรียกว่าสภาวะสัจจะที่เกิดขึ้นกับผู้เขียน อย่างถูกต้อง จึงต้องแก้ว่าสภาวะสัจจะมีอยู่จริง

สุดท้ายเมื่อพูดถึงปรมาตถสัจจะ ซึ่งหมายถึงความเป็นจริงแท้ แม้กาลเวลาจะผ่านส่วนข้างหน้า เป็นร้อยปี พันปี หมื่นปี หรือแสนปี ฯลฯ ความจริงยังคงเป็นความจริงที่ไม่แปรเปลี่ยนไปเป็นอย่างอื่น ตัวอย่างเช่น เมื่อเกิดมาได้รูปนามมีอัตภาพเป็นมนุษย์(ชาติ) แล้วเมื่อกาลเวลาหมุนเวียนผ่านไปต้องแปรเปลี่ยนไปสู่ความแก่ (ชรา) และในที่สุดเมื่อถึงอายุขัยหรือมีกรรมตัดรอนให้ผล ย่อมเข้าถึงความตาย (มรณะ) ทุกชีวิตต้องดำเนินไปตามกฎธรรมชาติเช่นนี้เหมือนกันหมด นี่คือนั่นที่เรียกว่า ปรมาตถสัจจะ

ผู้ที่ใช้ตาเห็นตาหนึ่งสัมผัสกับสิ่งมีชีวิตที่ถูกเห็น เช่นที่ถูกสมมุติเรียกว่ามนุษย์ ย่อมมีรูปลักษณะแตกต่างไปจากสิ่งมีชีวิตที่ถูกสมมุติเรียกว่าสุนัข แต่ผู้ที่มีจิตพัฒนาดีแล้ว ย่อมรู้เห็นเข้าใจ ได้ถูกต้องกว่านั้น เขาย่อมเห็นว่าร่างกายของมนุษย์และร่างกายของสุนัข แท้จริงแล้วเป็นสิ่งเดียวกันที่เรียกว่ารูป ซึ่งเป็นเหมือน

บ้านให้จิตได้เข้าอยู่อาศัยชั่วคราว เช่นเดียวกันผู้ที่มิจิตพัฒนาดีแล้วย่อมรู้เห็นเข้าใจว่า จิตที่เข้าอยู่อาศัยในร่างมนุษย์กับจิตที่เข้าอยู่อาศัยในร่างสุนัขเป็นสิ่งเดียวกันที่เรียกว่านาม ดังนั้นมนุษย์และสุนัขจึงต่างประกอบขึ้นด้วยรูปและนามเหมือนกัน จึงทำให้ชีวิตเกิดขึ้น ในสมัยที่ผู้เขียน ยังมิได้พัฒนาจิตให้เห็นกฎเช่นนี้ ย่อมเห็นร่างกายของมนุษย์และสุนัข มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพัฒนาจิตจนเกิดปัญญาเห็นแจ้งได้แล้ว จึงเห็นถูกต้องตามความเป็นจริงว่า ร่างกายของมนุษย์กับร่างกายของสุนัขเป็นอย่างเดียวกันที่เรียกว่ารูป จึงมิได้รังเกียจสุนัข ส่วนนามที่อยู่ภายในรูป มีความเหมือนกันตรงที่เป็นพลังงานที่ทำงานได้ด้วยเกิดการเกิด-ดับ แต่ต่างกันตรงที่มีคุณภาพไม่เหมือนกัน พลังงานจิตของสุนัขมีความเศร้าหมองด้วยมีโมหะครอบงำมากกว่าจิตของมนุษย์ จึงทำให้พลังงานจิตเข้าอยู่อาศัยในรูปที่ไม่เหมือนกัน

นอกจากสิ่งมีชีวิต มีรูปเป็นสัตว์กายหายไปแล้ว ยังมีสิ่งมีชีวิตอื่นที่มีรูปกายละเอียด มีรูปกายเป็นทิพย์ที่อาศัยอยู่ในภพต่างๆ ในวัฏสงสารอีกด้วย การที่บุคคลจะรู้เห็น เข้าใจหรือสัมผัสกับสัตว์ที่มีกายทิพย์ได้ ต้องพัฒนาจิต (สมถภาวนา) จนจิตเข้าถึงความตั้งมั่นเป็นสมาธิแน่นเป็นสมาธิระดับฌาน เมื่อใดที่ถอยจิตออกมาจากความทรงฌานทิพพจักขุย่อมเกิดขึ้น จึงสามารถสัมผัสกับสัตว์ที่มีรูปเป็นทิพย์ได้ สัตว์ที่มีรูปเป็นทิพย์ได้แก่สัตว์ที่อยู่ในภพพรก สัตว์ที่อยู่ในภพเปรต ภพอสุรกาย ภพสวรรค์ และ

ภพพรหม และทิพพจักขุยังสามารถสัมผัสกับสัตว์ที่มีเฉพาะนาม (อรูปพรหม) ได้อีกด้วย

คนที่ยังมีชีวิตอยู่มีจิตหรือจิตวิญญาณอาศัยอยู่ในร่างกายใช้ตาเนื้อตาหนังตรวจวัดอย่างไรก็ไม่สามารถสัมผัสได้ เพราะจิตเป็นพลังงานที่ความถี่คลื่นละเอียดที่สุด พลังงานอื่นที่มีขนาดความถี่คลื่นใหญ่กว่าไม่สามารถตรวจวัดได้ ในครั้งที่ผู้เขียนได้ไปฝึกพัฒนาจิต อยู่กับท่านเจ้าคุณโชดก ที่วัดมหาธาตุฯ ทำพระจันทร์กรุงเทพฯ ด้วยวิธีการกำหนดพองหนอ-ยุบหนอ ของผนังหน้าห้องจิตที่จดจ่ออยู่กับอาการพอง-ยุบของผนังหน้าห้องโดยที่จิตไม่เคลื่อนออกไปจากตัว ไม่ออกไปรับเอาสิ่งกระทบภายนอกอื่นใดเข้ามาปรุงอารมณ์ ทำให้จิตเข้าถึงความตั้งมั่นเป็นสมาธิ ตั้งแต่ระดับต้น (ขณิกสมาธิ) เข้าถึงความตั้งมั่นเป็นสมาธิระดับกลาง (อุปจารสมาธิ) และเข้าถึงความตั้งมั่นแน่น (อัปปนาสมาธิ) หรือสมาธิระดับฌานได้ภายในวันที่เจ็ดของการปฏิบัติธรรม และในวันที่เก้าได้ไปเห็นจิตของตัวเองแยกออกจากรูปร่างกายได้อย่างชัดเจน หรือที่เรียกกันในหมู่นักปฏิบัติธรรมได้แล้วว่า “เห็นจิตในจิต” จิตที่มีความถี่คลื่นละเอียดคงที่ ไปเห็นจิตที่มีความถี่คลื่นไม่เป็นระเบียบไม่คงที่แยกออกไปจากรูปร่างกาย การเห็นในลักษณะนี้มีให้เห็นด้วยระบบประสาทสัมผัส แต่เห็นด้วยจิตที่พัฒนาดีแล้ว มีความถี่คลื่นจิตคงที่แล้ว ไปรู้เห็นจิตที่เคลื่อนออกไปจากรูปร่างกาย จึงได้รู้เห็นเข้าใจการมีชีวิตของสัตว์ว่า ขณะใดที่จิตและรูปร่างกาย

อาศัยกันและกันทำงานให้แก่กันได้ ความมีชีวิตของสัตว์จึงได้เกิดขึ้น นักบวชในพุทธศาสนาจึงนิยมเรียกว่า “จิตเป็นนายกายเป็นบ่าวรับใช้จิต” ถ้านายและบ่าวทำงานร่วมกันด้วยดี ความยืนยาวของชีวิตย่อมเกิดขึ้น ถ้านายและบ่าวทำงานไม่เอื้อประโยชน์แก่กัน ความยืนยาวของชีวิตย่อมเป็นอุปสรรคมีปัญหาคือต้องแก้ไข ทำให้อายุหดสั้นลงได้

ดังนั้น คนที่ยังมีชีวิตอยู่ จึงมีร่างกายเป็นเครื่องมือให้จิตได้พัฒนา ผู้รู้สามารถพัฒนาจิตตนเอง ให้เข้าถึงความรู้สูงสุดที่ยังข้องเกี่ยวกับวัฏสงสาร ที่เรียกว่าโลกียอภิปัญญา หรืออภิปัญญา ๕ (อิทธิวิธี ทิพพโสต เจโตปริยญาณ ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ และทิพพจักขุ) และผู้รู้จริงยังสามารถพัฒนาจิตจนเข้าถึงความรู้สูงสุดที่อยู่เหนือการเวียนตาย-เวียนเกิดจากภพทั้งปวงได้ ที่เรียกว่าโลกุตตรปัญญา (อัสวักขยญาณ)

อภิปัญญา ๕

การพัฒนาจิตให้เกิดอภิปัญญา ๕บุคคลต้องปฏิบัติสมถกรรมฐานจนจิตพัฒนาเข้าสู่ความตั้งมั่นเป็นสมาธิแน่นหนา (อัปปนาสมาธิ) ให้ได้ก่อน และเมื่อถอยจิตออกจากอัปปนาสมาธิหรือสมาธิระดับฌานได้แล้ว ความรู้สูงสุดที่ยังข้องอยู่กับโลกจึงจะสามารถเกิดขึ้นได้ และเช่นเดียวกันบุคคลที่นำพลังของอุปจารสมาธิ ไปใช้พัฒนาจิต

ให้เกิดปัญญาเห็นแจ้งระดับโลกุตตระได้แล้ว จึงจะใช้ปัญญาระดับนี้ นำพาชีวิตให้พ้นไปจากการเวียนตาย-เวียนเกิดอยู่ในวัฏสงสารได้ ปัญญาสูงสุดระดับโลกียะ และระดับโลกุตตระนี้ เป็นการรู้เห็นเข้าใจความจริงด้วยจิตที่พัฒนาดีแล้วสัมผัส

ในสมัยที่ผู้เขียน ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ได้ใช้พลังงานแสงสว่างจากหลอดไฟฟ้าหรือใช้แสงสว่างจากดวงอาทิตย์ ส่องกระทบตัวจุลินทรีย์แบคทีเรีย เมื่อสะท้อนภาพออกมาผ่านเลนส์ขยายภาพให้ใหญ่ขึ้น ประมาณแปดร้อยถึงหนึ่งพันเท่า จึงสามารถเห็นรูปร่างลักษณะของจุลินทรีย์แบคทีเรีย เมื่อไปศึกษาต่อระดับปริญญาเอกในต่างประเทศ ได้ใช้พลังงานอิเล็กทรอนิกส์ส่องให้ตกกระทบอนุภาคไวรัส เมื่อพลังงานอิเล็กทรอนิกส์สะท้อนภาพออกมาผ่านแม่เหล็กเลนส์ขยายภาพให้ใหญ่ขึ้นอีกหลายพันเท่า จึงสามารถเห็นรูปร่างลักษณะของอนุภาคไวรัส เมื่อกลับมาถึงเมืองไทยได้มีโอกาสพัฒนาจิต (สมถกรรมฐาน) ของตนเอง จนเข้าถึงความตั้งมั่นเป็นสมาธิสูงสุดหรือสมาธิระดับฌานได้แล้ว ได้ถอยจิตออกมาจากความทรงฌาน แต่ความถึคลื่นจิตยังมีความคงที่อยู่ จึงได้ไปเห็นเทวดาในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ว่ามีอยู่จริง การทำงานของพลังงานจิต กับการทำงานของพลังงานที่ใช้ในเครื่องเรดาร์ที่ใช้ส่องดูเครื่องบิน มีหลักการเป็นอย่างเดียวกัน คือส่งพลังงานออกไปกระทบวัตถุแล้วสะท้อนภาพกลับมาสู่เครื่องรับภาพ การสัมผัสกับวัตถุที่อยู่ห่างไกลและหรือวัตถุที่มีขนาดเล็กจึงเกิดขึ้น

เช่นเดียวกันขนาดความถี่คลื่นของพลังงานที่ส่งออกไปต้องสามารถตกกระทบวัตถุแล้วสามารถสะท้อนภาพออกมาจึงจะสัมผัสวัตถุ นั้นได้

ทุกคนที่ยังมีชีวิตอยู่ มีร่างกายเป็นเครื่องมือให้จิตได้พัฒนา หากบุคคลสามารถพัฒนาจิตได้ถูกต้องตรงแนวทาง คือปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมได้แล้ว จึงสามารถสร้างทิพพจักขูให้สัมผัสกับ สัตว์ที่มีกายเป็นทิพย์ได้ ในสถานที่แห่งนี้ (เรือนจำ) มีนักโทษบางคนได้ตายก่อนถึงอายุขัย แล้วเปลี่ยนไปอยู่ในรูปของสัมภเวสีซึ่งมีร่างกายเป็นทิพย์ แต่ยังคงรูปลักษณะเหมือนเดิมทุกประการ จิตของสัมภเวสีพวกนั้นยังคงเก็บสัญญาหรือความจำเดิมอยู่ว่า ตัวเองยังไม่พ้นโทษแต่จำเป็นต้องตายจากมนุษย์กายหยาบมาอยู่ในรูปที่เป็นทิพย์ เขายังต้องถูกจำขังอยู่ในเรือนจำต่อไป จนกว่าจะพ้นกำหนดโทษที่ศาลได้ตัดสินให้ตัวเองต้องรับ สัมภเวสีพวกนี้ บางตนได้แสดงกายหยาบให้เพื่อนที่ถูกจองจำได้เห็น มนุษย์ไม่รู้จริงจึงเรียกสิ่งที่ถูกเห็นนั้นว่าผี แท้จริงแล้วก็คือสัตว์ที่มีรูปร่างกายเป็นทิพย์ที่เรียกว่าสัมภเวสี ดังนั้นผู้ที่พัฒนาจิตเข้าถึงความเป็นฌานได้ จึงสามารถสัมผัสกับสัตว์กายทิพย์ ที่ถูกระบุอยู่ในพุทธศาสนาได้ว่ามีอยู่จริง

อนึ่ง จิตที่มีความถี่คลื่นเป็นระเบียบ สามารถไปสัมผัสกับจิตที่เคลื่อนออกไปจากร่างกายได้ การรู้หรือสัมผัสด้วยวิธีการเช่นนี้

เรียกว่าสัมผัสได้ด้วยอภิญญา คือเห็นจิตในจิต (ทิพพจักขุ) นั่นเอง ผู้ใดเข้าถึงความจริงเช่นนี้ได้แล้วจึงจะรู้ว่า การอุบัติเป็นสัตว์กายหยาบเช่นมนุษย์จะเกิดได้ต้องมีเชื้อจากพ่อคือสเปิร์ม เข้าผสมกับไข่จากแม่ แล้วพัฒนาไปเป็นตัวอ่อน ดังที่ระบบประสาทสัมผัสได้ หลังจากนั้นต้องมีปฏิสนธิจิตเข้าอยู่อาศัย รูปร่างที่มีอัตรภาพเป็นมนุษย์จึงจะเกิดขึ้นได้ ปัจจัยสุดท้ายที่พลังงานจิตเข้าอยู่อาศัยในตัวอ่อนไม่สามารถสัมผัสได้ด้วยปัญญาทางโลกหรือประสาทสัมผัส ความรู้ทางวิทยาศาสตร์จึงมาถึงทางตันที่จุดนี้ และยิ่งพูดว่ามนุษย์เกิดได้ด้วยการผุดขึ้นแล้วโตเป็นตัวเต็มวัยในทันใด (โอบปาติกะ) ความรู้ในทางวิทยาศาสตร์ยิ่งเข้าไม่ถึงความจริงในเรื่องนี้ จึงไม่เชื่อว่ามนุษย์เกิดขึ้นได้โดยไม่มีพ่อไม่มีแม่มีอยู่จริง จึงไม่ยอมรับความจริงว่าอัมพปาลีเกิดโดยวิธีโอบปาติกะ และคิดเอาว่าพุทธศาสนามีไว้ให้คนโง่เชื่อแล้วปฏิบัติตามเท่านั้นเอง นี่คือการไม่รู้จริง (อวิชชา) ที่นักวิทยาศาสตร์เกือบทุกคนมีอยู่ ความไม่รู้จริงนี้ผู้รู้ในพุทธศาสนาเรียกว่าโมหะ เป็นกิเลสที่คอยผลักดันจิตวิญญาณให้โฉบไปสู่วงของสัตว์เดรัจฉานหลังจากที่จิตปฏิบัติจะอยู่กับร่างที่เป็นมนุษย์ คือหลังจากตายแล้วจากความเป็นมนุษย์ จึงมีโอกาสไปเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉานได้

ย้อนกลับไปดูพลังงานจิตที่เข้าอยู่อาศัยในตัวอ่อนที่มีอัตรภาพเป็นมนุษย์ว่ามาจากไหน ซึ่งเรื่องนี้เป็นสิ่งที่น่าคิด ในครั้งพุทธกาล พลังงานจิตที่ดี พลังงานจิตที่มีมลทินสิ่งสมอยู่น้อย ได้โคจรมา

เข้าอยู่อาศัยในร่างที่เป็นมนุษย์ มีเป็นจำนวนมากกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน เมื่อมนุษย์พวกนั้นได้ฟังธรรมจากพระโอรสแล้วพิจารณาข้อธรรมโดยแยกกาย (โยนิโสมนสิการ) จึงสามารถเข้าถึงดวงตาเห็นธรรมได้ง่าย คือเห็นว่าสรรพสิ่งมีเกิดขึ้นแล้วย่อมดับไปเป็นธรรมดา ดังตัวอย่างของลูกศิษย์ ครูสังขยเวลัญฐบุตร ที่เชื่อว่าอุปติสสะได้ฟังธรรมของพระพุทธะที่นำมากล่าวโดยพระอัสสชิในทำนองที่ว่า “พระศาสดาตรัสว่า สรรพสิ่งเกิดขึ้นย่อมมีเหตุที่ทำให้เกิดและตรัสถึงความดับของเหตุไว้ด้วยพระศาสดามีปกติตรัสดังนี้” อุปติสสะได้พิจารณาข้อธรรมโดยแยกกาย เข้าถึงดวงตาเห็นธรรมบรรลุโสดาปัตติผลได้ด้วยการฟังธรรมเพียงครั้งเดียว หลังจากนั้นอุปติสสะโสดาบัน ได้นำข้อความนี้ไปพูดให้เพื่อนโกถิตะ ฟังพร้อมด้วยการโยนิโสมนสิการ แล้วบรรลุโสดาบันตามเพื่อนอุปติสสะไปด้วย ทั้งสองจึงชวนกันไปบวชอยู่ในพุทธศาสนา แล้วได้ปฏิบัติธรรมอีกไม่นานได้บรรลุอรหัตตผล ซึ่งต่อมาได้รับแต่งตั้งให้เป็นอัครสาวกอยู่ในพุทธศาสนา

นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ได้อบรมสั่งสมบารมีมามาก อบรมสั่งสมบารมีมายาวนาน อาทิเจ้าชายน้อยทัฬหะแห่งแคว้นมัลละ อายุเจ็ดขวบ เจ้าชายน้อยสิวลีแห่งแคว้นลัทธิกะ อายุเจ็ดวัน ได้พิจารณาผม ขน เล็บ ฟัน หนัง (ตจปัญจกกรรมฐาน) ว่าเป็นสิ่งปฏิภูล เกิดขึ้นแล้วดับไปตามกฎไตรลักษณ์ ขณะพระอุปัชฌาย์โกนจุกที่หนึ่งแล้วเสร็จได้บรรลุโสดาปัตติผล โกนจุกที่สองแล้วเสร็จได้บรรลุ

สกทาคามิผล โกนจุกที่สามแล้วเสร็จได้บรรลุอนุคามิผล โกนจุกที่สี่แล้วเสร็จได้บรรลุอรหัตตผล

เมื่อกาลเวลาได้ล่วงผ่านมาจนถึงปัจจุบันได้สองพันห้าร้อยปีเศษ เหตุการณ์กลับกลายเป็นตรงข้าม จิตวิญญาณจากภพภูมิเบื้องต่ำจำนวนมาก ได้โคจรมาเกิดเป็นมนุษย์อยู่ในปัจจุบัน การประพฤติกรรมศีลไว้ธรรมจึงเกิดขึ้น โดยตนเองไม่สามารถระลึกได้ว่านั่นเป็นพฤติกรรมปกติของสัตว์ในอบายภูมิ การพูดคุยกันในเรื่องความถูกต้องชอบธรรม จึงหาข้อยุติได้ยาก ยิ่งพูดคุยกันในเรื่องของธรรมเรื่องของวินัยที่มีระบุอยู่ในพุทธศาสนาจึงไม่สามารถเข้าใจได้ คนจึงไม่ศรัทธาและมีจิตวิญญาณห่างไกลออกไปจากพุทธศาสนา ความเสื่อมของพุทธศาสนาจึงได้เกิดขึ้น ผู้เห็นผิดบางคนจึงปรารถนานำพุทธศาสนาไปบรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือปรารถนาออกกฎหมาย ห้ามมิให้ภิกษุรับเงินขณะเดินบิณฑบาตอยู่ในตอนเช้า ต่างๆ เหล่านี้เป็นตัวชี้ให้เห็นถึงความเสื่อมของชาวพุทธ

คนในสมัยก่อนมีสัจจะ ซื่อขายอสังหาริมทรัพย์โดยไม่ต้องมีหลักฐานยืนยัน เพียงตกลงกันด้วยสัจจวาจา การซื้อขายก็เป็นอันสำเร็จ ตรงกันข้ามกับปัจจุบัน แม้จะทำหลักฐานยืนยันก็ยังคดโกงกันได้ ลองพิจารณาดูเอาเองก็แล้วกันว่า จิตวิญญาณจากภพภูมิไหนโคจรมาอาศัยอยู่ในร่างที่เป็นมนุษย์ ในสมัยที่ผู้เขียนไปทำงานอยู่ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปรากฏว่ามีคนไปซื้อที่ดิน

แปลงหนึ่งพร้อมบ้าน ด้วยการเจรจาซื้อขายกันเป็นที่ตกลง เมื่อผู้ซื้อนำเงินไปให้เจ้าของที่ดิน ก็เป็นอันว่าการซื้อขายเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยไม่ต้องทำหลักฐานยืนยันการซื้อขายแต่อย่างใด ลักษณะเช่นนี้หาไม่ได้กับคนที่อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ นี่เป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นถึงจิตวิญญาณที่มีสัจจะครองใจ ซึ่งยังคงหาได้กับคนที่เกิดและเติบโตอยู่ในชนบทห่างไกล

สร้างคุณธรรมในใจตนเสียก่อน
จึงหวังให้ผู้อื่นมีคุณธรรม

ประเภทของมนุษย์

ด้วยเหตุที่ปฏิสนธิวิญญาน โคลจมาจากสัตว์ที่หมดอายุขัย ในภพภูมิต่างๆ หากเป็นจิตวิญญานที่มาจากภพนรก แล้วมาเข้าอยู่อาศัยในร่างที่เป็นมนุษย์เรียกว่ามนุษย์นเรยิก ที่ยังมีเศษกรรมของสัตว์นรกเหลือติดค้างอยู่ จึงทำให้มนุษย์ประเภทนี้มีมากด้วยโทษ มีความเหี้ยมโหดและดุร้าย หากจิตวิญญานโคลจมาจากภพเปรต อสุรกาย แล้วมาเข้าอยู่อาศัยในร่างที่เป็นมนุษย์ เรียกว่ามนุษย์เบโตะ ที่ยังมีเศษกรรมของเปรตอสุรกายเหลือติดค้างอยู่ จึงทำให้มนุษย์ประเภทนี้มีมากด้วยความโลภ ความอยากได้สิ่งของของผู้อื่น การประพฤติคดโกง คอรัปชั่น โดยไร้จิตสำนึกว่าพฤติกรรมเช่นนี้ นำบาปมาให้ หากจิตวิญญานโคลจมาจากภพดิรัจฉานแล้วมาเข้าอยู่อาศัยในร่างที่เป็นมนุษย์ เรียกว่ามนุษย์ดิรัจฉาน ที่ยังมีเศษกรรมของสัตว์เดรัจฉานเหลือติดค้างอยู่ จึงทำให้มนุษย์ประเภทนี้ มากด้วยความหลงประพฤตินิสัยไร้ธรรม มีให้เห็นได้บ่อยๆ หากจิตวิญญานโคลจมาจากภพมนุษย์แล้วมาเข้าอยู่อาศัยในร่างที่เป็น

มนุษย์ คือกลับมาเกิดเป็นมนุษย์อีกครั้งหนึ่ง เรียกมนุษย์ประเภทนี้ว่า มนุสสุภูโต ที่ยังมีเศษกรรมความเป็นมนุษย์ที่มีศีลธรรม เหลือติดค้างอยู่ มนุษย์ประเภทนี้จึงมีศีลมีธรรมคุ้มครองใจ และสุดท้ายหากจิตวิญญานโคลจมาจากภพสวรรค์ แล้วมาเข้าอยู่อาศัยในร่างที่เป็นมนุษย์ เรียกว่ามนุษย์เทโว ยังมีเศษกรรมของความเป็นเทวดาเหลือติดค้างอยู่ จึงทำให้มนุษย์ประเภทนี้มีความละเอียดชั่วกัลวาบ (หิริโอตตัมปะ) ด้วยเหตุนี้ในสังคมมนุษย์ปัจจุบันจึงมีมนุษย์ที่แสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกันให้เห็น ให้เป็นที่บ่งชี้ได้ของที่มาของปฏิสนธิวิญญาน

มนุษย์ มีเกิด (ชาติ) มีแก่ (ชรา) และมีตาย (มรณะ) ตามกฎของธรรมชาติ หากมีผู้สงสัยถามว่า มนุษย์ตายแล้วไปไหน? ผู้รู้ตอบว่า ไปตามแรงผลักดันของกรรมที่ผูกเก็บสิ่งสมไว้ ในจิตของผู้กระทำความไว้เป็นต้นเหตุ หากปัจจุบันบุคคลประพฤติอยู่แต่ฝ่ายกุศลกรรม จิตวิญญานของผู้กระทำความยอมมีบุญเก็บสิ่งสมเมื่อจิตจำเป็นต้องทิ้งร่าง พลังของกรรมดี (บุญ) จะเป็นแรงผลักดันจิตวิญญานให้โคจรไปได้ร่างอยู่อาศัยในสุคติภพ คือเกิดเป็นมนุษย์ เทวดา พรหม ตรงกันข้าม หากบุคคลประพฤติอกุศลกรรมไว้มาก จิตวิญญานของผู้กระทำความยอมมีบาปเก็บสิ่งสมไว้มาก เมื่อจิตจำเป็นต้องทิ้งร่าง พลังของกรรมชั่ว (บาป) จะเป็นแรงผลักดันจิตวิญญาน ให้โคจรไปได้ร่างอยู่อาศัยในทุคติภพ คือเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เปรต อสุรกาย สัตว์นรก

มนุษย์ทำกรรมได้สามทาง คือ ทำกรรมทางกาย (กายกรรม) ทำกรรมทางวาจา (วจีกรรม) และทำกรรมทางใจ (มโนกรรม) มนุษย์ส่วนใหญ่นิยมพัฒนาความรู้หรือปัญญาอยู่สองระดับคือ สุตมยปัญญา และจินตามยปัญญา จึงรู้เห็นเข้าใจความจริง (เหตุผล) ได้ชั่วคราว (สภาวะสังขะ) และเป็นความจริงที่ระบบประสาทสามารถ สัมผัสได้ จึงไม่สามารถตามไปรู้เห็นเข้าใจความจริง ในภพภูมิ ต่างๆที่ตัวเองไปเกิด มีมนุษย์จำนวนน้อยมากได้นำตัวเข้าพัฒนา ปัญญาสูงสุด (ภาวนามยปัญญา) จนจิตเข้าถึงโลกียปัญญาที่เรียกว่า ปุพเพนิวาสานุสติญาณ บุคคลเช่นนี้จึงสามารถตามไปรู้เห็น เข้าใจการโคจรของจิตวิญญาณมนุษย์ ไปเข้าอยู่อาศัยในร่างของ สัตว์ในภพต่างๆ และ ปัญญาสูงสุดระดับโลกุตตระ ยังสามารถรู้ ได้ว่าความโกรธ (โทสะ) เป็นพลังผลักดันจิตวิญญาณให้โคจรไป เกิดเป็นสัตว์อยู่ในภพนรก ความโลภ (ราคะ) เป็นพลังผลักดัน จิตวิญญาณให้โคจรไปเกิดเป็นสัตว์อยู่ในภพเปรต ภพอสุรกาย ความ หลง (โมหะ) เป็นพลังผลักดัน จิตวิญญาณให้โคจรไปเกิดเป็น สัตว์อยู่ในภพสัตว์จรจมาน คีล ๕ เป็นพลังผลักดันจิตวิญญาณให้ โคจรไปเกิดเป็นสัตว์มนุษย์ คีล ๕ และการบำเพ็ญทาน หรือศีล ๘ หรือกุศลกรรมบถ ๑๐ เป็นพลังผลักดันจิตวิญญาณให้โคจรไป เกิดเป็นสัตว์อยู่ในภพสวรรค์ ฌานเป็นพลังผลักดันจิตวิญญาณ ให้โคจรไปเกิดเป็นสัตว์อยู่ในพรหมโลก ด้วยเหตุนี้ผู้ที่พัฒนาจิต ตนเองจนมีญาณเกิดขึ้น จึงสามารถรู้ที่ไปที่มาของจิตวิญญาณ ของสัตว์ รู้ถึงเหตุที่เป็นพลังผลักดันจิตวิญญาณและสามารถ

เลือกเกิดได้อีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้นยังมีบุคคลผู้สามารถพัฒนาจิต ด้วยการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน จนมีปัญญาเห็นแจ้งเกิดขึ้น แล้วใช้ปัญญาเห็นแจ้งไปกำจัดอวิชชาให้หมดไปจากใจได้เมื่อใด การเกิดเป็นสัตว์ในภพภูมิใดในวัฏสงสารจะไม่ปรากฏขึ้นได้อีก

ย้อนกลับมาพูดถึงการพัฒนาปัญญาของมนุษย์ ปัญญาขั้น ต้นเรียกว่าสุตมยปัญญา สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ด้วยการฟัง หรืออ่านจากตำราคัมภีร์หรือสิ่งตีพิมพ์อื่นๆ ความรู้ประเภทนี้จะ ถูกเก็บไว้เป็นข้อมูลความจำอยู่ในจิต ปัญญาขั้นที่สองที่เรียกว่า จินตามยปัญญา สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ด้วยการนำเอาข้อมูล ความจำ ไปคิด พิจารณา วิเคราะห์ วิจัย แล้วจิตจะเก็บบันทึก ความรู้ประเภทนี้ไว้ ฉะนั้นการฟังมาก อ่านมาก และวิจัยมาก จึง เป็นเหตุให้ความรู้หรือปัญญาทางโลกมีเพิ่มมากขึ้น ความรู้ประเภทนี้ สามารถรู้เห็นเข้าใจความจริงระดับสมมุติสังขะ และสภาวะสังขะ เท่านั้น ยังมีปัญญาอีกประเภทหนึ่งที่เป็นความรู้สูงสุดที่เรียกว่า ภาวนามยปัญญา ปัญญาประเภทนี้เกิดขึ้นได้กับจิตของผู้ประพฤติ เหตุได้ถูกต้อง (สมถภาวนา) ปัญญาประเภทนี้สามารถรู้เห็นเข้าใจ ความจริงที่เป็นสภาวะสังขะที่อยู่เหนือประสาทสัมผัส ปัญญาสูงสุด ประเภทนี้เรียกว่าอภิญญา ซึ่งมีอยู่ห้าตัว ได้แก่ ความรู้ที่ใช้แสดง ฤทธิ์ต่างๆได้ (อิทธิวิธิ) ความรู้ที่สัมผัสเสียงอันเป็นทิพย์ได้ (ทิพพโสต) ความรู้ที่สามารถใช้ทายใจคนอื่นได้ (เจโตปริยญาณ) ความรู้ที่ ทำให้ระลึกชาติหนหลังได้ (ปุพเพนิวาสานุสติญาณ) และความรู้ที่

ไปเห็นสิ่งอันเป็นทิพย์ได้ (ทิพพจักขุ) และยังมีภาวนามยปัญญา อีกประเภทหนึ่งที่สามารถหยั่งรู้ถึงความเป็นจริงแท้ (ปรมาตตสังจะ) ที่ไม่เนื่องด้วยกาลเวลา แต่อยู่เหนือประสาทสัมผัส ปัญญา ประเภทนี้เรียกว่า วิปัสสนาญาณ ซึ่งเป็นปัญญาสูงสุดที่เห็นถูกต้องตามความเป็นจริงของสภาวะธรรม เป็นปัญญาที่เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวของสติปัฏฐาน ๔ ด้วยการเอาจิตที่ตั้งมั่นจวนแน่น (อุปะจารสมาธิ) ไปตามพิจารณากาย เวทนา จิต และธรรม จนเห็นอย่างถ่องแท้ว่าสภาวะธรรมเหล่านั้น ล้วนต้องดำเนินไปตามกฎไตรลักษณ์ คือมีความไม่เที่ยง (อนิจจตา) มีสภาวะที่คงทนอยู่ไม่ได้ ด้วยการบีบคั้นจากการเกิดและดับ (ทุกขตา) และเป็นของที่มีใช้ตัวตน (อนัตตตา) บุคคลผู้มีความชำนาญในการฝึกจิตจนตั้งมั่นเป็นสมาธิมาก่อน สามารถใช้จิตที่ตั้งมั่นเป็นสมาธิ มาพิจารณาเหตุปัจจัยของสภาวะธรรมโดยแยกกาย (โยนิโสมนสิการ) แล้วเข้าถึงปัญญาเห็นถูกต้องตามธรรม (สัมมาญาณ) ของสภาวะธรรมทั้งหลายได้ ดังตัวอย่างของอุปติสสะได้ฟังธรรมของพระพุทธะที่ยกขึ้นมากล่าวโดยพระอัสสชิในทำนองที่ว่า “ธรรมเหล่าใดเกิดแต่เหตุ พระศาสดาตรัสเหตุแห่งธรรมเหล่านั้น และตรัสถึงความดับไว้ด้วย พระศาสดามีปกติตรัสดังนี้” ปริพาชกอุปติสสะได้โยนิโสมนสิการจนเข้าถึงความรู้แจ้งว่า “ทุกสิ่งเกิดแล้วต้องดับไปเป็นธรรมดา” จึงได้ดวงตาเห็นธรรมบรรลุโสดาปัตติผลได้ หรือกรณีของเด็กชายโสปากะผู้เกิดในป่าช้ากรุงราชคฤห์ และกำพร้าพ่อตั้งแต่มีอายุได้สี่เดือน เมื่ออายุได้เจ็ดขวบถูกอาจับมัดมือมัด

เท้าผูกติดไว้กับศพแล้วนำไปทิ้งไว้ในป่าช้า เพื่อประสงค์ให้สุนัขจิ้งจอกกัดกินในเวลาค่ำคืน ด้วยอิทธิวิธีของพระพุทธะ พระองค์ได้ตรัสกับเด็กกำพร้านั้นว่า “โสปากะ อย่ากลัวเลย จงแลดูตถาคต เราจะยังเธอให้ข้ามพ้นเหตุการณ์ร้ายในคืนนี้ ดูพระจันทร์พ้นไปจากปากของราหู” โสปากะได้โยนิโสมนสิการ จนเข้าถึงความรู้แจ้งว่า สิ่งเลวร้ายเมื่อเกิดขึ้นแล้วดับไปตามกฎไตรลักษณ์ โสปากะได้ดวงตาเห็นธรรมบรรลุโสดาปัตติผลได้ หรือกรณีของนางปฎาจารา ได้ฟังธรรมจากพระโอบุชู้แล้วโยนิโสมนสิการ จนเข้าถึงความรู้แจ้งว่า “สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งมวลล้วนดับไปเป็นธรรมดา” จึงได้ดวงตาเห็นธรรม บรรลุโสดาปัตติผล หรือในกรณีของพาหิยะได้ฟังธรรมจากพระโอบุชู้ว่า “เมื่อเห็นสักแต่ว่าเห็น เมื่อได้ยินสักแต่ว่าได้ยิน เมื่อทราบสักแต่ว่าทราบ เมื่อรู้สึกสักแต่ว่ารู้สึก” พาหิยะได้โยนิโสมนสิการ จนเข้าถึงความรู้แจ้งว่า “การเห็น การได้ยิน การรับรู้ และความรู้สึก เมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมดับไปเป็นธรรมดา ทั้งหลายเหล่านั้นไม่ใช่ตัวตน” จึงได้ดวงตาเห็นธรรมชั้นบรรลุอรหัตตผลในที่สุด ฯลฯ

ปัญญาทางโลก (สุตมยปัญญาและจินตามยปัญญา) ใช้แก้ปัญหาลงโลกได้ชั่วคราว หรือใช้แก้ปัญหอย่างหนึ่งได้ แต่กลับไปสร้างปัญหาอย่างอื่นให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ปัญญาทางโลกยังใช้สร้างหรือประดิษฐ์เครื่องมือต่างๆ เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหให้กับสังคม เช่น ใช้ยึดอายุการทำงานให้ยืดยาวออกไป ตัวอย่างการใช้ไตเทียม

ฟอกสารพิษออกจากเลือด การใช้แบดเตอรีไปกระตุ้นการทำงานของหัวใจ การใช้เครื่องช่วยหายใจ การใช้เครื่องมือช่วยฟังการเต้นของหัวใจ การใช้เครื่องมือวัดความดันของโลหิต ฯลฯ ปัญญาทางโลกจึงนำมาใช้ประดิษฐ์เครื่องมือให้แพทย์ทำงานได้ง่ายขึ้น แต่ยังไม่ถึงความจริงตามกฎไตรลักษณ์ ปัญญาทางโลกจึงเป็นอวิชชาในพุทธศาสนา ผู้ใดนำเอาวิชชามาใช้นำพาชีวิต อุปสรรคและปัญหาของชีวิตย่อมเกิดขึ้น และบางครั้งนำพาชีวิตไปสู่ความวิบัติ นำพาชีวิตไปสู่การเวียนตาย-เวียนเกิด อยู่ในวัฏสงสารอย่างไม่รู้จบ ด้วยเหตุนี้ผู้รู้จริงจึงใช้ภาวนามยปัญญาประเภทที่เห็นถูกตามธรรม มาใช้เป็นเครื่องส่องนำทางให้กับชีวิต นำพาชีวิตออกจากความหลง ปัญญาเห็นถูกตามธรรมสามารถป้องกันอุปสรรคและปัญหาไม่ให้เกิดขึ้นกับชีวิต สามารถป้องกันภัยอันตรายจากการเดินทาง ภัยจากน้ำจากไฟ ป้องกันมิให้เจ็บป่วย ป้องกันมิให้ถูกหลอกลวงให้สูญทรัพย์ ป้องกันมิให้จิตเป็นทาสของโลกธรรม วัตถุ กิเลส ตัณหา อุปาทาน ฯลฯ สุดท้ายปัญญาเห็นถูกตามธรรมยังสามารถกำจัดกิเลสที่ผูกมัดใจสัตว์ (สังโยชน์ ๑๐) ให้ต้องเวียนตาย-เวียนเกิด ในภพต่างๆของวัฏสงสาร หรืออาจกล่าวได้ในอีกทางหนึ่งว่า ปัญญาเห็นถูกตามธรรม สามารถพัฒนาจิตให้เข้าสู่ความเป็นอริยบุคคลระดับต้น (โสดาบัน) จนถึงระดับสูงสุด (อรหันต์) ได้ ปัญญาสูงสุดเช่นนี้มีอาจแสวงหาหรือพัฒนาให้เกิดขึ้น ตามธรรมวินัยที่มีอยู่ในศาสนาอื่น แต่มีระบุอยู่ในธรรมวินัยของพุทธศาสนาเท่านั้น

ก่อนจะจากเรื่องนี้ไป ผู้เขียนจะเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นกับหญิงชราซึ่งทางภาคเหนือเรียกว่า “อ้อย” คำนี้ใช้เรียกผู้สูงอายุ ผู้มีอายุมาก ผู้มีอายุย่างเข้าสู่วัยชรา หากเป็นเพศชายเรียกว่า “พ่ออ้อย” หากเป็นเพศหญิงเรียกว่า “แม่อ้อย” เรื่องที่จะบอกเล่ามีอยู่ว่า แม่อ้อยมีลูกชายอยู่คนหนึ่งได้ไปบวชเป็นภิกษุอยู่ไม่นาน มีอยู่คืนหนึ่งพญายมบาลได้ลงมาหาท่านกลางดึก ขณะที่ท่านจำวัดอยู่ในกุฏิที่ปลูกอยู่บนดอย ปรากฏว่ามีบุรุษตัวโตสูงใหญ่ มาโผล่ที่หน้าต่าง ท่านจึงร้องถามออกไปว่า “ใครนะ” มีเสียงตอบกลับมาว่า “ยมบาล” พระจึงลุกขึ้นแล้วเดินไปที่หน้าต่าง พร้อมกับพูดว่า “การที่พระสงฆ์กับเทวดา มายืนพูดคุยกันทางช่องหน้าต่าง เป็นการไม่สมควร ขอเชิญท่านเข้ามาพูดคุยกันในกุฏิ” หลังจากนั้นท่านได้เดินไปเปิดประตูเชิญยมบาลเข้ามาพูดคุยกันข้างใน

- พระสงฆ์** : ท่านมาที่นี่ในยามวิกาล มีจุดประสงค์สิ่งใด
- ยมบาล** : ข้าพเจ้ามาที่นี่เพื่อจะมารับวิญญาณของพระสงฆ์รูปหนึ่งที่จะต้องตายในคืนวันนี้ เพื่อนำกลับไปรับโทษในนรก
- พระสงฆ์** : พระสงฆ์รูปที่จะต้องตายนั้นมีชื่อว่าอะไร?
- ยมบาล** : ท่านนั้นแหละที่จะต้องตาย ข้าพเจ้าจึงต้องมารับวิญญาณไปรับโทษ
- พระสงฆ์** : ทำไมอาตมาจะต้องตายทั้งๆที่ร่างกายยังแข็งแรง ยังทำประโยชน์ให้กับพระศาสนาได้อยู่

ยมบาล : ตอนนี้เจ้ากรรมนายเวรเขามาตามทวงหนี้แล้ว เพราะตอนที่ท่านมีชีวิตอยู่กับท้องไรท์ท้องนาท่าน ได้ทำลายชีวิตเขาไว้มาก ถึงเวลาที่ท่านจะต้องตายแล้ว

พระสงฆ์ : อาตมายังไม่ยอมตาย ยังไม่ไปกับท่าน อาตมาเป็นพระบวชใหม่ บวชมาได้ไม่กี่พรรษาขออยู่ทำความดีให้สุดๆ ก่อน

ยมบาล : ถ้าท่านยังไม่ยอมไปกับข้าพเจ้าท่านจะมีชีวิตอยู่อย่างทุกข์ทรมาน

พระสงฆ์ : ทำไมต้องทุกข์ทรมานล่ะ

ยมบาล : เพราะท่านได้ทำลายชีวิตเขาไว้มาก (พระรูปนี้ อาพาธ ด้วยโรคหัวใจ)

พระสงฆ์ : แม้จะอยู่อย่างทุกข์ทรมาน อาตมาก็ยอม แต่ขอมีชีวิตอยู่เพื่อทำความดีให้ถึงที่สุดก่อน แล้วจึงจะไปกับท่าน

ยมบาล : ถ้าอย่างนั้นอีกสิบสองปีมนุษย์ ข้าพเจ้าจะกลับมาใหม่

หลังจากการสนทนาระหว่างพระสงฆ์กับยมบาลจบสิ้นลง เทวดาจึงได้หายลับตาไป

เมื่อไม่นานมานี้ผู้เขียนได้มีโอกาสกลับไปวัดนั้นอีก และได้เรียนถามพระสงฆ์ (เจ้าอาวาส) รูปนั้นว่า

ผู้เขียน : พระอาจารย์ครับ ตอนนี้อย่างเหลือเวลาอยู่อีกกี่ปี ที่ยมบาลจะกลับมาหาท่าน

พระสงฆ์ : เหลือเวลาอีกเจ็ดปี

หลังจากที่พบกับยมบาลแล้ว พระสงฆ์รูปนั้นได้ทำความดีหลากหลายให้กับพระศาสนา เพื่อให้เกิดเป็นบุญสั่งสมให้กับชีวิตของตัวเอง อาทิ นำตัวเองไปปฏิบัติกรรมฐาน เป็นครูสอนกรรมฐาน ให้ภิกษุ สร้างโบสถ์สวยงามไว้ที่วัด สร้างเจดีย์ สร้างพระพุทธรูป พระเจ้าทันใจ จัดทอดกฐินทำรื้อยวัด เผยแพร่ธรรมทางวิทยุ ฯลฯ

หลังจากที่พบกับยมบาลแล้ว พระรูปนี้เป็นห่วงแม่ที่เป็นมะเร็งว่าหากแม่ตายแล้ว จะต้องไปรับโทษอยู่ในนรก ด้วยเหตุที่เคยอยู่ท้องไรท์ท้องนามาด้วยกันสมัยที่ท่านยังเป็นเด็ก ได้ประพฤติปาณาติบาตมามาก เมื่อกรรมให้ผลในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่จึงต้องเป็นโรคมะเร็งท่านได้นำโยมแม่เข้ารับการบำบัดรักษาในโรงพยาบาลของรัฐ หมอที่ดูแลรักษาโยมแม่ได้พูดกับพระว่า โรคมะเร็งได้พัฒนามาจนถึงระยะสุดท้ายแล้ว จากสถิติทางการแพทย์ผู้ที่ เป็นมะเร็งระยะนี้ จะมีชีวิตอยู่ได้อีกไม่เกินห้าเดือน พระสงฆ์ผู้เป็นลูกได้ระลึกถึงคำสนทนาระหว่างท่านกับยมบาล แล้วมีจิตเป็นห่วง

โยมแม่ว่า หากแม่ตายลงด้วยโรคมะเร็งแม่จะต้องลงไปรับผลกรรมในเมืองนรก พระสงฆ์เกิดความสงสารโยมแม่จึงคิดช่วยโยมแม่ให้พ้นจากวิบากกรรมในวันข้างหน้า ได้พาโยมแม่ไปหาหลวงปู่ดวงดี ขอความเมตตาจากหลวงปู่ฯ ช่วยสอนกรรมฐานให้โยมแม่ เมื่อหลวงปู่ฯ มองดูโยมแม่ของพระสงฆ์ เห็นว่าเป็นหญิงอยู่ในวัยสูงอายุจึงได้พูดว่า “เครื่องมือชรามากแล้ว ปฏิบัติธรรมในวัยนี้คงทำได้ไม่เต็มที่” แต่ด้วยความเมตตาของหลวงปู่ฯ จึงได้สอนกรรมฐานให้ตามที่เหมาะสมกับวัย หลวงปู่ฯ สอนว่า เมื่อหายใจสูดอากาศเข้าสู่ร่างกายให้บริกรรมว่า “พุท” เมื่อปล่อยอากาศออกจากร่างกาย ให้บริกรรมว่า “โธ” บริกรรม “พุทโธๆๆ” ไปเรื่อยๆ เป็นเวลาหนึ่งเดือน พอขึ้นเดือนที่สอง หายใจสูดอากาศเข้าสู่ร่างกายให้บริกรรมว่า “ธัม” เมื่อปล่อยอากาศออกจากร่างกายให้บริกรรมว่า “โม” บริกรรม “ธัมโมๆๆ” ไปเรื่อยๆเป็นเวลาอีกหนึ่งเดือน พอขึ้นเดือนที่สาม หายใจสูดอากาศเข้าสู่ร่างกายให้บริกรรมว่า “สัง” เมื่อปล่อยอากาศออกจากร่างกายให้บริกรรมว่า “โธ” บริกรรม “สังโธๆๆ” ไปเรื่อยๆ เป็นเวลาอีกหนึ่งเดือน พอขึ้นเดือนที่สี่ และเดือนถัดๆไป ให้เวียนกลับมาบริกรรม “พุทโธ” “ธัมโม” “สังโธ” สลับกันไปเรื่อยๆ ให้ทำทุกครั้งที่ว่างจากงาน ให้ทำทุกครั้งที่นึกได้ คำบริกรรมที่หลวงปู่ฯ สอนให้กับอุยที่เป็นมะเร็งนำไปปฏิบัติ เป็นหนึ่งในกรรมฐาน ๔๐ ที่เรียกว่าอานาปานสติกรรมฐาน ผู้ใดมีความเพียรมีศีลจะ และปฏิบัติได้ถูกต้องแล้ว จิตย่อมมีสติเกิดขึ้น ทำให้จิตเข้าถึงความตั้งมั่นเป็นสมาธิได้

เมื่อได้รับคำแนะนำในการฝึกกรรมฐานมาจากหลวงปู่ฯแล้ว พระสงฆ์ผู้เป็นลูก ได้นำโยมแม่ไปอยู่ที่วัดให้นั่งห่มชุดสีขาว เพื่อปฏิบัติธรรมตามที่หลวงปู่ฯ สอนให้ และทุกครั้งที่พระสงฆ์ในวัดทำวัตรเช้า ทำวัตรเย็น โยมแม่ได้เข้าไปร่วมสวดมนต์กับพระสงฆ์ด้วย โยมแม่เป็นผู้มีศีลจะ มีความเพียร สามารถปฏิบัติธรรมตามคำสอนของหลวงปู่ฯ ได้ยาวนานถึงหกสิบเดือน นั่นคือผลของการปฏิบัติธรรมซึ่งเป็นบุญใหญ่สุด สามารถยืดอายุให้ยืนยาวออกไปจากห้าเดือนเป็นห้าปี ผู้เขียนในฐานะที่เป็นนักวิทยาศาสตร์ จึงได้วิเคราะห์หาเหตุผลมาอธิบายว่า ทำไมอายุของอุยที่เป็นมะเร็งจึงยืดยาวออกไปได้มากกว่าสถิติทางวิทยาศาสตร์ คือยืดยาวออกไปได้นานถึงสิบสองเท่าจากที่หมอบในโรงพยาบาลได้พยากรณ์ไว้ จึงได้พบว่าการปฏิบัติจิตตภาวนาด้วยคำบริกรรมตามที่หลวงปู่ฯ แนะนำให้ทำ เป็นวิธีการพัฒนาจิตให้ตั้งมั่นเป็นสมาธิ จิตที่ตั้งมั่นเป็นสมาธิ เป็นจิตที่มีอารมณ์ปรุงแต่งลดน้อยลง การปรุงอารมณ์ต้องใช้พลังงาน เมื่ออารมณ์ลดลง พลังงานส่วนน้อยถูกนำไปใช้ แต่พลังงานส่วนใหญ่จะถูกเก็บรักษาให้มีมากขึ้นในร่างกาย เมื่อร่างกายมีพลังงานมาก ระบบสรีระของร่างกาย อาทิ ตับ ไต หัวใจ ปอด รวมถึงเซลล์ที่ทำจัดสิ่งแปลกปลอม เซลล์เม็ดเลือดแดง ฯลฯ จะมีประสิทธิภาพทำงานได้ถูกต้องตรงยิ่งขึ้น ร่างกายแข็งแรง อายุการใช้งานของร่างกายจึงยืดยาวออกไปได้

เมื่อประมาณสองปีที่ผ่านมานี้ ผู้เขียนได้ลงมาที่กรุงเทพฯ ใน วันนั้นผู้เขียนจะต้องบรรยายร่วมกับพระสงฆ์ที่มาจากจังหวัดเลย พระสงฆ์รูปนั้นมาถึงสถานที่จัดให้มีการบรรยายธรรมพร้อมด้วยมี พระสงฆ์อีกรูปหนึ่งติดตามมาด้วย พระที่ติดตามมาเป็นชาว อเมริกันบวชเป็นพระสงฆ์ไทย ผู้เขียนได้มาระลึกดูว่า การดำเนิน ชีวิตของชาวอเมริกันสุดโต่งทางด้านบริโภคใช้สอยมากเกินไป บริโภค ใช้สอยทั้งที่เป็นสาระและอสาระ และมีชีวิตไม่สันโดษ ทำไม่จึงได้ นำพาชีวิตมาสุดโต่งอยู่ทางด้านบริโภคใช้สอยเล็กน้อยเท่าที่ชีวิต ดำรงอยู่ได้ บริโภคใช้สอยแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ (สาระ) กับชีวิต เท่านั้น และประพฤติดตนเป็นผู้มีความพอใจในสิ่งที่ตนเป็น ตนมี ตนได้รับ (สันโดษ) โดยไม่คิดนำไปเปรียบเทียบกับคนอื่น ผู้มีจิต สันโดษ ย่อมอยู่สงบและมีความสุข เมื่อได้เห็นความต่างแบบ สุดโต่งเช่นนี้ จึงได้เข้าไปกราบและได้เรียนถามพระสงฆ์ชาวอเมริกัน รูปนั้นว่า “อะไรเป็นเหตุให้ท่านมาบวชเป็นภิกษุอยู่ในพุทธศาสนา ที่มีความเป็นอยู่แบบง่ายๆเช่นนี้” พระสงฆ์ชาวอเมริกันได้ตอบกับ ผู้เขียนในทำนองที่ว่า

“อาตมาเคยทำงานด้านคอมพิวเตอร์อยู่ที่อเมริกา และเคยเป็น หนึ่งอกในสมอที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณห้าเซ็นติเมตร ได้เข้ารับการรักษาบำบัดรักษาที่หมอชาวอเมริกัน แต่รักษาไม่หาย จึงได้ ลาออกจากงาน แล้วไปฝึกสมาธิอยู่ที่ประเทศทิเบต ผลปรากฏว่า หนึ่งอกในสมอหายไป จึงเกิดแรงบันดาลใจให้อาตมา ได้มาบวช

เป็นภิกษุหมู่หนึ่งหมัดกาสาวพัทธ์ อย่างที่ท่านเห็นอยู่นี้” ในเช้าวันนั้น เมื่อชั่วโมงบรรยายธรรมได้มาถึง ผู้เขียนได้ขออนุญาตท่านผู้ฟัง เชิญพระสงฆ์ชาวอเมริกันขึ้นมากล่าวถึงประสบการณ์ตรงใน เรื่องของ “สมาธิกับการบำบัดรักษาโรคทางกาย” ให้ผู้เข้ารับฟัง บรรยาย ได้ยินได้ฟังจากปากของผู้มีประสบการณ์ตรงมากล่าว ให้ฟัง ถึงเรื่องการนำเอาธรรมะในพุทธศาสนา มาใช้บำบัดรักษา โรคที่เกิดกับตัวเอง

ประโยชน์ของหลักธรรมในพุทธศาสนามีอยู่มาก สามารถ นำมาใช้บริหารจัดการให้ร่างกายมีสุขภาพดีได้ สามารถยืดอายุให้ ยืนยาวออกไปได้ สามารถทำให้ร่างกายแสดงพฤติกรรมที่ดีออกมาได้ สามารถบันดาลให้มีชีวิตอยู่กับสังคมได้อย่างมีความสุข ฯลฯ

ภูเขาสีลาทั้งนลาย
 ย่อมไม่วันไหน ด้วยแรงลมฉนียด
 บันทิตทั้งนลาย ย่อมไม่วันไหน
 ด้วยการนิเทศ ธรรมะเรีญ ฉนนั้น

วิชาเอกของโลก

สมถกรรมฐาน และวิปัสสนากรรมฐาน เป็นสองวิชาเอกของโลก ผู้เขียนเคยศึกษาเล่าเรียนมาทางด้านวิทยาศาสตร์ของสิ่งที่มีชีวิตขนาดเล็ก ที่เรียกว่าจุลินทรีย์ สามารถใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาทำให้จุลินทรีย์แบคทีเรียและจุลินทรีย์ไวรัสปรากฏเป็นรูปร่างให้ประสาททางตาสัมผัสเห็นได้ แต่ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ไม่สามารถทำให้เห็นสิ่งมีชีวิตที่มีรูปร่างกายละเอียดเล็กลงไปจากอนุภาคไวรัส คือไม่สามารถมองเห็นเทวดาได้ จึงไม่เชื่อว่าเทวดาเป็นสัตว์ที่มีอยู่จริง รวมถึงไม่เชื่อว่ามนุษย์ตายแล้วต้องไปเกิดอีก เพราะเหตุผลทางด้านวิทยาศาสตร์ไม่สามารถพิสูจน์ได้ จึงในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ หลังจากสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ ได้มีโอกาสไปพิสูจน์ความจริงในพุทธศาสนา ว่ามีอยู่จริงหรือไม่ มีเหตุผลรองรับหรือไม่ ด้วยการนำตัวเข้าไปบวชเป็นภิกษุและเข้ารับการปฏิบัติธรรมโดยมีท่านเจ้าคุณโชดกเป็นทั้งอุปัชฌาย์และผู้สอนกรรมฐานอยู่ที่คณะ ๕ วัดมหาธาตุฯ ทำพระจันทร์ กรุงเทพฯ ท่านเจ้าคุณโชดกได้สอนให้รู้ถึงวิธีการ

ฝึกสมถกรรมฐาน ด้วยการนั่งกำหนดอาการพองยุบของพองหน้าท้องเหนือสะดือหนึ่งนิ้ว เมื่อหายใจสุดเอาลมเข้าสู่ร่างกาย พองหน้าท้องจะพองขึ้น ให้กำหนดว่า “พองหนอ” เมื่อปล่อยลมออกจากร่างกาย พองหน้าท้องจะยุบลง ให้กำหนดว่า “ยุบหนอ” กำหนดเช่นนี้ไปเรื่อยๆ ช่วงระยะเวลาหนึ่ง หลังจากนั้นให้เปลี่ยนจากอิริยาบถนั่งบริกรรม มาเป็นอิริยาบถเดินจงกรม เมื่อเท้าข้างซ้ายก้าวออกไปข้างหน้า ให้กำหนดว่า “ซ้ายอย่างหนอ” เมื่อเท้าข้างขวาก้าวออกไปข้างหน้าให้กำหนดว่า “ขวาอย่างหนอ” การนั่งภาวนากับการเดินจงกรมต้องทำสลับกันไปในแต่ละอิริยาบถ (นั่งกับเดิน) ปฏิบัติไม่เกินหนึ่งชั่วโมงสลับกันไปเรื่อยๆ ผู้เขียนนำคำชี้แนะจากครูบาอาจารย์ไปปฏิบัติมานานวันละประมาณยี่สิบชั่วโมง ไม่อ่าน ไม่ฟัง ไม่พูดกับใคร ตลอดวันแห่งการปฏิบัติธรรม เว้นไว้แต่จะพูดตอบคำถามกับครูบาอาจารย์ เมื่อเวลาประมาณยี่สิบนาฬิกา ซึ่งเป็นเวลาของการสอบอารมณ์ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติธรรมในแต่ละวัน

ปฏิบัติพองหนอ-ยุบหนอ เป็นสมถภาวนา ปฏิบัติอยู่นานเจ็ดวันผลปรากฏว่าจิตเข้าสู่ความตั้งมั่นแน่วแน่ (อัปภาสมาธิ) หรือที่เรียกว่าสมาธิระดับฌาน หลังจากนั้นในวันที่เก้า ได้เห็นจิตตนเองหลุดออกไปอยู่นอกร่างกาย จึงได้รู้ว่าร่างกายกับจิตเป็นคนละส่วนกันรู้ว่าการตายคือการที่จิตปฏิเสธร่างกายปัจจุบันแล้วไปเข้าอยู่อาศัยในร่างใหม่ จึงได้เห็นว่า การตายเป็นเรื่องปกติธรรมดา ไม่น่ากลัวแต่อย่างใด เพราะแท้จริงแล้วเรา (จิต) ไม่เคยตาย เพียงแต่เราเปลี่ยนที่อยู่อาศัยใหม่ ซึ่งเปรียบได้เหมือนกับการย้ายออก

จากบ้านเก่าแล้วเข้าไปอยู่อาศัยในบ้านหลังใหม่ ในวันที่สิบหลังจากถอนสมาธิออกจากฌานแล้ว จิตได้ไปเห็นเทวดาองค์สี่ชมพู่ม้วนอยู่หน้าวิมาน โดยเอาขาข้างหนึ่งพับไว้ ขาอีกข้างหนึ่งปล่อยห้อยลงมานั่งลอยอยู่ในอากาศ วิมานที่เห็นช่างวิจิตรงดงามมากกว่าที่มนุษย์ได้บรรจงวาดไว้ เมื่อเห็นเทวดาครั้งแรกคิดว่าเกิดขึ้นจากอุปาทานของจิต แต่เมื่อกายทิพย์ของผู้เขียนลอยผ่านไป เทวดาองค์นั้นหันมายิ้มให้ เกิดเป็นความดีใจรู้ว่ารูปเทวดาที่เห็น ไม่ได้เกิดขึ้นเพราะอุปาทาน ความดีใจ (ขาดสติ) ส่งผลให้คลื่นความถี่ของจิตเปลี่ยนภาพของเทวดาจึงได้หายไปจากทิพพจักขุ จากประสบการณ์ทางด้านวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับจุลินทรีย์ ทำให้รู้ว่า การไปเห็นเซลล์จุลินทรีย์แบคทีเรียได้ เพราะได้ใช้พลังงานแสงสว่างจากหลอดไฟฟ้าที่มีความถี่คลื่นแสงเล็กกว่าขนาดของเซลล์แบคทีเรีย พลังงานแสงตกกระทบเซลล์แบคทีเรีย แล้วสะท้อนออกมาเป็นภาพผ่านเลนส์ที่เป็นวัตถุ (หินควอตซ์) ได้ขยายภาพให้ใหญ่ขึ้นประมาณแปดร้อยถึงหนึ่งพันเท่า ปรากฏตาจึงสามารถสัมผัสได้ เมื่อได้ไปศึกษาต่อต่างประเทศ ได้ศึกษาเกี่ยวกับจุลินทรีย์ไวรัส พลังงานแสงสว่างจากหลอดไฟฟ้า ไม่สามารถส่องให้ตกกระทบอนุภาคไวรัส เพราะขนาดความถี่คลื่นของแสง ใหญ่กว่าขนาดของอนุภาคไวรัส นักวิทยาศาสตร์จึงได้นำเอาพลังงานอิเล็กตรอน ซึ่งมีขนาดความถี่คลื่นเล็กกว่าอนุภาคไวรัสมาส่องกระทบถูกตัวไวรัสแล้วสะท้อนภาพผ่านเลนส์ที่เป็นสนามแม่เหล็กซึ่งสามารถขยายภาพให้ใหญ่ขึ้นได้หลายพันเท่า ปรากฏตาจึงสามารถสัมผัสอนุภาคไวรัสได้

หลังจากสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศแล้ว ได้มาพัฒนาจิตตนเอง ด้วยการปฏิบัติสมถกรรมฐาน จนจิตเข้าถึงความตั้งมั่น เป็นสมาธิระดับฌานได้แล้ว ได้ถอยจิตออกมาจากความทรงฌาน ทิพพจักขุจึงได้ไปสัมผัสกับรูปนามที่เป็นทิพย์คือเทวดามีอยู่จริง ทั้งนี้เพราะจิตของมนุษย์และสัตว์ เป็นพลังงานที่มีความถี่คลื่นเล็กที่สุด ซึ่งขณะนั้นนักวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถนำเอาพลังงานจิตมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับมนุษย์ได้ จิตที่ตั้งมั่นเป็นสมาธิระดับฌาน เป็นจิตที่มีความถี่คลื่นคงที่ มีความถี่คลื่นเป็นระเบียบ จึงสามารถส่องกระทบแล้วสะท้อนภาพของวัตถุที่เล็กที่สุดออกมาให้จิตสัมผัสได้ ด้วยเหตุนี้ความรู้สูงสุด (ภาวนามยปัญญา) ในพุทธศาสนา จึงได้ระบุว่า คนโบราณ (ฤาษี) ที่ชำนาญในฌานสมาบัติ ๘ (รูปฌาน๔+อรูปฌาน๔) ย่อมมีอภิญญา ๕ เกิดขึ้น คือมีความรู้ที่สามารถนำมาทำให้เกิดฤทธิ์ (อิทธิวิธี) เช่นเหาะได้ เดินบนผิวน้ำได้โดยไม่จม ดำดินได้ หายตัวได้ ฯลฯ มีความรู้ที่สามารถฟังเสียงที่อยู่ห่างไกล หรือเสียงทิพย์ (ทิพพโสต) ที่อยู่ในมิติอื่นได้ มีความรู้ที่สามารถทายใจคนอื่นได้ (เจโตปริยญาณ) เช่นรู้ว่าบุคคลกำลังคิดอะไรอยู่ หรือไปทำอะไรมา มีความรู้ที่สามารถระลึกชาติหนหลังได้ (บุพเพนิวาสานุสติญาณ) คือรู้ว่ากว่าจะมาถึงภาพปัจจุบัน ตนเองเคยเกิดเป็นสัตว์อยู่ในภพภูมิไหนมาแล้วบ้าง และสุดท้าย ความรู้สูงสุดตัวที่ห้าคือมีความรู้ไปเห็นสิ่งอันเป็นทิพย์ (ทิพพจักขุ) เช่นเห็นเทวดา เห็นสัมภเวสี เห็นเปรต เห็นสัตว์นรก ฯลฯ ต่างๆ เหล่านี้มีอยู่จริง และจะปรากฏเฉพาะคนที่มึจิตตั้งมั่น

ระดับฌานได้แล้วเท่านั้น (สนธิภูฎิกโก) ไม่สามารถรู้เห็นเข้าใจได้ในคนที่มึจิตไม่ตั้งมั่นถึงระดับฌาน นี่คือความจริง (เหตุผล) ที่ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ ยังเข้าไม่ถึง ผู้ที่พัฒนาความรู้ขั้นสุดมยปัญญา และจินตามยปัญญาจนถึงระดับสูง หรือสูงสุดในทางโลก ย่อมเข้าถึงเหตุผลหรือความจริงในข่ายของประสาทสัมผัส คือตาเห็นภาพ หูได้ยินเสียง จมูกได้กลิ่น ลิ้นสัมผัสรสชาติ และร่างกายสัมผัสกับเย็น ร้อนอ่อนแข็งได้เท่านั้น ความจริงที่ความรู้ทางโลกเข้าถึง ยังเป็นความจริงที่ไม่จริงแท้ (สภาวะลัจจะ) ยังเป็นความจริงที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขของกาลเวลา เมื่อกาลเวลาเคลื่อนนานผ่านไปเหตุผลหรือความจริงที่เคยเป็น ย่อมแปรเปลี่ยนไปเป็นความไม่จริงได้ ความรู้ในทางโลกที่คนส่วนใหญ่นิยมพัฒนากัน จนมีประกาศนียบัตรรับรอง มีปริญญาบัตรรับรอง จึงเป็นเพียงรับรองความรู้ไม่จริงแท้ หรือคือความหลงอันเป็นเหตุไม่รู้จริงที่เรียกว่าอวิชชา

ผู้ที่อ่านบทความมาถึงตอนนี้แล้ว จะเป็นผู้มีโชคที่ได้ก็ต่อเมื่อได้นำเอาความจริง ที่เกิดจากประสบการณ์ตรงของผู้เขียนไปพิสูจน์ด้วยตนเองจนเข้าถึงปัญญาสูงสุดฝ่ายโลกิยะที่เรียกว่าอภิญญา ๕ ได้เมื่อใดแล้ว ทัศนคติในการแสวงหาความรู้จะเปลี่ยนไป และยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นโอกาสทำให้เข้าถึงความเป็นผู้มีโชคดีที่สุด หากท่านผู้อ่านได้พัฒนาจิตวิญญาณของตัวเอง จนเข้าถึงปัญญาเห็นแจ้ง คือเห็นถูกตรงตามธรรม ความหลงอันเป็นเหตุไม่จริงจะค่อยๆ หมดไปจากใจด้วยพลังของปัญญาสูงสุด ที่เกิดจากการใช้

วิชาเอกของโลก (วิปัสสนากรรมฐาน) มาพัฒนาจิตวิญญาณของตนเอง จนเข้าถึงดวงตาเห็นธรรม

ผู้ได้ใช้ปัญญาทางโลกส่องนำทางให้กับชีวิต อุปสรรคคือสิ่งที่เข้ามาขัดขวาง และปัญหาคือสิ่งที่ต้องจัดการแก้ไข ย่อมมีเกิดขึ้นเป็นธรรมดา มีคนจำนวนมากเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นแล้วใช้ปัญญาทางโลกแก้ไขปัญหา ปัญหาหนึ่งถูกแก้ไขให้หมดไปได้ แต่กลับไปสร้างปัญหาที่สองให้เกิดขึ้น เมื่อปัญหาที่สองเกิดขึ้นก็ใช้ปัญญาทางโลกแก้ปัญหานั้นได้หมดไป แต่กลับไปสร้างปัญหาที่สามให้เกิดขึ้น แก้ไขปัญหาแบบไม่มีวันรู้จบ ดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นในสังคมที่เจริญแล้ว มีการแสวงหาทรัพยากรทางโลกและครอบครองกันอย่างไร้คุณธรรม โดยหาวิธีไม่ว่าในที่สุดเมื่อถึงเวลาถึงขั้นล้มลาโลกไปแล้ว ไม่มีใครผู้ใดสักคน สามารถนำเอาสมบัติของโลกติดตัวไปเกิดใหม่ได้ ปัญญาทางโลกมองไม่เห็นความเป็นกำพร้าของโลกธรรมและวัตถุ จึงแสวงหามาไว้ในครอบครองอย่างไร้คุณธรรม เมื่อภพธรรมชาติทำหน้าที่ทุกคนที่หลงยึดติดในโลกธรรมและวัตถุ จำเป็นต้องปล่อยวาง สิ่งที่ไม่ใช่ตัวตนแท้จริงนั้นไว้กับโลกเหลือเพียงความหลงและบาปกรรมเท่านั้น ที่ถูกบันทึกเก็บไว้กับจิตวิญญาณให้นำสู่การเกิดในภพใหม่ ด้วยเหตุที่ผู้เขียนได้เห็นการเวียนตาย-เวียนเกิดของตัวเองด้วยปุพเพนิวาสานุสติญาณ ถึงกับน้ำตาหยดก็ด้วยเหตุแห่งความไม่รู้จริง คือความหลงของตัวเองเป็นต้นเหตุ ให้ชีวิตต้องดำเนินไปซ้ำซากอย่างหาทางสิ้นสุดไม่ได้

จากประสบการณ์ตรงในคราวนั้น จึงได้สติว่า นับแต่นี้ต่อไปจะไม่ทำเหตุให้เป็นเช่นนั้นอีก จะใช้ปัญญาเห็นถูกตามธรรม ส่องนำพาชีวิตไปสู่ความสวัสดิ จะไม่หลงไปเกิดเป็นสัตว์อยู่ในภพภูมิต่ำกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันอีกต่อไป

เมื่อได้เห็นสังขธรรมของความหลงผิด จึงรีบเร่งพัฒนาจิตวิญญาณของตนเองโดยวางเป้าหมายไว้ที่ การมีอิสรภาพที่สมบูรณ์ของชีวิต และจากการได้พัฒนาจิตจนเข้าถึงปัญญาเห็นแจ้งได้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ในวันที่ไปลาสิกขา ท่านเจ้าคุณโชดกจึงได้พูดขึ้นว่า “สิ่งที่ได้ไปนั้นเป็นของดีของวิเศษ ให้เก็บไว้กับตัวตลอดชีวิต” จากวันที่ได้เริ่มพิสูจน์สังขธรรมในพุทธศาสนา มาจนถึงวันนี้ ผู้เขียนได้นำเอาธรรมวินัยที่มีอยู่ในพุทธศาสนา มาปรับปรุงแก้ไขชีวิตของตัวเองด้วยการใช้ปัญญาเห็นถูกตามธรรม ไปกำจัดสิ่งที่ เป็นบาปให้หมดไปจากใจ แล้วใช้ปัญญาเห็นถูกตามธรรม บรรจุเอาบุญเข้าไว้ในใจ ด้วยการใช้ธรรมวินัยมาเป็นปัจจัยควบคุมการทำงาน ของชีวิต แล้วแสดงพฤติกรรมดีให้มวลชนได้ดูเป็นแบบอย่าง เพื่อแสดงให้เห็นว่าธรรมวินัยของพุทธศาสนา เมื่อได้เข้าไปสถิตอยู่ในใจของใครผู้ใดแล้ว ความดีงามที่ให้ผลเป็นบุญย่อมเกิดขึ้นกับชีวิต คำพูดที่ว่า “ธรรมย่อมคุ้มครองรักษาผู้ประพฤติธรรม” เป็นคำพูดที่ถูกต้องเป็นหนึ่งไม่มีสอง และยังคงเป็นความจริงมาจนทุกวันนี้และจะยังคงเป็นความจริงติดต่อกันตลอดไป ชั่ววันรันดร

งานของชีวิต

ชีวิตมีงานใหญ่ที่ต้องทำอยู่สองงาน คืองานภายนอกที่ทำให้กับสังคม เป็นงานที่ทำให้ได้มาซึ่งทรัพย์ ใช้เป็นปัจจัยเลี้ยงชีวิตเลี้ยงตัวเอง เลี้ยงครอบครัว ให้มีชีวิตสะดวก สบาย และมีความสุข งานประเภทที่สองได้แก่งานภายใน คืองานที่ทำให้กับชีวิตของตัวเอง งานภายในเป็นงานที่จัดเตรียมทรัพย์ภายในคือบุญ เพื่อเอาไว้ใช้เป็นปัจจัยเดินทางสู่ปรโลก トラบใดที่กิเลสยังมีอำนาจอยู่เหนือใจ บุคคลยังต้องเวียนตาย-เวียนเกิดอยู่ในภพต่างๆของวัฏสงสารอย่างไม่รู้จบ หากท่านผู้อ่านเห็นถูกต้องได้เช่นนี้แล้ว ย่อมเห็นโอกาสดีเปิดให้กับชีวิตตัวเอง ในห้วงเวลาที่ปลอดจากงานภายนอก ท่านยังมีเวลาเหลือให้ชีวิตได้ทำงานภายในจนกว่าลมหายใจเข้า-ออก จะหมดสิ้นไป ผู้เห็นถูกต้องไม่ปล่อยเวลาเช่นนี้ให้ผ่านไป ผู้เห็นถูกต้องนำเวลาที่ตนเองมีอยู่มาประพฤติเหตุปัจจุบันให้ถูกต้องต่อผลดีที่จะเกิดเป็นจริงในวันข้างหน้า ในวันที่ผลดีได้ปรากฏขึ้นแล้ว บุคคลผู้ทำเหตุไว้ดีย่อมมีชีวิตที่ดีแน่นอน คือสะดวก สบาย และมีความสุข

สุข ลิงป่าที่ถูกมนุษย์จับเอามาฝึกให้เก็บผลมะพร้าว ช้างม้าที่ถูกจับมาฝึกให้ทำงานแทนคน สุนัขจรจัดที่ถูกจับมาฝึกให้ค้นหายาเสพติด ฯลฯ ยังฝึกได้ นับประสาอะไรกับมนุษย์ที่เกิดอยู่ในสภาพที่สูงกว่าจะฝึกไม่ได้ ผู้ที่ได้รับการฝึกพัฒนาจิตแล้ว คุณค่าย่อมมีมากกว่าคนที่มีได้ฝึก เช่นเดียวกันสัตว์ที่ยังมีได้ฝึกย่อมมีคุณค่าต่อยกกว่าสัตว์ที่ฝึกแล้วเป็นธรรมดา トラบโดที่ลมหายใจเข้า-ออกยังมีอยู่ บุคคลยังมีโอกาสฝึกได้ ยังมีโอกาสทำความดีได้ แม้จะต้องถูกจำกัดบริเวณอยู่ในสถานที่เช่นนี้ บุคคลยังสามารถทำงานภายนอกและทำงานภายในให้กับชีวิตของตนเองได้ โดยเฉพาะงานภายใน สามารถทำให้กับตัวเองได้ด้วยการกระทำดังนี้

๑. สวดมนต์ก่อนนอนและหลังจากตื่นนอน

๒. เจริญอานาปานสติหลังจากสวดมนต์แล้วเสร็จ ด้วยการกำหนดลมหายใจที่สูดเข้าสู่ร่างกาย ให้บริกรรมคำว่า “พุท” ปล่อยลมหายใจออกจากร่างกาย ให้บริกรรมคำว่า “โธ” กำหนด “พุทโธๆ” ไปเรื่อยๆ ตามโอกาสที่เปิดให้ทำได้ ทำได้ในทุกอิริยาบถ แต่ที่นิยมมักกระทำในอิริยาบถนั่ง ส่วนอิริยาบถเดินเมื่อเท้าข้างซ้ายก้าวไปข้างหน้า ให้กำหนดว่า “ซ้ายอย่างหนอ” หรือกำหนดว่า “พุท” เมื่อเท้าข้างขวาก้าวไปข้างหน้า ให้กำหนดว่า “ขวาย่างหนอ” หรือกำหนดว่า “โธ” เรียกการกระทำเช่นนี้ว่า “เดินจงกรม” ฉะนั้นการนั่งภาวนากับการเดินจงกรมมักปฏิบัติสลับกัน ผลที่จะเกิดตามมา

ก็คือจิตตั้งมั่นเป็นสมาธิ

๓. อุทิศบุญกุศล ให้เจ้ากรรมนายเวรทุกครั้ง หลังจากการปฏิบัติธรรมแล้วเสร็จ

การปฏิบัติจิตตภาวนาเช่นนี้เป็นบุญใหญ่ และเป็นการชดใช้หนี้เวรกรรมที่มีอยู่ให้ลดน้อยลงได้อย่างเร็ว ผลยังทำให้ผู้ประพฤติมีจิตสงบระงับจากการปรุงอารมณ์ให้ลดน้อยลง แล้วความสุขที่ละเอียดประณีต ยืนยาวย่อมเกิดขึ้น และยิ่งไปกว่านั้น บุคคลที่ปฏิบัติได้ผลมากยิ่งขึ้น โอกาสที่จิตตั้งมั่นเป็นสมาธิแน่นแน (อัปนาสมาธิ) หรือที่เรียกว่าสมาธิระดับฌานจะเกิดขึ้น เมื่อถอยจิตออกจากความทรงจำแล้วความรู้สูงสุดที่เรียกว่า อภิญญา ๕ ก็ จะปรากฏเป็นจริง กับผู้ที่ให้โอกาสกับชีวิตของตัวเอง ด้วยไม่ปล่อยเวลาที่มีอยู่ให้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ แล้วชีวิตที่ดีในวันข้างหน้าย่อมเกิดขึ้นได้ บุคคลผู้ประพฤติได้ถูกตรึงเช่นนี้ เรียกว่ามีชีวิต “ต้นคดแต่ปลายตรง” เป็นชีวิตที่ไม่สูญเปล่าไปจากประโยชน์ที่ควรจะได้ ตรงกันข้ามผู้ที่มีชีวิตเริ่มต้นดี แต่ต้องมาเสวยอกุศลวิบากในบั้นปลายของชีวิตเรียกบุคคลประเภทนี้ว่า “ต้นตรงแต่ปลายคด” เป็นชีวิตที่โหมะ สูญเปล่าไปจากความดี ตายแล้วมีโอกาสไปเกิดเป็นสัตว์อยู่ในอบายภูมินับแต่ภพเดรัจฉานไปจนถึงภพนรก

บุคคลผู้อยู่นอกเรือนจำ ยังต้องทำงานหาเงินเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง เลี้ยงบุตร เลี้ยงคุณภรรยา เลี้ยงคุณพ่อแม่ ทำไมไม่ประพฤติอย่างอุ้ยที่เป็นมะเร็งดังที่ได้บอกเล่ามาให้ฟังแต่แรก เพียงแค่รักษาใจให้มีศีล ๕ อยู่เสมอ มีศรัทธามั่นคงในพระรัตนตรัย แล้วเจริญอานาปานสติ ด้วยการกำหนด “พุทโธ” “ธัมโม” “สังโฆ” อยู่เสมอ ยังมีโอกาสนำพาชีวิตหนีพ้นอบายภูมิ ไปเกิดเป็นนางฟ้าอยู่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ได้ ฉะนั้นเวลาที่ท่านทั้งหลายมาอยู่ในสภาพที่ถูกจำกัดบริเวณเช่นนี้ ไม่ควรปล่อยเวลาให้ผ่านไปโดยมิได้นำมาทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับชีวิต ลมหายใจยังมีเข้ายังมีออก ยังมีโอกาสทำความดีให้กับชีวิตได้ และยิ่งเป็นการทำความดีที่เป็นเหตุให้เกิดบุญใหญ่สุด ผู้รู้จึงไม่เว้นที่จะทำ เพราะการเดินทางของชีวิตสู่ปรโลกที่เป็นสุคติภาพ ยังต้องการบุญเป็นปัจจัยที่ใช้ในการเดินทาง และยังมีบุญมากย่อมนำพาชีวิตไปได้ไกล ทุกวันนี้ผู้เขียนมีอายุชั้ยใกล้จะไปเกิดใหม่แล้ว ยังต้องทำงานภายในอยู่เสมอ ตราบใดที่ลมหายใจยังมีอยู่ ยังต้องใช้ปัญญาเห็นถูก ส่องทางสว่างให้กับมวลชน เพื่อนำพาชีวิตไปสู่ความสวัสดิ์ในวันข้างหน้า

เรื่องของการกรรม

กรรมคือการกระทำ トラบาใดที่ชีวิตยังมีอยู่ มนุษย์ยังต้องทำกรรมอยู่ทุกขณะตื่นคนที่จิตตกมัวงมคือคนหลับลังงานจิตไม่มีการเกิด-ดับ จิตทำงานไม่ได้จึงไม่มีกรรมเกิดขึ้น ผู้ที่เห็นสังขารธรรมในเรื่องนี้จึงไม่ประมาทในการทำกรรม บุคคลทำกรรมได้สามทางคือทำกรรมทางกาย (กายกรรม) ทำกรรมทางวาจา (วจีกรรม) และทำกรรมทางใจ (มโนกรรม) สิ่งที่บุคคลแสดงออกให้ผู้อื่นสัมผัสได้เรียกว่าพฤติกรรม ผู้ใดมีการแสดงออกทางกายดี ผู้อยู่รอบข้างย่อมสัมผัสได้ในสิ่งดี สิ่งที่เป็นประโยชน์ที่ผู้นั้นได้แสดงออกเป็นกุศลกายกรรม ผู้ใดมีการแสดงออกทางวาจาดี คือพูดดี ผู้อยู่รอบข้างย่อมสัมผัสได้ในคำพูดที่ดี คำพูดที่มีประโยชน์ที่ผู้นั้นได้แสดงออกเป็นกุศลวจีกรรม และผู้ใดมีการแสดงออกทางใจ คือคิดดี ผู้มีจิตพัฒนาดีแล้ว หมายถึงผู้ที่เข้าถึงเจโตปริยญาณได้แล้ว ย่อมสัมผัสได้ในความคิดที่ดี ความคิดที่มีประโยชน์ที่ผู้นั้นได้แสดงออก เป็นกุศลมโนกรรม หากมีพฤติกรรมตรงกันข้าม จะเป็นอกุศลกายกรรม

อกุศลวจีกรรมและอกุศลมโนกรรมที่ให้ผลเป็นบาปและจะถูเก็บสังสมไว้ในจิตวิญญาณของผู้ที่แสดงพฤติกรรมอกุศลนั้น

ผู้ที่ศรัทธาและให้ความสนใจในพุทธศาสนา ย่อมรู้เห็นเข้าใจถูกต้องว่า จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าวรับใช้จิต เมื่อใดที่จิตทำงานโดยขาดสติคุณ พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก ย่อมให้ผลเป็นบาปและถูเก็บสังสมอยู่ในจิตวิญญาณของผู้กระทำ และในทางตรงกันข้าม เมื่อใดจิตทำงานโดยมีสติคุณ พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกย่อมให้ผลเป็นบุญ ซึ่งจะถูเก็บสังสมอยู่ในจิตวิญญาณของผู้กระทำด้วยเหตุที่ชีวิตมีการเวียนตาย-เวียนเกิดมาแล้วยาวนานยังหาต้นกำเนิดของชีวิตไม่พบ บุคคลจึงมีทั้งบุญและบาปสังสมอยู่อนันต์ในจิตวิญญาณของตน เมื่อใดที่บุญให้ผล พลังของบุญย่อมผลักดันจิตวิญญาณ ให้มาเกิดเป็นสัตว์อยู่ในสุคติภพ ตรงกันข้ามเมื่อบาปให้ผล พลังของบาปย่อมผลักดันจิตวิญญาณ ให้มาเกิดเป็นสัตว์อยู่ในทุคติภพ ด้วยเหตุนี้ทุกชีวิตที่ผ่านมา บุคคลเคยเกิดเป็นสัตว์อยู่ในภพทั้งเจ็ด นับแต่ภพพรหมจนถึงพรหมโลกทั้งสิ้น และภพย่อมปิดบังการรู้เห็นของจิตวิญญาณที่ผ่านมาในอดีต ผู้ที่ไม่ได้พัฒนาจิตจึงหลงผิด ทำชีวิตให้มีบุญและบาปสังสมอยู่เรื่อยไป

นอกจากบุญและบาปนำพาชีวิตไปเกิดอยู่ในภพภูมิต่างๆ แล้ว บุญยังให้ผลเป็นความสุข ความสำราญ ความปราศจากโรคเหล่านี้หาได้ง่ายในบุคคลที่ไปเกิดเป็นสัตว์อยู่ในสุคติภพ อาทิ

สัตว์พรหมมีความสุขล้วนจากการเสวยฌานสมบัติ สัตว์เทวดามีความสุขจากการเสวยกามที่เป็นทิพย์ สัตว์มนุษย์มีความสุข ความทุกข์จากการเสวยกามหยาบที่แตกต่างกัน มนุษย์บางคนที่ตั้งสมบาศน์ไว้มาก เมื่อบาศน์ให้ผลเป็นอกุศลวิบาก อุปสรรค ปัญญา ความเจ็บป่วย และความวิบัติของชีวิตย่อมเกิดขึ้น ทำให้เกิดมามีความสุขทุกข์มากมีความสุขน้อย ตรงกันข้ามบางคนตั้งสมบาศน์ไว้มาก เมื่อบุญให้ผลเป็นกุศลวิบาก ความสำราญ ความสะดวกสบาย ไม่เป็นโรค และความสวัสดิ์ของชีวิตย่อมเกิดขึ้น สัตว์เดรัจฉานมีทุกข์จากความหวาดระแวงภัยมาก มีกามสุขน้อย สัตว์เปรตอสุรกายมีทุกข์ล้วนจากความหิวความกระหาย และสัตว์นรกมีทุกข์ล้วนจากการถูกทรมาน อันเนื่องมาจากผลของบาศน์ทำให้ต้องเป็นเช่นนั้น

จากประสบการณ์ตรงของผู้เขียน ในครั้งที่ได้ไปบวชเป็นภิกษุปฏิบัติธรรมอยู่กับท่านเจ้าคุณโชดก วันนั้นในตอนเช้า คิดจะหนีครูบาอาจารย์ด้วยเหตุที่คณะ ๕ วัดมหาธาตุฯ มีการก่อสร้างสังเสียดวงบวงนการปฏิบัติจิตตภาวนา จนไม่สามารถพัฒนาจิตให้เข้าสู่ความสงบได้ คิดจะหนีออกจากวัดมหาธาตุฯ แล้วไปปฏิบัติธรรมอยู่กับท่านพุทธทาสที่สวนโมกข์ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และมีได้บอกใครให้ทราบเรื่องนี้ คืบวันเดียวกันนั้นเวลาประมาณยี่สิบนาฬิกาซึ่งเป็นหัวเวลาของการสอบอารมณ์ในรอบวัน เมื่อภิกษุนักปฏิบัติธรรมทุกรูปมาชุมนุมกันพร้อมหน้าแล้วประโยคแรกที่ท่านเจ้าคุณโชดกได้พูดขึ้นคือ “หนีไปไหนทั้งโลกนี้

หนีไม่พ้นหรอก เพราะหนีใจตัวเองไม่ได้ ให้อยู่แล้วสู้สิ” ท่านเจ้าคุณอาจารย์พูดพร้อมกับมองมาที่ผู้เขียน ด้วยอาการยิ้มๆ เมื่อจำเป็นต้องตกกระไดพลอยโจน จึงได้เรียนถามท่านว่า

ผู้เขียน : ท่านเจ้าคุณอาจารย์จะให้ผมสู้อย่างไรละครับ

เจ้าคุณโชดก : เมื่อใดที่ใจคิดจะหนีให้กำหนดว่า “รู้หนอๆๆๆ” ไปเรื่อยๆ จนความคิดที่จะหนีนั้นดับไป

ผู้เขียนได้นำวิธีของครูบาอาจารย์ไปปฏิบัติ และได้ผลเป็นจริงว่า เมื่อความคิดที่จะหนีออกจากวัดมหาธาตุฯ ดับไป ตัวเองก็มีได้หนีไปไหนแต่อย่างใด ยังคงอยู่ปฏิบัติธรรมกับครูบาอาจารย์จนครบตามเวลาที่ได้กำหนดไว้แต่แรกเข้าปฏิบัติ เรื่องความคิดอย่างอื่นของผู้เขียนก็เช่นเดียวกัน ครูบาอาจารย์รู้ไปหมดทุกเรื่องจึงจำเป็นต้องมีสติกำกับความคิดอยู่ตลอดเวลาที่จิตยังไม่ตก ภาวังค์คือยังไม่หลับ จิตมีเกิด-ดับยังทำงานได้อยู่ ทำให้การปฏิบัติธรรมในครั้งนั้นอึดอัดที่สุด เพราะต้องระมัดระวังความคิดที่ไม่ถูกต้องตามธรรม ตามวินัย ของการที่ได้มาบวชเป็นภิกษุ ผลดีจึงปรากฏออกมาว่า ปัญญาตัวที่สามฝ่ายโลกียะคืออภิญญา ๕ รวมถึงวิปัสสนาญาณที่เป็นฝ่ายโลกียะ (ญาณ ๑-๑๓) และ วิปัสสนาญาณฝ่ายโลกุตตระ (ญาณ ๑๔-๑๖) มีอยู่จริงในพุทธศาสนา

ผู้เขียนมีความมุ่งมั่นที่จะพิสูจน์ัจฉธรรมในพุทธศาสนาว่า มีอยู่จริงหรือไม่ จึงได้นำตัวเองเข้าปฏิบัติธรรม ทั้งสมถกรรมฐาน และวิปัสสนากรรมฐาน อย่างจริงจัง ด้วยการปฏิบัติธรรมยาวนาน วันละประมาณยี่สิบชั่วโมง และอีกสี่ชั่วโมงใช้ไปกับการจำวัด มีอยู่วันหนึ่งที่วิหารร้างของวัดมหาธาตุฯ เจ้าคุณโชดกเปิดให้ภิกษุ เข้าไปปฏิบัติธรรมในหัวเวลากลางวัน แต่ในหัวเวลากลางคืน มีผู้เขียนเพียงรูปเดียว เข้าไปปฏิบัติธรรมพร้อมกับจำวัดอยู่ที่นั่น ในเพลายืนวันหนึ่ง ได้ล้มตาศึ้นมาจากการนั่งหลับตาภาวนา จึงได้รู้ว่าใกล้จะมิดค่ำแล้ว ภิกษุที่มาร่วมปฏิบัติธรรมอยู่ในหัวเวลากลางวันต่างแยกย้ายกลับสู่กุฏิที่พักอาศัยไปหมดแล้ว คงเหลือเพียงเด็กหนุ่มในชุดฆราวาสกับผู้เขียนในชุดนักรบเพียงสองคน เด็กหนุ่มคนนั้นนั่งอยู่ข้างหลังทางด้านซ้ายมือของผู้เขียน เมื่อหันหน้าไปหาเขา เด็กหนุ่มได้ยกมือขึ้นไหว้ พร้อมกับอ้าปากขึ้นจะพูดในสิ่งที่เขาต้องการพูด ผู้เขียนเห็นพฤติกรรมของเด็กหนุ่มแล้วไปรู้เรื่องราวในหนหลังของเขา ที่เป็นเหตุนำตัวเขามาร่วมปฏิบัติธรรมอยู่กับหมู่ภิกษุ จึงได้ยกมือข้างขวาขึ้นเป็นเชิงห้ามปรามว่า “ไม่ต้องพูดหรอก อาตมารู้เรื่องของโยมหมดแล้ว” หลังจากนั้นจึงได้พูดให้เขาฟัง ในเหตุที่ได้กระทำผิดไปแล้ว ถือว่าเป็นบาป เมื่อรู้แล้วไม่ควรกระทำเหตุเช่นนี้ให้เกิดซ้ำขึ้นอีก เด็กหนุ่มคนนั้นเอะใจว่าผู้เขียนไปรู้เรื่องของเขาได้อย่างไร ทั้งๆ ที่เขาไม่เคยพูดให้ใครฟัง เขาจึงเกิดศรัทธาและเอ่ยปากขอฝากตัวเป็นศิษย์ติดตามรับใช้ตลอดไป ผู้เขียนตอบเขาว่า “ไม่ได้หรอก อาตมาจำเป็นต้องสึก

ออกไปในไม่นานนี้ เพื่อไปสอนหนังสือให้กับเยาวชน เพราะยังมีหน้าที่ไปรับทุนเขามาเรียน” และยังได้พูดสอนเขาต่อไปอีกว่า “กรรมใดที่รู้ว่า ทำไปแล้วให้ผลเป็นบาปจงหยุดไม่กระทำอีกต่อไป ทำแต่กรรมดีที่ให้ผลเป็นบุญแล้วชีวิตจะไม่มีปัญหา” เรื่องการไปรู้เรื่องของคนอื่นเป็นความปกติของคนที่มีพัฒนาจิต (สมถภาวนา) จนจิตเข้าถึงความตั้งมั่นเป็นฌาน เมื่อใดที่ถอยจิตออกมาจากความทรงฌาน การหยั่งรู้ใจคนอื่น (เจโตปริยญาณ) ย่อมเกิดขึ้นเป็นธรรมชาติ แม้แต่ผู้ที่นั่งฟังบรรยายอยู่ที่นั่นก็สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ โดยมีเงื่อนไขเพียงอย่างเดียวว่า ต้องเข้าฌานให้ได้ แล้วเจโตปริยญาณก็จะเกิดเป็นจริงกับผู้ที่มีสภาวะของจิตเช่นนี้

หลังจากผู้เขียนได้ลาสิกขา ไปเป็นอาจารย์สอนอยู่ในมหาวิทยาลัย มีอยู่วันหนึ่ง มีเพื่อนอาจารย์สำเร็จการศึกษามาจากต่างประเทศ เขากำลังนั่งเตรียมคำบรรยายที่จะใช้สอนนักศึกษาในชั่วโมงถัดไป ขณะนั้นผู้เขียนซึ่งมีจิตปกติค่อนข้างนิ่ง ได้เดินผ่านเพื่อนอาจารย์คนนั้น แล้วจิตไปรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเขา จึงได้พูดขึ้นพร้อมกับมองไปที่หน้าเขา

- ผู้เขียน** : อุตส่าห์ไปเรียนถึงเมืองนอกเมืองนา ปัญหาแค่นี้ยังแก้ไม่ได้
- เพื่อนอาจารย์** : ปัญหาอะไร?
- ผู้เขียน** : ปัญหาข้างบ้านคุณยังไง
- เพื่อนอาจารย์** : ข้างบ้านหนูมีปัญหาอะไร?

ผู้เขียน : เพื่อนบ้านลากกะละมังซักผ้า ตอนตีสี่ แล้วทำให้เกิดเสียงดัง คุณเอาหูไปฟังเสียงลากกะละมัง แล้วทำให้เครียดนอนไม่หลับนั้นไง

เพื่อนอาจารย์ : หนูมีปัญหาอย่างที่อาจารย์พูด

ผู้เขียน : คุณจะแก้ปัญหานี้อย่างไร

เพื่อนอาจารย์ : หนูคิดว่า จะไปซื้อกะละมังพลาสติก มาเปลี่ยนให้เขาแทนกะละมังอลูมิเนียม เมื่อลากไปบนพื้นคอนกรีตแล้วจะไม่ทำให้เกิดเสียงรบกวนเพื่อนบ้าน

ผู้เขียน : คุณมีสิทธิ์อะไร ที่จะทำเช่นนั้น

ผลปรากฏในเวลาต่อมาว่า เพื่อนอาจารย์คนนั้น ได้นำตัวเข้าฝึกปฏิบัติธรรมแล้วทำให้มีจิตสงบ ไม่ไปเอาเสียงลากกะละมังมาปรุงแต่งอารมณ์ ให้เกิดเป็นความเครียดขึ้นอีก

เช่นเดียวกันเมื่อวานนี้ มีคนโทรศัพท์มาถามปัญหากับผู้เขียน

ผู้โทรศัพท์ : หนูไม่ใช่ชาวพุทธ หนูเป็นคริสเตียน หนูมีปัญหาโรคจิตรักษาอย่างไรก็ไม่หาย จะทำอย่างไรดีคะ

ผู้เขียน : หนูจะนับถือศาสนาใดก็ตาม เวลาที่มีความสุข ก็สุขเหมือนกับคนที่นับถือศาสนาอื่น เวลาที่มีความทุกข์ ก็ทุกข์เหมือนกัน

คนที่นับถือศาสนาอื่น เพราะสภาวะของจิตที่มีความสุขมีความสุข ทุกข์ เป็นสภาวะเดียวกัน มีความเป็นสากลเหมือนกัน

หลังจากนั้นได้อธิบายให้เขาเข้าใจ ว่าแต่ละคนมีกรรมเป็นของตน คิด พุด ทำ ในเรื่องที่ดีงามแล้วบุญจะเก็บสั่งสมอยู่ในดวงจิต ตรงกันข้าม คิด พุด ทำ ในเรื่องที่ไม่ดี บาปจะถูกเก็บสั่งสมอยู่ในดวงจิต เมื่อถึงเวลาที่จิตทิ้งร่างกาย (ตาย) จิตจะนำเอาบุญและบาปเท่านั้นไปเกิดใหม่ สิ่งภายนอกใดๆ ที่เป็นสมบัติของโลก เช่น เงินที่มีอยู่ในกระเป๋า รองเท้า เสื้อผ้า นาฬิกา ฯลฯ เอาไปไม่ได้ ต้องทิ้งไว้กับโลกให้เป็นสมบัติที่กำพร้าเจ้าของ คนที่ศึกษาเล่าเรียนมาทางโลก จึงเข้าถึงได้แค่ปัญญาทางโลก (สุดมยปัญญา และจินตามยปัญญา) ไม่สามารถเข้าถึงสัจธรรมในเรื่องนี้ จึงหลงสั่งสมแต่ทรัพย์ที่เป็นกำพร้าให้กับชีวิตโดยมีความเห็นแก่ตัว (อัตตา) เป็นเครื่องสนับสนุนแสวงหาสิ่งที่ตัวเองอยากได้ เมื่อไม่สมปรารถนาก็เกิดเป็นความทุกข์อย่างที่ว่าหนูกำลังรับอภุศลวิบากอยู่ในปัจจุบัน ผู้ใดปรารถนาพ้นไปจากความทุกข์ที่มีอยู่ ต้องพัฒนาจิตให้มีสติกำกับ (สมถกรรมฐาน) และพัฒนาจิตให้เกิดปัญญาเห็นถูกต้องตามความเป็นจริง (วิปัสสนากรรมฐาน) ได้แล้ว จึงจะสามารถปลดปล่อยความทุกข์ที่มีอยู่ในปัจจุบันได้ เรื่องนี้หนูต้องแก้ปัญหากับตัวเอง แล้วปัญหาโรคจิตที่มีอยู่ จึงจะถูกบำบัดให้หมดไปได้แน่นอน

เรื่องทำกรรมไม่ดีและเมื่อกรรมให้ผล ผู้ทำกรรมย่อมต้องรับผลไม่ดีที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น เรื่องในทำนองนี้เคยเกิดขึ้นกับผู้เขียน ในห้วงเวลาที่กำลังอยู่ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง มีชาวจีนอพยพมาอยู่ใกล้บ้าน เวลาถึงเทศกาลตรุษจีน เขาต้องฆ่าเป็ดฆ่าไก่เพื่อนำมาใช้ในพิธีกรรม ขณะนั้นผู้เขียนยังอยู่ในวัยเด็ก ชุกชอน ได้เห็นอาแป๊ะคนนั้นเอาปีกของไก่ช้ดกัันจึงนึกสนุก ได้ทำตามเขาด้วยความสมัครใจของตัวเอง แต่มิได้เอามือเด็ดคอไก่เหมือนเขา ผลของกรรมที่เอาปีกไก่ช้ดกัันได้แสดงผลให้ปรากฏเมื่อสองปีที่ผ่านมา ผู้เขียนต้องรับอกุศลวิบาก ด้วยเอ็นที่ยึดกล้ามเนื้อรวานมกับกล้ามเนื้อตรงหัวไหล่ของแขนขวาขาดไปบางส่วน ด้วยเหตุไปยกของหนัก ทำให้เกิดอาการเจ็บปวดอย่างมาก จึงพยายามไม่ขยับเขยื้อนแขนข้างขวา ผลปรากฏว่ามีพังผืดมายึดเกาะอยู่กับเอ็นที่ขาด เมื่อถึงเวลาอาบน้ำ เอามือข้างขวาจับก่อนสบูได้แต่ไม่สามารถนำมาถูให้ถึงตัวได้ เช่นเดียวกันเมื่อเอามือข้างขวาไปล้างกระเป๋าสตางค์ที่ใส่ไว้ในกระเป๋ากางเกงด้านหลัง ไม่สามารถล้างได้ เพราะเกิดอาการเจ็บปวดที่กล้ามเนื้อรวานมด้านขวาอย่างรุนแรง ผู้เขียนยังโชคดีที่ในตอนบ่ายวันหนึ่งมีนักกายภาพบำบัดมาที่บ้าน เขาใช้ความรู้ที่เรียนมาทางด้านกายภาพบำบัดดัดแขนข้างที่ปวดให้ และได้แนะนำให้ไปทำกายภาพบำบัดอย่างต่อเนื่องที่โรงพยาบาล จึงทำให้จิตไประลึกถึงกรรมที่เคยจับปีกไก่มาช้ดกััน การดัดแขนแต่ละครั้งเกิดอาการเจ็บปวดอย่างทรมานจนถึงกับน้ำตาไหล แต่ยังทนให้เขาดัดแขนให้ด้วยความเต็มใจ

เพราะรู้ว่าอกุศลวิบากที่ตนเองได้รับต้องชดใช้จนกว่าจะหมดสิ้น หนีเวรกรรมจึงจะหมดไปได้ ซึ่งต้องใช้เวลาทำกายภาพบำบัดอยู่นานประมาณสามเดือน หนีเวรกรรมจึงได้หมดไป แขนข้างขวาก็ได้กลับมาใช้งานได้เหมือนปกติ แต่หนีเวรกรรมที่ทำไว้กับสัตว์อื่นยังมีอีก เอ็นข้อเข่าด้านในของขาซ้ายเกิดขาดอีกต้องเดินเขย่งด้วยความเจ็บปวด เหตุเพราะไปตีเขาขาคัก ต้องทนดัดขาอยู่อีกประมาณสามเดือนจึงใช้หนีเวรกรรมได้หมดไป และกลับมาเดินได้เป็นปกติเหมือนเดิม และยังมีอยู่อีกเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับการรับผลของกรรมไม่ดีของผู้เขียน ที่มีอาการปวดหลังตรงบั้นเอวอย่างรุนแรงไม่สามารถก้มหลังได้ มีความรู้สึกว่าหลังแข็งเหมือนแผ่นไม้ที่ยังจำได้ไม่ลืมคือ ไปใช้ไม้ตุงเสาสี่ดำตัวหนึ่งจนหลังหักแล้วเขาหนีไปได้ ฐู่เห่าคงทุกข์ทรมานมาก จึงได้จองเวรกับผู้เขียนที่ต้องทนรับสภาพอาการปวดหลังอยู่นานถึงแปดเดือนเต็ม เรื่องนี้รู้ได้ด้วยตัวเองว่าไม่สามารถใช้ความรู้ทางด้านการแพทย์แผนปัจจุบันรักษาให้หายได้ เพราะเป็นโรคที่เกิดจากกรรมไม่ดีที่ผู้เขียนได้ทำเหตุไว้ก่อน จึงได้ยอมชดใช้หนีเวรกรรมด้วยความเต็มใจ ในวันที่เวรกรรมใกล้จะจบสิ้น ได้มีคนรู้จักมาหาที่บ้านแล้วทำโยเรให้อาการปวดหลังจึงได้บรรเทาลง หลังจากนั้นได้ชวนกันไปฟังธรรมจากพระสงฆ์รูปหนึ่งที่มาปักกลดอยู่ในป่าหลังจากฟังธรรมแล้วเสร็จได้อุทิศบุญกุศลให้กับเจ้ากรรมนายเวร ผลปรากฏว่าในเช้าของวันรุ่งขึ้น หลังที่เคยปวดกลับหายเป็นปกติเหมือนกับปลิดทิ้ง และก้มเงยได้ดีจนทุกวันนี้

กรรมที่ใครผู้ใดทำไว้ไม่เคยสูญหายไปไหน ผลของกรรมยังถูกบันทึกเก็บไว้ในดวงจิตของผู้กระทำ และยังรอเวลาที่จะแสดงผลในวันข้างหน้า เมื่อมีเหตุปัจจัยถึงพร้อม ในห้วงเวลาที่ผู้เขียนไปบวชเป็นภิกษุปฏิบัติธรรมอยู่ที่วัดมหาธาตุฯ มีอยู่วันหนึ่งขณะเดินจงกรมในช่วงเช้าได้มีแม่วัวหนึ่งกวางเลื้อยออกแล้วตะกายที่ขาของผู้เขียนเพียงรูปเดียว แต่ภิกษุรูปอื่นไม่ถูกแม่วัวตะกายขา ในครั้งแรกคิดจะเตะแม่วัวตัวนั้นให้หนีไป แต่มาระลึกได้ทันว่า ในห้วงเวลาที่สงครามโลกครั้งที่สองกำลังปะทุอยู่ ด้วยความซุกซนได้จับแม่วัวหนึ่งโยนใส่ต้นไม้ แม่วัวได้กวางเลื้อยออกเกาะพุงตัวได้โดยไม่พลัดตกจากต้นไม้ เหมือนกับผู้เขียนที่ชอบปีนป่ายและตกจากต้นไม้มาแล้วหลายครั้ง เมื่อจิตระลึกได้ถึงกรรมในอดีตที่ตัวเองทำไว้กับแมว จึงยอมให้แม่วัวตัวนั้นตะกายขาจนเลือดออกชิบๆ อยู่นานถึงสองวัน การใช้หนี้เวรกรรมที่ทำไว้กับแมว จึงได้จับปลีส่วนนี้เวรกรรมอย่างอื่นของผู้เขียนยังมีอีกมาก คิดว่าชาติใช้ไปตลอดชีวิตก็ไม่หมด เกิดใหม่อีกก็ยังมีหนี้เวรกรรมอื่นที่ต้องชดใช้ อยู่เรื่อยๆ ด้วยเหตุนี้ผู้ใดที่ยังนำพาชีวิตให้เวียนตาย-เวียนเกิดอยู่ในวัฏสงสาร ยังต้องแสวงความทุกข์อย่างไม่มีความจบสิ้น นี่คือการทุกข์ที่ยังหนีไม่พ้นหากไม่นำพาชีวิตตนเองให้พ้นไปจากวัฏสงสาร

ชาวต่างประเทศหลายชาติที่ต้องมาตายร่วมกัน จากภัยพิบัติธรรมชาติที่เรียกว่า “สึนามิ” ที่เกิดขึ้นในจังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย มิได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่เกิดขึ้นจากเหตุกระทำอกุศลกรรมที่เหมือนกัน คือทำให้สัตว์จำนวนมากต้องตายด้วยถูกน้ำพัดพา

เอาชีวิตจมนหายไปกับสายน้ำ กรรมที่แต่ละคนได้ทำไว้แล้วได้ถูกบันทึกไว้ในดวงจิตของผู้ทำกรรม เมื่อถึงเวลาที่กรรมให้ผล พลังของกรรมจะผลักดันจิตวิญญาณที่อาศัยอยู่ในร่างกายผู้ทำกรรมให้โคจรมาอยู่ในที่เดียวกัน และรับอภุศลวิบากร่วมกัน ด้วยถูกน้ำปริมาณมากพัดพาชีวิตจมนหายไปกับสายน้ำ เหมือนที่ตนได้เคยทำไว้กับสัตว์อื่นในอดีต ตรงกันข้าม คนที่ไม่ได้ทำกรรมเช่นนี้มาก่อนไม่เคยสร้างบาปด้วยตัวเองมาก่อน จึงไม่มีแรงกรรมผลักดันชีวิตให้มารับอภุศลวิบากเช่นนี้ นี่คือการจริงที่สัตว์โลกต้องเป็นไปตามกรรมที่ตนทำไว้

คนที่พัฒนาความรู้ทางโลกมามาก ไม่สามารถรู้เห็นเข้าใจความจริงในห้วงเวลาที่ยาวนานได้ จึงไม่เข้าใจเหตุและผลของการทำกรรม ตัวอย่างเช่นคนที่มีทัศนคติว่า **“ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป”** จึงเป็นเหตุให้มีความเห็นผิดคิดทำอยู่แต่ความชั่ว เช่นประพฤติดอรับชั้นอยู่เสมอ เพราะเห็นคนที่ประพฤดิเช่นนี้แล้วยังได้ดี ได้เข้าสู่ตำแหน่งสูง ดังที่เห็นกันอยู่ในปัจจุบัน เขาจึงประพฤติดอรับชั้นอย่างไม่รู้สำนึกว่าเป็นความผิด แต่จะสำนึกได้ว่าเป็นความชั่วร้าย ก็ต่อเมื่อได้พบกับพญายมและถูกตัดสินให้ต้องรับโทษของการประพฤดิชั่ว ด้วยกฎหมายพญายมคือกฎแห่งกรรมนั่นเอง

กรรมมีอยู่สามประเภท คือกรรมที่ให้ผลตามกาลเวลา กรรมที่ให้ผลตามหน้าที่และกรรมที่ให้ผลตามความหนักเบา ซึ่งแต่ละคนทำกรรมไว้ไม่เหมือนกันตามความเชื่อที่ต่างกัน ตัวอย่างกรรม

ที่เกิดจากการฆ่าสัตว์ บางคนสงสัยว่าทำไมคนที่ยังฆ่าสัตว์ ไม่เจ็บไข้ได้ป่วย ทำไมคนที่มีอาชีพเป็นนายพรานเข้าป่าล่าสัตว์ ตายแล้ว ยังได้ขึ้นสวรรค์ดังนี้เป็นต้น บุคคลมีกรรมดีกรรมชั่วเป็นของตน ตราบใดที่กรรมดียังให้ผลอยู่ ยังไม่หมดวาระการให้ผล เขาย่อมรับกุศลวิบากไปจนหมดวาระ กรรมชั่วจึงยังไม่แสดงผล หากเมื่อใดวาระการให้ผลของบุญจบสิ้นลงแล้ว กรรมที่เกิดจากการฆ่าสัตว์ ให้ผลเป็นลำดับถัดไป เขาผู้ทำการฆ่าสัตว์ต้องรับกุศลวิบากด้วยการเจ็บป่วย มีอุปสรรคขัดขวาง มีปัญหาเกิดขึ้นกับชีวิต ทำให้อายุหดสั้นลง ตายแล้วยังมีโอกาสที่กรรมไม่ดี ผลักดันจิตวิญญาณให้โศจรลงไปเกิดเป็นสัตว์อยู่ในนรก ฉะนั้นผู้ใดประสงค์จะรู้เห็นเข้าใจเรื่องกรรมและกฎแห่งกรรมได้อย่างถูกต้อง ผู้นั้นต้องพัฒนาจิตให้เข้าถึงปัญญาสูงสุด (ภาวนามยปัญญา) ได้เมื่อใดแล้ว ความรู้แจ้งเห็นจริงในเรื่องนี้จึงจะเกิดขึ้นได้ ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงมีความเชื่อว่า การทำกรรมทั้งดีและชั่วไม่เคยสูญเปล่า เพราะผลของกรรมย่อมถูกเก็บบันทึกเป็นข้อมูลความจำ (สัญญา) ไว้ในดวงจิต ไม่ว่าจะจิตวิญญาณจะโศจรไปเกิดเป็นสัตว์อยู่ในภพภูมิไหน กรรมที่ทำ (เหตุ) ยังรอแสดงผลได้อยู่ เว้นไว้แต่ว่าไม่กลับมาเกิดเป็นสัตว์อยู่ในวิภวสสารอีก ผลของกรรมที่ยังมีตกค้างอยู่ในดวงจิต จะถูกยกเลิกให้ผลโดยปริยาย ผู้ใดพัฒนาจิตจนเข้าถึงอภิปัญญา ๕ และเข้าถึงปัญญาเห็นแจ้งได้แล้ว ย่อมเข้าใจเรื่องของกรรมและผลที่เกิดขึ้นจากการทำกรรมได้เป็นอย่างดี แล้วทูลาษิตที่ว่า “ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป” จะไม่เกิดกับผู้นั้นอีกต่อไป

หน้าที่หลักของจิต

ความรู้ในทางวิทยาศาสตร์เชื่อว่า พลังงานมีอยู่ที่ใด ที่นั่นมี การทำงานได้ ดังนั้นด้วยเหตุที่จิตเป็นพลังงาน จิตจึงทำงานได้ การทำงานของจิตแบ่งได้เป็นสามหน้าที่หลักคือ

๑. รับสิ่งกระทบเข้าปรุงเป็นอารมณ์ อาทิ สิ่งกระทบภายนอกที่เข้าทางหูได้แก่เสียง สิ่งกระทบภายนอกที่เข้าทางตาได้แก่รูป สิ่งกระทบภายนอกที่เข้าทางจมูกได้แก่กลิ่น สิ่งกระทบภายนอกที่เข้าทางลิ้นได้แก่รสชาติ ฯลฯ สิ่งกระทบดีจิตรับเข้าปรุงเป็นอารมณ์ดี สิ่งกระทบไม่ดีจิตรับเข้าปรุงเป็นอารมณ์ไม่ดี

๒. จิตสั่งร่างกายให้ทำงานตามที่จิตต้องการ จิตสั่งสมองให้คิด จิตสั่งปากให้พูด จิตสั่งแขนขาให้กระทำ เมื่อใดที่จิตมีอารมณ์ปรุงแต่งดี จิตจะสั่งให้คิดดี สั่งให้พูดดีสั่งให้ทำดี ตรงกันข้ามหากจิตมีอารมณ์ไม่ดีจิตจะสั่งให้คิดไม่ดี สั่งให้พูดไม่ดี สั่งให้ทำไม่ดี

การคิดพูดทำเป็นพฤติกรรมที่สัตว์แสดงออก จึงมีทั้งพฤติกรรมดี และพฤติกรรมไม่ดี เช่นพูดดีหรือพูดไม่ดีสามารถรู้ได้ด้วยการรับสัมผัสจากประสาทหู ทำดีหรือทำไม่ดีสามารถรู้ได้ด้วยการรับสัมผัสจากประสาทตา ส่วนคิดดีหรือคิดไม่ดี สามารถรู้ได้ด้วยจิตที่พัฒนาดีแล้ว (เจโตปริยญาณ)

๓. จิตเก็บสิ่งสมผลของกรรมที่สัตว์กระทำแล้ว คิดดี พูดดี ทำดี เก็บเป็นบุญสั่งสมอยู่ในดวงจิต คิดไม่ดี พูดไม่ดี ทำไม่ดีเก็บเป็นบาปสั่งสมอยู่ในดวงจิต ด้วยเหตุที่สัตว์บุคคลทำกรรมไว้ไม่เหมือนกัน บุญและบาปจึงมีสิ่งสมอยู่ในดวงจิตไม่เท่ากัน เมื่อใดที่กรรมดีให้ผล บุคคลย่อมมีความสุขสบายกาย สบายใจ หรือไม่เจ็บป่วย ตรงกันข้ามเมื่อกรรมไม่ดีให้ผล บุคคลย่อมมีความสุขสบายกาย ไม่สบายใจ หรือเป็นทุกข์ด้วยมีอาพาธเกิดขึ้น

ดังได้กล่าวมาในตอนต้นว่า ผู้ใดพัฒนาจิต (สมถภาวนา) จนจิตตั้งมั่นแน่วแน่อยู่ในระดับฌานได้แล้ว ผู้นั้นย่อมเข้าถึงความรู้สูงสุดหาอย่างที่ว่า อภิญญา ๕ และหากผู้ใดพัฒนาจิต (วิปัสสนาภาวนา) จนเข้าถึงปัญญาเห็นแจ้งที่ทำให้สิ้นอาสวะ (อาสวักขยญาณ) ได้แล้ว ผู้นั้นย่อมมีความรู้สูงสุดที่ยังข้องอยู่กับโลกและที่ทำให้พ้นไปจากโลก (อภิญญา ๖) ดังตัวอย่างของพระพุทธะในครั้งที่เสวยพระชาติเป็นพญาช้างฉันทน์หันทน์ แล้วถูกนายพราน (อดีตพระเทวทัต) ฆ่าตายโดยพระโพธิสัตว์มิได้ผูกใจเจ็บด้วยปรารภนา

บำเพ็ญศีลบารมีให้กล้าแข็ง เรื่องที่ผ่านมาแล้วในอดีตเช่นนี้ ผู้ที่เข้าถึงปุพเพนิวาสานุสสติญาณและปัญญาเห็นแจ้งได้แล้วจึงจะสามารถหยั่งรู้ได้ และในตอนที่พระองค์เสวยพระชาติสุดท้ายของความเป็นพระโพธิสัตว์เวสสันดร ได้ถูกชุกก (อดีตพระเทวทัต) มาขอลูกกัณหา (อดีตพระอุบลวรรณา) และชาลี (อดีตพระราหุล) ไปรับใช้ตน พระโพธิสัตว์ได้ประทานให้อย่างไม่เสียดายและไม่ผูกใจเจ็บ ด้วยปรารถนาบำเพ็ญทานอุบารมีให้กล้าแข็ง พอถึงพระชาติสุดท้าย พระโพธิสัตว์ไปเสวยพระชาติเป็นสันดุสิตเทพบุตร แล้วลงมาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะกุมารได้บำเพ็ญเพียรต่อจนตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ส่วนชุกกได้มาเกิดเป็นเจ้าชายเทวทัต แล้วมาบวชเป็นพระเทวทัตอยู่ในพุทธศาสนา หนีเวรกรรมที่ผูกไว้แก่กันได้จบสิ้นเมื่อพลังของบาปได้ผลักดันจิตวิญญาณของพระเทวทัตลงไปเกิดเป็นสัตว์อยู่ในอเวจีนรก พลังของบุญได้ผลักดันจิตวิญญาณของพระพุทธรูปหลุดพ้นไปจากวัฏสงสาร ไม่กลับมาเวียนตาย-เวียนเกิดให้ต้องพบกันอีกในโลกทั้งสาม คือ กามภพ รูปภพ และอรุภพ

ผู้ใดพัฒนาปัญญาได้เพียงสองระดับ คือ สุตมยปัญญา และ จินตามยปัญญา แม้จะพัฒนามาจนสูงสุดที่มีใบรับรองเป็นปริญญาบัตรในทางโลก ยังถือว่าเป็นปัญญาเห็นผิด คือ รู้เห็นเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้อย่างไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงแท้ ดังตัวอย่างเช่นในปี ค.ศ. ๒๐๐๐ หลายคนพัฒนาปัญญาผิดทาง เมื่อได้ยินบุคคลผู้เห็นผิดกล่าวว่า “ในปีค.ศ. ๒๐๐๐” โลกที่เราอาศัย

อยู่นี้ถึงกาลเวลาที่ต้องแตกดับ ผู้มีความเห็นผิดหลายคนได้ยินได้ฟังข่าวนี้แล้ว ทำให้มีจิตหวั่นไหวจึงคิดจะไปกู้หนี้ยืมสิน เพื่อว่าโลกแตกดับแล้วตนเองไม่ต้องชดใช้หนี้ที่กู้ยืมมา แท้จริงแล้วมนุษย์หรือสัตว์ยังต้องเวียนตายเกิดอยู่ในภาพต่างๆ อีกยาวนาน หนี้กรรมที่ถูกบันทึกไว้ในดวงจิต หนี้กรรมยังคงสืบต่อไปในวันข้างหน้าอย่างไม่รู้จบ หากยังมีหนี้กรรมผูกไว้ต่อกันอยู่ ดังเรื่องที่จะบอกเล่าให้ฟังว่ามีอาจารย์อยู่ท่านหนึ่ง ได้รับทุนไปศึกษาต่อที่ต่างประเทศ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วยังได้รับทุนจากฝรั่งทำวิจัย เรื่องการระลึกชาติ จากการพูดคุยกันเขาเล่าให้ผู้เขียนฟังว่า มีเด็กอยู่คนหนึ่งเป็นผู้ชาย เกิดระลึกชาติหลังหลังของตัวเองได้ ว่าชาติที่แล้วเขาได้ไปเกิดอยู่ในอีกหมู่บ้านหนึ่ง ซึ่งอยู่ไม่ห่างไกลจากหมู่บ้านที่เกิดอยู่ในชาติปัจจุบัน อาจารย์ท่านนั้นได้พาเด็กชายที่ระลึกชาติหลังได้ กลับไปยังหมู่บ้านเดิมที่เขาเคยเกิดอยู่ในชาติที่แล้ว เมื่อทั้งสองเดินทางไปถึงหมู่บ้านที่เด็กชายอ้างถึง เด็กคนนี้มี ความชำนาญในการเดินเข้าบ้านนั้นออกบ้านนี้เป็นอย่างดี เมื่อไปถึงบ้านที่ตนเองเคยอยู่อาศัยในชาติที่แล้ว เขาได้เดินเข้าห้องนั้น ออกห้องนี้อย่างชำนาญและได้ปีนขึ้นไปบนหิ้งพระ ไปนำเอาตุ๊กตาที่ตนเองเคยเล่นในสมัยที่เป็นเด็กอยู่ในชาติก่อนลงมา เรื่องตุ๊กตาที่วางไว้บนหิ้งพระ เจ้าของบ้านได้ลืมนำไปนานแล้วว่ามีตุ๊กตาวางอยู่บนนั้น เมื่อเด็กต่างหมู่บ้านเดินไปเจอเพื่อนเก่าในอดีตชาติที่ยังไม่ตายแต่ชรามากแล้ว จากสัญญาเก่าที่ถูกบันทึกไว้ในดวงจิต เด็กได้ร้องเรียกหญิงชราคนนั้นว่า “อี...เมื่อชาติที่แล้วกูเป็นหนี้มึงเก่าบาท

ตอนที่เล่นหยอดหลุมกัน เอ้าเอาไปแก้บาท ฎู้ใช้หนีมิ่ง” หญิงชรา จึงระลึกได้ว่าในสมัยที่ตนเองยังเป็นเด็ก ได้มีการเอาสตาจมา เล่นหยอดหลุมกัน และมีเพื่อนอยู่คนหนึ่งเป็นหนี้เขาแก้บาทจริง แต่เพื่อนคนนั้นได้ตายไปแล้ว ยังติดหนี้เขาอยู่ จากเรื่องที่ยกเล่า ให้ฟังนี้ แสดงว่าหนีมิได้สูญไปพร้อมกับการสูญเสียชีวิตของบุคคล ใครผู้ใดก่อนนี้ประเภทใดไว้ หากยังมีได้ซดใช้ให้กับเจ้าหนี้จนหมดสิ้น หนีนั้นยังคงมีอยู่กับใจตลอดไป เมื่อลูกหนีกับเจ้าหนี้ โจรจะมาพบกันเมื่อใด ไม่ว่าจะระลึกได้หรือระลึกไม่ได้ การซดใช้หนีเวรกรรมย่อมเกิดขึ้นเป็นธรรมดาตามกฎแห่งกรรม ฉะนั้น หนีบุญ-หนีบาปจึงมิได้สูญเปล่า ตามความเข้าใจของบุคคลผู้เห็นผิด หรือบุคคลที่เข้าใจไม่ถึงความเป็นจริงแท้

มนุษย์และสัตว์ที่ยังต้องเวียนตาย-เวียนเกิดอยู่ในวัฏสงสาร ยังมีกิเลสผูกพันที่เก็บไว้ใจต้องเวียนตาย-เวียนเกิดอย่างไม่รู้จบ ผู้ที่พัฒนาจิตจนเข้าถึงความรู้สูงสุด จึงเข้าใจสรรพสิ่งได้ถูกต้องตามเป็นจริง สามารถบริหารจัดการดูแลรักษาใจตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะรู้ว่าบุคคลมีจิตเป็นนายมีร่างกายเป็นบ่าวรับใช้จิต เมื่อใดที่จิตสละทิ้งร่างกายด้วยเหตุใดก็ตาม จิตจะโจรไปเข้าอยู่อาศัยในร่างใหม่ เหลือร่างกายเก่าที่ถูกทิ้งไว้เป็นซากศพที่ไม่สามารถทำพฤติกรรมใดให้เกิดขึ้นได้ ดังเรื่องจริงที่จะบอกเล่า ให้ฟังว่า มีสามีภรรยาคนหนึ่ง สามีเป็นคนมีอิสริยยศ มีลักษณะเป็นที่น่าเกรงขาม แต่ชอบประพฤติดันมีบ้านใหญ่บ้านเล็ก หลังจากที

สามีได้ตายลง จึงได้จัดให้มีพิธีรดน้ำศพ เพื่อเป็นการขอขมากรรมที่เคยผูกไว้แก่กันระหว่างผู้ตายกับผู้ที่มีาร่วมให้การรดน้ำ ภรรยาของผู้ตายได้ใช้ขันใบเล็กตักน้ำจากขันใบใหญ่และราดรดลงไปที่มือของผู้ตายจนน้ำหมดขัน แล้วภรรยาได้ใช้ขันใบเล็กเคาะไปที่ศีรษะของผู้ตายหนึ่งที พร้อมทั้งทำปากขมุบขมิบ โดยที่ผู้เห็นเหตุการณ์มิได้รู้ว่า ภรรยาของผู้ตายพูดว่าอย่างไร หลังจากถูกขันเคาะที่ศีรษะแล้ว ร่างกายที่เป็นศพยังคงนอนเฉยมิได้แสดงอาการตอบโต้แต่อย่างใด เพราะจิตหลุดออกไปจากร่างกายแล้ว บ่าวคือร่างกายจึงไม่สามารถรับรู้สิ่งกระทบใดทั้งสิ้น ฉะนั้นการใช้ขันเคาะที่ศีรษะเพื่อเป็นการแก้แค้น (เวรที่ยังไม่ระงับ) จึงเป็นการแก้แค้นที่ผิดตัว เพราะตัวจริงคือจิตที่มีกิเลส ได้โจรไปเข้าอยู่อาศัยในร่างใด ตัวเองก็ไม่อาจรู้ได้ ร่างกายจึงเป็นเหมือนตัวปลอม ที่หยิบยืมมาจากธรรมชาติเพียงชั่วคราวเพื่อให้จิตได้ใช้ทำกรรม เมื่อหมดอายุขัยแล้วจึงต้องส่งคืนสู่ธรรมชาติดั้งเดิม ลมคืออากาศที่เคลื่อนย้ายถ่ายเทอยู่ในร่างกาย กลับคืนสู่ลมในธรรมชาติ ไฟคือพลังงานในร่างกายกลับคืนสู่ไฟในธรรมชาติ น้ำคือวัตถุเหลวในร่างกายกลับคืนสู่น้ำในธรรมชาติ ดินคือวัตถุแข็งในร่างกายกลับคืนสู่ดินในธรรมชาติดั้งเดิม ผู้รู้จึงได้กล่าวว่า ทุกอย่างก้าวที่มนุษย์ย่างเท้าเหยียบลงไปจึงไม่พ้นไปจากซากของชีวิต ผู้ใดสามารถพัฒนาจิตจนเข้าถึงความจริงของชีวิตเช่นนี้ได้แล้ว จะไม่ประมาทในการทำกรรม เพราะผลของกรรมมิได้สูญเปล่าดังที่ผู้รู้ไม่จริงเข้าใจ ในครั้งที่ผู้เขียนยังมีได้พัฒนาจิตให้เข้าถึงความจริงเช่นนี้ทุกสิ้นเดือน

เมื่อได้รับเงินค่าจ้างจากการทำงาน เงินจำนวนหนึ่งได้สูญหายไป ในปากขวดเหล้า เมื่อมีสติยังคิด ประเมินการสูญเปล่าไปกับ อบายมุข คงจะเป็นเงินจำนวนไม่น้อย การที่ท่านผู้ฟังมานั่งอยู่ ณ ที่นี้ได้เพราะใจสั่งร่างกายให้มาฟังในสิ่งที่เป็นกุศล เมื่อฟังแล้วบุญ ย่อมเกิดและถูกเก็บสั่งสมในดวงจิต ตรงกันข้ามเมื่อใจถูกสั่งให้ ไปก่อวินาศกรรม ด้วยการวางและจุดระเบิดป่วนเมือง เป็นการ ทำให้คนอื่นเดือดร้อน ผลของกรรมที่ทำแล้วย่อมเป็นบาปเกิดขึ้น และถูกเก็บสั่งสมไว้ในดวงจิตของผู้กระทำ เมื่อใดที่กรรมให้ผล เป็นบาปเกิดขึ้น ผู้ทำกรรมย่อมต้องรับผลบาปนั้น

กล่าวซ้ำอีกครั้งว่า มนุษย์เกิดมาบนผิวโลกใบนี้และยังมีได้ ทั้งร่างกายนี้ไปอยู่ที่ไหน คือยังมีชีวิตอยู่ มีงานใหญ่สองอย่าง ที่ ต้องทำ คืองานภายนอกที่บุคคลต้องทำเพื่อจรรโลงสังคมให้อยู่รอด และเจริญกับงานภายในที่ทำให้กับตัวเอง เพื่อเตรียมปัจจัยเดินทาง สู่ภพใหม่ เพื่อความปลอดภัยของชีวิต งานภายนอกที่ต้องเป็น งานดี คือไม่ผิดกฎหมาย ไม่ผิดศีล ไม่ผิดธรรม เมื่อใดที่กรรมให้ ผลจะให้ผลเป็นกุศลวิบาก ผู้กระทำความผิดจะไม่ถูกนำมาอยู่ในที่ ถูกจำกัดอิสรภาพ ณ ที่แห่งนี้ ตรงกันข้าม บุคคลที่ถูกนำมาใช้ชีวิต อยู่ในที่แห่งนี้ เป็นผลมาจากกรรมไม่ดีที่บุคคลได้กระทำไว้ก่อน ไม่มีใครสามารถแก้ไขเหตุที่ตนได้กระทำไว้แต่อดีตได้ แต่สามารถ ทำเหตุที่ดีในปัจจุบันได้ เมื่อใดที่กรรมดีให้ผล กุศลวิบากย่อม เกิดขึ้น ให้ผู้กระทำต้องได้รับแน่นอนที่เป็นไปตามกฎแห่งกรรม

การปลูกต้นไม้ การทำความสะอาดเครื่องใช้ไม้สอย การทำความสะอาด สะอาดปัดกวาดเช็ดถูอากาศ ฯลฯ เป็นงานภายนอกที่ดี เป็นงาน ที่ทำแล้วได้เรียนรู้คน ได้เรียนรู้วิธีทำงาน ได้เรียนรู้วิธีจะอยู่กับ สังคมอย่างสงบและมีความสุข จึงเป็นประสบการณ์ที่ดีของชีวิตที่ ควรกระทำ ด้วยเหตุที่ทุกคนเกิด (ชาติ) มาแล้วต้องแก่ (ชรา) และ ตาย (มรณะ) จากโลกนี้ไปในที่สุด การตายคือการที่จิตปฏิบัติจะ อยู่กับร่างกายนี้อีกต่อไป จิตวิญญาณจะโคจรออกไปหาร่างใหม่ เข้าอยู่อาศัย ปัญหาจึงมีอยู่ว่าจะโคจรไปสู่ภพภูมิไหน ขึ้นอยู่กับ พลังของความดี (บุญ) หรือพลังของความชั่ว (บาป) เป็นตัวผลักดัน จิตวิญญาณให้โคจรไปสู่ ดังนั้นบุคคลผู้ยังมีลมหายใจเข้า-ออก ยังมีโอกาสทำงานภายใน และเก็บสั่งสมพลัง ที่จะใช้เป็นตัวผลักดัน จิตวิญญาณของตนเองตามที่ใจปรารถนาได้ ด้วยการทำความดีปัจจัย ให้ถูกต้อง การประพฤติตนเป็นผู้บำเพ็ญทาน การประพฤติตนให้ มีศีล ๕ คุมใจ การประพฤติตนให้ดำเนินไปตามกุศลกรรมบถ ๑๐ การไหว้พระสวดมนต์ เจริญจิตตภาวนา ฯลฯ เหล่านี้เป็นงาน ภายในที่ดี ผู้ใดประพฤติเหตุดีไว้ในปัจจุบัน จิตวิญญาณของผู้นั้น ย่อมมีบุญสั่งสม บุญที่อยู่ภายในจิตจะเป็นพลังผลักดันจิตที่ออก จากร่าง ให้โคจรไปอยู่อาศัยในร่างที่เป็นมนุษย์ เทวดา หรือ พรหม ตามกำลังของบุญที่ตัวเองทำสั่งสมไว้ แต่หากผู้ใด ประพฤติตนในทางตรงข้ามเป็นคนทุศีล ไร้ธรรม ปล่อยให้ความ โลก ความโกรธ ความหลงเข้าครอบงำจิต บาปย่อมถูกเก็บสั่งสม ไว้ในจิตของผู้ประพฤติชั่ว เมื่อถึงกำหนดที่ต้องจากโลกนี้ไป

พลังของบาปจะผลักดันจิตวิญญาณ ให้โคจรไปเข้าอยู่อาศัยในร่างใหม่ที่อยู่ในทุกติภพ อาทิ ไปเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เปรต อสุรกาย และสัตว์นรก งานภายในที่ดีที่ให้ผลเป็นกุศลวิบากแก่ผู้กระทำ ทั้งมนุษย์และสัตว์เดรัจฉานสามารถประพฤติได้ ในครั้งพุทธกาลหญิงชรายากจน ขัดสนจนแทบจะไม่มีอาหารบริโภค แต่มีจิตเป็นกุศล ได้นำเอาน้ำดองผักใส่ลงในบาตรของพระมหากัสสปะ ผู้ออกจากนิโรธสมาบัติในวันที่เจ็ด ด้วยปรารถนาให้ทานกับผู้ทรงคุณธรรม เมื่อหญิงชราตายจากโลกนี้ไป พลังของบุญที่เกิดจากการถวายน้ำดองผักเป็นทาน ได้ผลักดันจิตวิญญาณของนาง ให้ไปเกิดเป็นนางฟ้าอยู่ในสวรรค์ชั้นนิมมานรดี สิริมาโสภณีนแห่งแคว้นมคธ ระลึกได้ในผลแห่งกรรมชั่วว่ามีบาปภูมิเป็นที่ไปเมื่อนางได้หมดชีวิตลงในวันใด จึงได้หยุดการมีอาชีพอันให้ผลเป็นอกุศลวิบาก แล้วหันมาประพฤติตนบำเพ็ญทาน รักษาศีลและเจริญจิตตภาวนา จนเข้าถึงอริยธรรมเบื้องต้น ตายแล้วพลังบุญได้ผลักดันจิตวิญญาณของนาง ให้โคจรไปเกิดเป็นสิริมาเทพนารีโสดาบัน อยู่ในสวรรค์ชั้นปรนิมมิตตวสวดี ส่วนสัตว์เดรัจฉานที่ประพฤติตนให้เป็นผู้มีงานภายในดี อาทิ ค้างคาวหาร้อยตัวที่ฟังพระสวดมนต์อยู่ในถ้ำแล้วตกมาตาย พลังบุญที่เกิดจากการฟังสิ่งอันเป็นกุศล ได้ผลักดันจิตวิญญาณของค้างคาวทั้งหาร้อยให้โคจรไปเกิดเป็นเทพบุตรอยู่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ลิงป่ารักขิตวันที่น่ารังฝิ่งมาถวายพระพุทธรูป พลังของบุญที่ได้จากการถวายทาน ได้ผลักดันจิตวิญญาณของลิง ให้โคจรไปเกิด

เป็นเทพบุตรอยู่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์และมีนางฟ้าหนึ่งพันองค์เป็นบริวาร ม้ากัณฐกะที่ถวายการรับใช้เจ้าชายลิทตตะในวันออกบวช และช้างปาริเลยยกะที่อุปฐากดูแลพระพุทธรูป ตายแล้วพลังของบุญได้ผลักดันจิตวิญญาณทั้งสองให้โคจรไปเกิดเป็นกัณฐกะเทพบุตรและปาริเลยยกะเทพบุตรอยู่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ จากตัวอย่างที่ยกขึ้นมาบอกเล่าให้ฟัง ชี้ให้เห็นว่าสัตว์หรือบุคคลผู้หวังความสวัสดิ์ในชีวิตหน้า อย่าได้ประมาทในการทำงานภายในที่ดีให้กับตัวเอง เพื่อเตรียมอริยทรัพย์ไว้ใช้เป็นเบิกทางสู่ชีวิตใหม่ที่ดียิ่งในวันข้างหน้า

ผู้ใดมีธรรมคุ้มรักษาใจ ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่แห่งไหน แม้ลำพังเพียงคนเดียวจะไม่รู้สึกเหงา เพราะใจมีงานดีๆ ให้ทำอยู่ตลอดเวลา ผู้มีธรรมสถิตอยู่กับใจ ไปนอนอยู่ในป่าเขาลำเนาไพรแห่งใด ย่อมมีเทวดามาคุ้มรักษา มีเทวดามาสนทนาธรรม มีอมนุษย์มารอรับส่วนบุญที่อุทิศ มีสัตว์ป่ามาอยู่ใกล้ มาช่วยเหลือ มาเป็นเวรยามดูแลมิให้มีอันตรายเกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้รู้จึงนิยมประพฤติตนให้เป็นผู้มีธรรมคุ้มครองใจ ให้มีธรรมเป็นเพื่อนใจ พระสารีบุตรผู้อัศจรรย์จึงได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการอยู่อาศัยของผู้มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ ผู้สามารถกำจัดอาสวกิเลสได้หมดสิ้นไปจากใจว่า **“แม้จะพักอาศัยอยู่กับบ้านหรืออยู่ในป่า ไม่ว่าจะเป็นที่ดอนหรือที่ลุ่ม สถานที่นั้นย่อมเป็นภูมิอันรื่นรมย์ไปโดยปริยาย”** นี่เป็นเรื่องบ่งชี้ให้เห็นว่า ผู้ใดมีธรรมเป็นเพื่อนสนิหอยู่กับใจได้แล้ว ย่อม

ไม่มีความเหงาใดๆ เกิดขึ้น แม้จะอยู่ลำพังเพียงคนเดียวก็ตาม ลัจจวาจาขององค์อัครสาวกที่ได้กล่าวไว้นี้ ผู้ใดพิสูจน์และเข้าถึง ลัจจธรรมนี้ได้แล้ว การอยู่ลำพังเพียงคนเดียวถือว่าเป็นวาระอัน ประเสริฐของชีวิต

สรุปแล้วงานของชีวิต มีอยู่สองงานใหญ่ ที่ผู้หวังความ สวัสดิ์ทั้งในชีวิตนี้และชีวิตหน้าต้องประพฤติ ธรรมะเป็นสิ่งที่ไม่ล่า สัมัยไปกับกาลเวลา ผู้มาเกิดเป็นมนุษย์อยู่ในปัจจุบันประพฤติได้ ถูกตรงแล้ว ยังให้ผลเป็นจริงอยู่ ดังเช่นพระที่ปฏิบัติธรรมอยู่ใน ปารูปหนึ่ง ได้ประพฤติสมถภาวนาจนจิตบรรลุถึงความทรงฌาน หลังจากถอยจิตออกมาจากความทรงฌานแล้วอภิญญาได้นำกาย ทิพย์ของท่านโคจรไปสู่สวรรค์ชั้นยามา ได้ไปเห็นนางฟ้าองค์หนึ่ง แต่งกายด้วยชุดสีเขียว มากราบกายทิพย์ของท่าน พระป่าได้ถาม นางฟ้าว่า

พระป่า : นางฟ้า เธอเป็นใคร จึงได้มากกราบอาตมาอยู่ ขณะนี้

นางฟ้า : ท่านจำอิจันไม่ได้หรือเจ้าคะ อดีตของอิจัน ชื่อ.....เป็นโยมอุปัฏฐากอยู่ที่วัดของท่านนั้นไง

เมื่อพระป่าได้ยินนางฟ้าเอ่ยชื่อของเธอในอดีตชาติ ที่เป็น หญิงชรา มาช่วยทำงานให้วัดและปฏิบัติธรรมเป็นโยมอุปัฏฐาก

รับใช้อยู่ที่วัดอรัญญวิเวกในอดีต พระป่าจึงได้พูดกับนางฟ้าว่า

พระป่า : เธอยังมีลูกที่เป็นมนุษย์อยู่ ทำไมไม่ลงไปเยี่ยม เขาบ้างล่ะ

นางฟ้า : ลูกอิจันประพฤติทุศีล ชอบดื่มเหล้า อิจันจึง ไม่ลงไปเยี่ยม เขาเป็นคนไม่ดี

ที่บอกเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในปัจจุบันให้ฟังนี้ เพื่อเป็นอุทาหรณ์ เตือนใจ ผู้หวังความสวัสดิ์ในชีวิตหน้า ฟังดูหญิงชราที่มาถือศีล ปฏิบัติธรรม และรับใช้จัดเตรียมอาหารถวายพระป่าอยู่ที่วัด เป็น ตัวอย่างของงานภายนอกและงานภายในที่ดี ที่มีผู้ประพฤติให้ดู เป็นตัวอย่างพร้อมทั้งผลดีที่เกิดขึ้นในชีวิตหน้า

หน้เวรกรรม

การบริหารกรรม หมายถึงจัดการดูแลการกระทำของตัวเอง การบริหารกรรมจะดีได้ บุคคลต้องบริหารใจให้ดี ให้มีธรรมะ คุ้มครองใจให้ได้ก่อน ด้วยการประพฤติไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) ก่อนอื่นต้องเอาศีลลงมาให้ถึงใจ เมื่อใดที่ใจเป็นศีลแล้ว ต้องพัฒนาใจให้มีสติเกิดขึ้นด้วยการปฏิบัติสมถกรรมฐาน ใจที่มี สติคุมเป็นใจที่มีความตั้งมั่นเป็นสมาธิ แล้วจากนั้นต้องพัฒนาใจ ให้เกิดปัญญาเห็นแจ้ง ด้วยการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน เมื่อใดที่

ใจเห็นถูกต้องตามธรรมได้แล้ว จึงเอาสติและปัญญาที่เกิดขึ้น (สติสัมปชัญญะ) มาสองนำพาชีวิตให้ดำเนินไปตามครรลองแห่งธรรม สติหมายถึงระลึกได้ นึกได้ ไม่ลืม ส่วนสัมปชัญญะเป็นตัวปัญญาที่รู้ว่าดีแล้วประพฤติ รู้ว่าไม่ดีแล้วไม่ประพฤติ

ทุกขณะตื่นจิตเป็นพลังงานที่มีการเกิด-ดับจึงทำงานได้ จิตทำงานด้วยการสั่งสมองให้คิด สั่งปากให้พูด สั่งอวัยวะภายนอกเช่น แขน ขา มือ เท้า ฯลฯ ให้กระทำตามที่จิตต้องการ จิตที่มีสติสัมปชัญญะกำกับการทำงาน การคิด การพูด การกระทำ ย่อมแสดงออกเป็นพฤติกรรมดีงาม เป็นพฤติกรรมที่ไม่ผิดกฎหมาย ไม่ผิดศีล ไม่ผิดธรรม ความคิดของบุคคลสามารถวัดได้ด้วย เจตปริยญาณ ของบุคคลผู้มีจิตตั้งมั่นเป็นฌาน การพูดของบุคคลสามารถวัดได้ด้วยเสียงที่เข้ากระทบประสาทหู การกระทำของบุคคลสามารถวัดได้ด้วยภาพที่เข้ากระทบประสาทตา พฤติกรรมที่ดีงามเป็นบ่อเกิดแห่งบุญที่ถูกเก็บสั่งสมอยู่ในจิต ผู้หวังความเจริญในชีวิตหน้า จึงต้องมีสติสัมปชัญญะนำพาชีวิต

หลังจากสำเร็จการศึกษามาจากต่างประเทศแล้ว ผู้เขียนไม่เชื่อความรู้ที่ถูกบันทึกไว้ในพุทธศาสนา อาทิ คนที่ตายแล้วต้องไปเกิดใหม่ เทวดามีจริง ทำดีได้ดี-ทำชั่วได้ชั่ว ฯลฯ เหล่านี้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไม่สามารถพิสูจน์ได้ จึงนำตัวเองเข้าไปพิสูจน์ด้วยการบวชเป็นภิกษุและเข้าปฏิบัติธรรมอยู่กับท่านเจ้าคุณโชดก

นานถึงหนึ่งเดือนเศษ จนเข้าถึงสังขารธรรมและมีสติสัมปชัญญะเกิดขึ้นกับจิตของตัวเอง ในที่สุดวันสุดท้ายที่ไปลาสิกขากับครูบาอาจารย์ ท่านเจ้าคุณโชดกได้พูดขึ้นว่า **“สิ่งที่ได้ไปนั้น เป็นของดีของวิเศษให้เก็บไว้กับตัวตลอดชีวิต”** ผู้เขียนได้ให้สัจจวาจากับครูบาอาจารย์ว่า **“ครับผมจะเก็บไว้”** และได้เก็บรักษาของดีของวิเศษมายาวนานจนบัดนี้เป็นเวลาถึงสามสิบปีแล้ว ใ้ใหม่ๆรักษายากเพราะจิตยังมีกำลังของสติไม่กล้าแข็งนัก แต่บัดนี้มั่นใจว่าตนเองสามารถเก็บรักษาความดีที่เกิดขึ้นได้เป็นปกติจนทุกวันนี้ ทุกขณะตื่นความคิดที่เกิดขึ้น คำพูดที่กล่าวเป็นวาจา และการกระทำที่แสดงออกไปล้วนเป็นสิ่งที่ไม่ผิดกฎหมาย ไม่ผิดศีล ไม่ผิดธรรม ผลที่เกิดตามมาคือมีแต่บุญล้วนๆ ที่ถูกเก็บสั่งสมเพิ่มมากขึ้นในดวงจิตทุกวัน นี่คือทรัพย์ภายในที่ผู้มีสติสัมปชัญญะเตรียมไว้ให้กับชีวิตเพื่อใช้เดินทางสู่ปรโลก

หากมีผู้ถามว่า ผู้ที่ยังมีสภาวะของจิตเป็นปุถุชน จะทำอย่างไรกับผลของกรรมที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นการตอบปัญหาให้เข้าใจได้ถูกต้อง ต้องดูจากตัวอย่างที่เกิดขึ้นในครั้งพุทธกาล ขณะนั้นพระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ เขตวันมหาริหารชานเมืองสาวัตถี แคว้นโกศล มีอยู่เพลาหนึ่งพระพุทธองค์ได้รุดงค์ไปยังหมู่บ้านพราหมณ์ที่ชื่อว่า “สาละ” ซึ่งเป็นหมู่บ้านพราหมณ์ชนบทที่อยู่ห่างไกลในแคว้นโกศล พราหมณ์ในหมู่บ้านนั้นมีความเชื่อว่า การนำตัวเองลงอาบน้ำในแม่น้ำคงคาเป็นการชำระล้างบาป ความเชื่อเช่นนี้ยังปรากฏมีให้

เห็นอยู่ในปัจจุบัน แม้กาลเวลาจะล่วงนานผ่านมาถึงสองพันห้าร้อยปีเศษแล้วก็ตาม ความเชื่อเช่นนี้ยังไม่สามารถลบให้หายไปจากใจของคุณคนได้ ที่เมืองพาราณสีริมฝั่งแม่น้ำคงคา ยังคงมีกองไฟที่ใช้เผาศพคนอินเดีย ที่ส่วนใหญ่ยังคงนับถือศาสนาพราหมณ์อยู่ไฟที่ใช้เผาศพไม่เคยดับมานานนับหลายพันปี ก่อนทำพิธีเผาเขาจะนำเอาศพมาห่อด้วยเสื้อผ้า ผูกมัดด้วยเชือก แล้วนำศพไปจุ่มลงในแม่น้ำคงคา เพื่อเป็นการชำระล้างบาป เพื่อให้จิตได้โคจรไปสู่สวรรค์ ความเชื่อยังคงเป็นความเชื่อที่ไม่มีเหตุผลรองรับ พระพุทธะได้ตรัสกับหมู่พราหมณ์แห่งหมู่บ้านสาละนั้นว่า “พราหมณ์ กุศลกรรมบถ ๑๐ เป็นทางสู่สวรรค์ กุศลกรรมบถ ๑๐ ได้แก่

การกระทำทางกาย (กายกรรม) สามอย่างคือ เว้นจากการฆ่า เว้นจากการลักขโมย เว้นจากการประพฤติผิดกาม

การกระทำทางวาจา (วจีกรรม) สี่อย่างคือ เว้นพูดเท็จ เว้นพูดคำหยาบ เว้นการพูดส่อเสียด เว้นพูดเพ้อเจ้อ

การกระทำทางใจ (มโนกรรม) สามอย่างคือ เว้นจากการคิดอยากได้ของเขา เว้นจากการคิดพยาบาทเขา และมีความเห็นถูกต้อง

ความประพฤติดังการงดเว้นทั้งสิบอย่างนี้เป็นการกระทำที่ดีเป็นหนทางนำไปสู่สุคติโลกสวรรค์ พลังของบุญที่เกิดขึ้นจึงเป็น

เหตุผลักดันจิตวิญญาณของคุณคนให้โคจรสู่โลกสวรรค์ได้

ผู้เขียนที่ไม่เคยเชื่อหลักธรรมในพุทธศาสนามาก่อน ได้ไปพิสูจน์แล้วเข้าถึงความรู้สูงสุด (ภาวนามยปัญญา) ในพุทธศาสนาได้ จนบัดนี้เป็นเวลาล่วงมานาน พุทธวจนะเป็นจริงทุกเรื่อง ไม่แปรเปลี่ยนไปเป็นอย่างอื่นได้ พุทธวจนะจึงเป็นที่หวาดกลัวภัยของวัสสการพราหมณ์ ผู้เป็นปราชญ์แห่งกรุงราชคฤห์ในครั้งพุทธกาลที่ตนเองได้กล่าววาจาปราชญ์พระมหากัจจายนะองค์อรหันต์ ขณะเดินสวนทางลงมาจากยอดเขาศิชมฤฎว่า **“สมณะรูปนี้มีกิริยาเหมือนวานร”** พระอรหันต์เมื่อได้ยินคำกล่าวปราชญ์แล้วมีจิตรู้ทันเสียงที่เข้ากระทบหู จึงสงบนิ่งมิได้กล่าววาจาตอบโต้แต่อย่างใด ความเรื่องนี้ได้รู้ไปถึงพระภคชนของพระพุทธเจ้าจึงได้ตรัสพยากรณ์ว่า **“พราหมณ์เฒ่า เจ้าทำเรื่องฉิบหายไว้ ตายจากมนุษย์แล้ว เจ้าจะต้องลงไปเกิดเป็นวานรที่มีหางเหมือนโค อยู่ในป่าไฟกรุงราชคฤห์แห่งนี้”** คำพยากรณ์ของพระพุทธองค์ ได้ล่วงรู้ไปเข้าหูของวัสสการพราหมณ์ จึงได้ทบทวนพุทธวจนะล้วนเป็นหนึ่งทุกเรื่องทีพระองค์ตรัสไว้แล้วเป็นเรื่องจริงไม่มีเป็นอย่างอื่น จึงได้หวาดกลัวภัยที่ตนเองต้องรับในวันหน้า จึงสั่งบริวารให้ปลุกต้นไม้หลากชนิดที่ออกลูกกินได้ไว้ในป่าไฟกรุงราชคฤห์ ให้บำรุงดูแลต้นไม้ที่ปลุกไม่ให้ตาย ผลปรากฏว่าในเวลาต่อมาเมื่อวัสสการพราหมณ์เฒ่าได้ตายลง พลังของบาปอันเกิดจากการกล่าววาจาปราชญ์พระมหากัจจายนะ อรหันต์ผู้ทรงคุณธรรมสูงยิ่ง ได้ผลักดันจิต

วิญญาณของวัสสการพราหมณ์ โจรลู่อบายภูมิจึงไปเข้าอาศัยอยู่ในร่างที่เป็นวานรมีหางเหมือนโค ตามคำพยากรณ์ของพระพุทธรูปอย่างถูกต้อง ที่ยกเอาเรื่องนี้ขึ้นมาบอกเล่าให้ฟัง ก็ด้วยมีจุดประสงค์ว่าการกล่าววาทปราสาทเป็นอนุศลวจีกรรม ผู้ใดประพฤติเลวบาปย่อมเกิดขึ้น และบาปได้ถูกเก็บสั่งสมอยู่ในจิตวิญญาณรอเวลาที่จะให้ผล ดังนั้นบุคคลไม่พึงประมาทในการทำกรรม หากผู้ทำกรรมขาดสติสัมปชัญญะ กรรมชั่วจึงมีโอกาสเกิดขึ้นได้ ดังวัสสการพราหมณ์ได้ทำให้เห็น เป็นตัวอย่างของการทำกรรมไม่ดีทางวาจา

การชดใช้หนี้เวรกรรมที่เกิดจากประสพการณ์ตรงของผู้เขียนเกิดขึ้นกับชีวิตนี้ ในอดีตเคยไปใช้ไม้ตุงเห่าตัวหนึ่งหลังหัก แล้วเขาหนีเอาชีวิตรอดไปได้ กาลเวลาผ่านไปหลายสิบปี เมื่อกรรมชั่วตามทัน ผู้เขียนจึงต้องรับอนุศลวิบากด้วยการปวดหลังตรงนั้นเอวก็มแล้วงอไม่ได้เป็นเวลานานถึงแปดเดือนเต็ม ต้องยอมรับความจริง ยอมชดใช้หนี้เวรกรรมยาวนานตามที่กล่าวไว้แต่แรก เมื่อหนี้เวรกรรมชดใช้ได้จบสิ้นแล้ว อาการปวดหลังจึงได้หายเป็นปกติทั้งเช่นเดียวกันในห้วงเวลาที่สงครามโลกครั้งที่สองกำลังปะทุอยู่ ได้เคยจับแมงตัวหนึ่งโยนไปที่ต้นไม้ แมงได้กางเล็บออกแล้วจับต้นไม้ไว้ได้โดยไม่ตกลงสู่พื้นดิน กรรมที่ทำด้วยความสนุกแบบเด็กๆ บนความทุกข์ของผู้อื่น (แมง) มาให้ผลตอบกลับเป็นอนุศลวิบากเมื่อตอนที่ไปฝึกกรรมฐานอยู่ที่วัดมหาธาตุฯ มีแมงตัวหนึ่งกางเล็บ

ออกแล้วตะกายขาของผู้เขียนขณะกำลังเดินจงกรมทำให้เจ็บและเสปพร้อมก็มีเลือดออกซิบๆ ผู้เขียนยอมรับความจริงว่าตนเองเคยไปสร้างหนี้เวรไว้สมัยที่เป็นเด็ก จึงยอมให้แมงตัวนั้น (จิตเดิมในร่างใหม่) ตะกายขาอยู่นานถึงสองวัน หนี้เวรกรรมที่เคยทำไว้กับแมงจึงได้ถูกชดใช้จนหมดสิ้นไป

นอกจากนี้ยังมีอนุศลกรรมอื่นๆที่ผู้เขียนได้กระทำลงไปด้วยขาดสติสัมปชัญญะกำกับใจ เช่น ใช้เหล็กกลมลูกโยนให้รถยนต์ทับเหล็กแหลมด้านที่หงายขึ้นทางยางรถยนต์จนทะลุล้อออกมาจนยางล้อรถยนต์แฟบแบน เจ้าของต้องนำรถยนต์เข้าอู่ปะยาง เมื่อกรรมตามให้ผล ผู้เขียนต้องถอดยางปะยางให้กับรถยนต์ของตัวเองเป็นเช่นนี้อยู่หลายครั้ง นานหลายปีกว่าหนี้เวรกรรมจะชดใช้ได้จบสิ้น บัดนี้อนุศลวิบากเช่นนี้ไม่มีอีกแล้ว

การชดใช้หนี้เวรกรรม ด้วยการทำเหตุที่ไม่ได้ตั้งใจ ได้เกิดขึ้นกับชายคนหนึ่ง ที่มีอาการปวดหลังมานานหลายปี เขาบำบัดอาการปวดหลังด้วยการไปรับยาจากหมอรับประทานเป็นการบำบัดอาการปวดหลังได้ชั่วคราว เมื่อฤทธิ์ของยาหมดลง อาการปวดหลังได้กลับมาอีก ขณะที่ผู้ปวดหลังได้บอกเล่าอาการปวดและการบำบัดรักษาให้เพื่อนที่นั่งอยู่ในตอนหน้าของรถตู้ฟัง ผู้เขียนได้เห็นเฉพาะส่วนหัวของวัวที่มีอยู่สองเขาปรากฏขึ้นในจิตสัมผัส วัวได้พูดกับผู้เขียนว่า **“ใครเอาเนื้อไปกิน กูจะทำร้ายมัน”**

หลังจากการสนทนาระหว่างผู้ปวดหลังและเพื่อนที่นั่งอยู่ในตอนหน้าของรถตู้หยุดลงชั่วขณะ ผู้เขียนได้พูดขึ้นว่า **“เมื่อกี้นี้วัวได้มา ฟ้องว่า ใครเอาเนื้อไปกิน กูจะทำร้ายมัน”** เพื่อนสามคนที่สนทนาอยู่กับผู้ปวดหลังได้หัวเราะขึ้นพร้อมกัน ทำให้ผู้เขียนประหลาดใจว่าทำไมคำพูดเช่นนี้ไปทำให้เขาทั้งสามหัวเราะขึ้นพร้อมกัน จึงได้ถามออกไปว่า **“คุณหัวเราะทำไม”** เพื่อนคนที่รู้จักกับผู้เขียนได้พูดขึ้นว่า **“อาจารย์รู้ไหมเพื่อนผมคนที่ปวดหลัง ชอบกินสเต็กเนื้อวัว”** ความสงสัยของผู้เขียนจึงได้ยุติลง ด้วยไปรู้ว่าคนที่ปวดหลังมิได้สั่งให้ฆ่าวัวเพื่อเอาเนื้อมาทำเป็นสเต็กปิ้งกิน แต่ขณะที่วัวถูกจูงเข้าสู่โรงฆ่าสัตว์ วัวได้จองเวรไว้กับผู้ที่เขาเนื้อของเขาไปกิน คนที่ปวดหลังชอบกินสเต็กเนื้อวัว แต่โชคไม่ดีไปกินเนื้อของวัวที่เอามาทำเป็นสเต็กได้จองเวรไว้ก่อนถูกฆ่า แม้มีเจตนาหุคิลข้อปาณาติบาตแต่ยังต้องรับผลของกรรมด้วยการผูกเวรไว้เช่นนี้ ด้วยเหตุนี้ ก่อนที่ภิกษุจะบริโภคอาหารจึงต้องสวดขอขมากรรมต่อจิตวิญญาณของสัตว์ผู้เป็นเจ้าของเนื้อที่ถูกนำมาปรุงเป็นอาหาร เรื่องในทำนองเดียวกันนี้ยังเกิดขึ้นกับเจ้าของร้านขายอาหารบรรจุถุงจนทำให้ผู้ขายอาหารที่ปรุงขึ้นจากเนื้อสัตว์ต้องล้มเลิกกิจการไป แล้วเปลี่ยนมาประกอบอาชีพปรุงอาหารมังสวิรัตินายแทนอาหารที่ปรุงจากเนื้อสัตว์

วิธีบริหารหนี้กรรม

การชดใช้หนี้เวรกรรม ต้องประพาศให้ถูกต้อง ซึ่งมีอยู่สี่วิธีด้วยกันคือ

๑. เมื่อใดที่อกุศลกรรม ตามให้ผลทัน ต้องยอมรับความจริงว่าตนเคยทำเหตุเบียดเบียนไว้ก่อน แล้วยอมชดใช้หนี้เวรกรรมจนกว่าจะหมดสิ้น

๒. เมื่อใดที่อกุศลกรรมตามให้ผลทัน ต้องทำบุญใหญ่ (ปฏิบัติธรรม) แล้วอุทิศบุญใหญ่ ชดใช้หนี้เจ้ากรรมนายเวร

๓. ทำดีหนี้หนี้ ที่ยังตามให้ผลไม่ทัน ด้วยการคิด พุท ทำดี อยู่ทุกขณะตื่น

๔. หนีเข้านิพพาน ด้วยการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตาม

แนวสติปัฏฐาน ๔ แล้วใช้ปัญญาเห็นแจ้ง กำจัดกิเลสที่ผูกมัดใจ (สังโยชน์ ๑๐) ให้หมดไปจากใจ

ขยายความตามข้อ ๑ คือการยอมรับความจริงว่า ตนเคยประพาศเบียดเบียนผู้อื่นล้นตัวอื่นมาก่อนซึ่งมีทั้งที่จำได้และจำไม่ได้ ผู้รู้ว่าเมื่อใดที่เจ้ากรรมนายเวรและผู้ประพาศเบียดเบียนโคจรมาพบกัน การทวงหนี้เวรกรรมย่อมเกิดขึ้นเป็นธรรมดา ดังที่เคยบอกเล่าแต่แรกเรื่องโจรปล้นที่เรียกว่าสี่เสือภาคกลาง ได้ประพาศอกุศลกรรมด้วยการปล้นสะดมชาวบ้านอยู่ในแถบจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สุพรรณบุรี อโยธยา ฯลฯ จนถูกฝ่ายบ้านเมืองปราบปรามลงอย่างราบคาบ หนึ่งในนั้นถูกวิสามนัญญาตกรรมทำให้ชีวิตโจรต้องจบสิ้นลง ส่วนที่เหลือได้ถูกนำตัวเข้ารับโทษในเรือนจำ เมื่อพ้นโทษจากฝ่ายบ้านเมืองแล้ว ผลของกรรมที่ทำมิได้หมดตามไปด้วย ยังรอให้ผลอยู่ จึงสำนึกผิดในบาปกรรมที่ทำ ได้หันเหชีวิตมาประพาศตนอยู่ในฝ่ายที่เป็นกุศล เพื่อปรับชีวิตที่เริ่มต้นคดีให้กลับมาเป็นชีวิตที่มีปลายตรง

การชดใช้หนี้เวรกรรมในรูปแบบที่สองคือ ทำบุญใหญ่แลกหนี้หมายความว่า ประพาศตามบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ให้ถูกต้อง ในเรื่องของการให้ทานที่มีอนิสงส์มากเป็นบุญใหญ่ ได้แก่การถวายทานแก่หมู่สงฆ์ (สังฆทาน) การสร้างสาธารณประโยชน์แก่คนหมู่มาก เช่น สร้างถนน สร้างสะพาน สร้างไฟฟ้าส่องสว่างตามทางเดิน

การให้ปัญญาเป็นทานแก่มวลชน การปฏิบัติจิตตภาวนา ฯลฯ เหล่านี้ผู้ใดประพฤติแล้วถือได้ว่าเป็นมหาทาน เป็นบุญใหญ่ ผู้มีบุญใหญ่สามารถอุทิศบุญให้กับเจ้ากรรมนายเวรได้มาก ทำให้การชดใช้หนี้เวรกรรมหมดไปได้เร็ว

วิธีทำความดีหนี้หนี้เวรกรรมในรูปแบบที่สาม หมายถึง หนี้เวรกรรมที่ยังตามให้ผลไม่ทัน ผู้ใดหยุดประพฤติอกุศลกรรม ไม่ทำบาปให้เพิ่มมากขึ้น แล้วประพฤติกุศลกรรมทุกขณะตื่น เช่น ขณะอ่านบทความอยู่ มีได้ประพฤติเบียดเบียนใคร มีได้ลักขโมยสิ่งของผู้ใด มีได้ประพฤติผิดลูกเมียใคร ไม่ได้กล่าววาจาเท็จกับใคร มีได้เสพสุราเมรัย ถือได้ว่าประพฤติดนเป็นผู้มีศีล บุญย่อมเกิดขึ้นแล้ว และถูกเก็บสั่งสมเพิ่มมากขึ้นในจิต พลังของบุญย่อมผลักดันชีวิตให้ห่างไกลออกไปจากการติดตามทวงหนี้ของเจ้ากรรมนายเวร หนี้เวรกรรมจึงตามส่งผลไม่ทัน อกุศลกรรมที่ทำไว้ก่อนแล้ว จึงหยุดให้ผลชั่วคราว ผลกรรมเก่าที่ไม่ติดตามไม่ทัน อกุศลวิบากจึงยังไม่ต้องรับ

ส่วนวิธีการสุดท้าย หมายถึงการพัฒนาจิตจนสามารถปิดอบายภูมิจึงได้ คือกำจัดสังโยชน์ ๓ หมดไปจากใจ หนี้เวรกรรมที่ทำให้ต้องลงไปชดใช้กันในชาติหน้าที่เป็นอบายภูมิจึงเป็นอันยกเลิก และยังใช้ปัญญาเห็นแจ้ง กำจัดอวิชชาให้หมดไปจากใจได้เมื่อใด ทั้งชั้นธลาโลกดับรูปดับนามเข้าสู่พระนิพพาน หนี้เวรกรรมที่เหลือ

อยู่ทั้งหมดเป็นอันยกเลิกไปโดยปริยาย ทั้งนี้ด้วยเหตุที่จิตวิญญาณหมดสิ้นไปจากกามหมดสิ้นไปจากภพ หมดสิ้นไปจากอวิชชา นี้จึงเป็นวิธีสุดท้ายที่หนี้เวรกรรมไม่สามารถติดตามให้ผลได้อีก ดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นในอดีตอันยาวไกล ของพระมหาโมคคัลลานะ ไม่ประสงค์จะเลี้ยงดูพ่อแม่ตาบอด ได้ปลอมตัวเป็นโจรและทำเสียงพูดให้ต่างไปจากเสียงของตัวเอง ได้ใช้ไม้ท่อนทุบตีพ่อแม่จนตายแล้วจับโยนทิ้งลงในเหว แต่ก่อนที่พ่อแม่จะสิ้นชีวิต ได้ตะโกนบอกลูกให้หนีห่างไกล จะได้ไม่ถูกโจรทุบตาย หลังจากประพฤติกกรรมหนักในชาตินั้นแล้ว กรรมชั่วติดตามให้ผลเรื่อยมา จนตามทันในชาติสุดท้ายก่อนที่พระมหาโมคคัลลานะจะเข้านิพพานตัวเองได้ถูกโจรทุบจนตายก็ด้วยเหตุที่หนี้เวรกรรมที่ทำไว้กับพ่อแม่ตามทันนั่นเอง

อีกตัวอย่างหนึ่งได้แก่องคุลิมาล ที่ประพฤติดนเป็นโจรฆ่าคนมากถึงเก้าร้อยเก้าสิบเก้าคน ด้วยความเห็นผิดที่ถูกอาจารย์ทศปาโมกษ์เลี่ยมสอนให้ประพฤตินุชาคุณของครูแบบผิด เมื่อฆ่าคนแล้วได้ตัดเอานิ้วมือข้างขวามาหนึ่งนิ้วทำเป็นพวงมาลัยคล้องคอ ผลจากการตามฆ่ามนุษย์ที่ยังขาดไปอีกเพียงหนึ่งนิ้วจะครบหนึ่งพัน พระพุทธะออกมาขัดขวางแล้วสอนโจรองคุลิมาลว่าสิ่งที่ทำไปนั้นเกิดจากความเห็นผิด เป็นเหตุนำมาซึ่งบาปกรรม เมื่อองคุลิมาลพิจารณาโดยแยบคายแล้วเปลี่ยนใจกลับมาเป็นผู้เห็นถูก จึงได้บรรลู่ไสตปาตติผล แล้วขอบวชเป็นพระสงฆ์ เจริญ

วิปัสสนากรรมฐานได้ไม่นานได้บรรลุอรหัตตผล ทั้งนี้เป็นเพราะบุญบารมีที่สั่งสมมาแต่อดีตชาติถึงวาระให้ผล จึงบรรลุอุริยธรรมขั้นสูงสุดอย่างง่ายดาย แม้จิตเป็นพระอรหันต์แล้วแต่ยังมีร่างกายให้ต้องรับอภุศลวิบากที่มีเหตุมาจากการฆ่าคน ตนเองจึงต้องรับผลของกรรมขณะออกเดินบิณฑบาตอยู่ในเมือง ยังถูกขว้างปาด้วยก้อนหินและท่อนไม้ จนศีรษะแตกมีเลือดไหล ทุกครั้งที่ออกบิณฑบาต

ขณะที่ท่านผู้อ่านประพาดิฏกัลการกรรม บุญย่อมเกิดขึ้นและถูกเก็บสั่งสมอยู่ในจิต หากเปรียบเทียบบุญเป็นน้ำใสที่บุคคลตักใสโอ่ง ระดับของน้ำในโอ่งย่อมเพิ่มมากขึ้นทุกขณะที่ไม่หยุดตักบุญที่บุคคลประพาดิฏกัลการอย่างต่อเนื่อง ย่อมมีเพิ่มมากขึ้นในจิตวิญญาณตราบใดที่ล้มหายใจยังมีเข้าออกอยู่กับร่างกาย โอกาสที่จิตใช้ร่างกายทำความดียังมีอยู่ ขอท่านอย่าได้ประมาท จงระลึกอยู่เสมอว่าล้มหายใจมีคุณแก่เรา ฉะนั้นพึงรักษาลมหายใจคงอยู่ต่อไปให้ยาวนาน เพื่อจิตจะได้ใช้ร่างกายเป็นเครื่องมือสร้างบุญให้กับชีวิตของตัวเอง ผู้ใดระลึกได้และประพาดิฏกัลการตรงเช่นนั้น ถือได้ว่าเกิดเป็นมนุษย์อยู่ในครั้งนี้ไม่สูญเปล่า ไม่ปล่อยโอกาสที่ดีให้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ ผู้ใดระลึกได้ว่า ลมหายใจมีประโยชน์กับเจ้าของ เมื่อสูดเอาลมเข้าสู่ร่างกายให้กำหนดว่า “พุท” ลมที่ปล่อยออกจากร่างกายให้กำหนดว่า “โธ” บริกรรม “พุทโธฯฯฯ” อยู่เสมอ แล้วจิตย่อมเข้าถึงความตั้งมั่นเป็นสมาธิได้ หากประพาดิ

จนกระทั่งจิตเข้าถึงความตั้งมั่นแน่วแน่เป็นสมาธิระดับฌาน หลังจากถอยจิตออกจากความทรงฌาน ความรู้สูงสุดที่เรียกว่า อภิญญา ๕ (อิทธิวิธี ทิพพโสต เจโตปริยญาณ ปุพเพนิวาสานุสติญาณ และทิพพจักขุ) ย่อมเกิดขึ้น และหากจำเป็นต้องทิ้งชั้นธลาโลกในขณะที่จิตทรงอยู่ในฌาน จิตวิญญาณจะโคจรไปเข้าอยู่อาศัยในร่างของพรหมที่มีอายุชั้ยยาวนานเป็นกัป ซึ่งเป็นเวลาที่ยาวนานจนมิอาจนำมาเปรียบเทียบกับหน่วยของเวลาในภพมนุษย์ได้

เรื่องความยาวนานของกาลเวลาที่ต่างกันในแต่ละภพ ผู้เขียนเคยมีประสบการณ์กับสัตว์ที่ไปเกิดเป็นภุมมเทวดา ผู้อาศัยอยู่ในศาลที่โคนต้นพุทราเมืองต้นใหญ่ มีอยู่วันหนึ่งปรากฏว่า ศาลเจ้าที่ได้ล้มลงอยู่กับพื้นดิน ผู้เขียนได้ขับรถยนต์ออกไปทำธุระนอกบ้านในเย็นวันนั้นได้เห็นชายสูงอายุคนหนึ่งแต่งตัวอยู่ในชุดสีขาว ยืนอยู่ที่โคนต้นพุทราเมือง เขาได้พูดกับผู้เขียนว่า **“บ้านพังแล้ว ช่วยสร้างให้หน่อยสิ”** ผู้เขียนได้เห็นศาลเจ้าที่ล้มลงไปได้นานเกือบสองเดือนแล้ว ทำไมเพิ่งมาบอกให้ช่วยสร้างให้ใหม่ เมื่อระลึกถึงความยาวนานของกาลเวลาในแต่ละมิติ จึงได้รู้ว่า อายุชั้ยของมนุษย์ผ่านไปได้ห้าสิบปี ภุมมเทวดาที่เป็นเจ้าที่อยู่ในภพสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา เพิ่งมีเวลาผ่านไปได้เพียงหนึ่งวันกับหนึ่งคืนเท่านั้น เทวดาในชั้นจาตุมหาราชิกามีอายุชั้ยถึงห้าร้อยปีทิพย์ เมื่อเทียบความยาวนานของกาลเวลากับภพมนุษย์แล้ว นับเป็นหลายล้านปี ด้วยเหตุนี้ความสงสัยในเรื่องของกาลเวลาที่ศาลได้พังลง

มาเกือบสองเดือนจึงหมดไป

ผู้ใดปรารถนากลับมาเกิดเป็นมนุษย์อีก ต้องประพาศเหตุให้ถูกต้องคือประพาศเหตุให้มีศีล ๕ คุมใจอยู่เสมอ

ผู้ใดปรารถนาไปเกิดเป็นเทวดาในวันข้างหน้า ต้องประพาศเหตุให้ถูกต้องคือ บำเพ็ญทานและรักษาศีล ๕ อยู่เสมอ หรือประพาศตุกศกรรมบถ ๑๐ อยู่เสมอ เมื่อทั้งขันธ์ลาโลกไปแล้ว โอกาสที่จะไปเกิดเป็นเทวดาย่อมเกิดขึ้นได้ ดังตัวอย่างของสตรีที่เป็นโรคมะเร็งระยะสุดท้าย ได้นำตัวเองเข้าไปฟังธรรมอยู่ในหอประชุมใหญ่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ ในวันนั้นมีผู้เข้ามาฟังธรรมอยู่เป็นจำนวนมาก ที่นั่งไม่พอกับจำนวนคนจึงทำให้เธอต้องมานั่งอยู่บนเวที ก่อนจะมีการบรรยายธรรม ผู้เขียนหันหน้าไปเห็น และได้เรียกให้เธอเข้ามานั่งใกล้ทางด้านซ้ายมือ ด้วยมีเจตนาให้เธอได้เห็นผู้คนจำนวนมากเข้ามานั่งฟังธรรมกันจนเต็มพื้นที่ ไม่เหลือแม้แต่ทางที่จะให้เดิน หลังจากงานแสดงธรรมฯ ของชมรมกัลยาณธรรมผ่านไปไม่ได้ไม่นาน เธอได้เสียชีวิตลงแล้ว จิตวิญญาณโคจรไปเกิดเป็นนางฟ้าอยู่ในสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา ด้วยเหตุที่ขณะจิตหลุดออกจากร่าง เธอมีสติระลึกได้ถึงภาพผู้คนจำนวนมากมานั่งฟังธรรมอยู่ในวันนั้น บุญกุศลเช่นนี้จึงได้ผลักดันจิตวิญญาณไปเกิดอยู่ในสุคติภาพ

ปัจจุบันผู้เขียนยังทำงานให้กับสังคม ด้วยการเป็นอาจารย์พิเศษอยู่ในมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ได้มีพระนิลิตรูปหนึ่งมาเล่าให้ฟังว่า ท่านมีเพื่อนพระด้วยกันอยู่รูปหนึ่ง มีอดีตเป็นผู้พิพากษาและได้ลาออกจากราชการ แล้วมาบวชเป็นภิกษุปฏิบัติธรรมอยู่ในขณะนี้ เมื่อผู้เขียนได้ฟังพระนิลิตมาบอกเล่าให้ฟังจึงวิเคราะห์ได้ว่า ตำแหน่งผู้พิพากษามีความศักดิ์สิทธิ์ เมื่อเข้านั่งอยู่บนบัลลังก์แล้ว ผู้ที่เข้านั่งฟังคำพิพากษาอยู่ในศาลจะนั่งกระดิกเท้าไม่ได้ แต่งกายไม่สุภาพไม่ได้ สวมใส่รองเท้าแตะเข้าศาลไม่ได้ นั่งคุยกันไม่ได้ ฯลฯ นอกจากนี้ตำแหน่งผู้พิพากษายังมีค่าตอบแทนสูงเป็นตำแหน่งที่มีวาจาสิทธิ์ ทำให้จึงลาออกจากตำแหน่งอันทรงเกียรติทรงความศักดิ์สิทธิ์เช่นนี้ จึงได้บอกพระนิลิตให้เล่าเรื่องของพระรูปนั้นให้ฟัง พระนิลิตเล่าว่า เหตุที่ท่านลาออกจากตำแหน่งผู้พิพากษาแล้วมาบวชเป็นภิกษุ เนื่องด้วยเจ็บป่วยเป็นโรคหัวใจ ต้องเข้ารับการบำบัดรักษาจากแพทย์ในโรงพยาบาลที่กรุงเทพฯ ในห้องผู้ป่วย CCU มีคนไข้ป่วยด้วยโรคเดียวกันถึงสามคน และทั้งสามคนมีชื่อเหมือนกัน อยู่มาวันหนึ่งขณะนอนป่วยอยู่นั้น มียมทูตสองตนมานำกายทิพย์ของผู้พิพากษาคอนนี่ไปดูผลงานของตัวเองในนรก ที่ระงมไปด้วยเสียงร้องครวญครางอย่างทรมาน ท่านได้เล่าให้พระนิลิตฟังว่า ในนรกที่ไปเห็นมีอดีตผู้พิพากษา อดีตอัยการ อดีตทนาย อดีตตำรวจจำนวนมากต่างกำลังชดใช้หนี้เวรกรรมที่ทำผิดพลาดไว้ใ้ในครั้งที่เป็นมนุษย์ จึงได้นึกถึงตัวเองว่าอาชีพที่ตนได้กระทำอยู่ในปัจจุบัน เปิดโอกาส

ให้ลงไปร่วมเกิดเป็นสมาชิกของสัตว์นรกเหล่านั้นได้ เมื่อฟื้นตื่นขึ้นมาจากการไปรู้เห็นความจริงในเมืองนรกมาด้วยตนเองแล้ว เมื่อได้รับการบำบัดรักษาจนโรคหายดีแล้ว จึงได้ลาออกจากการประกอบอาชีพที่เสี่ยงภัย (ที่มีข้าข้างหนึ่งยืนอยู่บนปากนรก และมีข้าอีกข้างหนึ่งหย่อนลงไปนรก) แล้วได้มาบวชเป็นภิกษุปฏิบัติธรรมอยู่ในขณะนี้

ผู้เขียน ได้มาระลึกถึงเหตุแห่งการลงเกิดอยู่ในภพนรก ของบุคคลผู้มีอาชีพเสี่ยงเหล่านั้น จึงได้รู้ว่าอาชีพตำรวจเป็นต้นเรื่องที่มีการบันทึกจัดทำเรื่องราวเพื่อเตรียมส่งฟ้องศาลให้ดำเนินคดีความกับผู้ที่ถูกกล่าวหา อัยการเป็นผู้นำเรื่องของผู้ที่ถูกกล่าวหาขึ้นส่งฟ้องศาล ทนายเป็นผู้ทำหน้าที่แก้ต่างคดีความ และผู้พิพากษาทำหน้าที่ตัดสินคดีความ ตามบันทึกที่ได้เขียนไว้เป็นหลักฐาน หากต้นทางของคดีความ คือผู้ที่ทำเรื่องราวขึ้นฟ้องศาลทำรายงานไม่ถูกต้องกับความเป็นจริง บุคคลผู้ทำหน้าที่ตามมาทั้งสามระดับ ต้องมีส่วนร่วมในการประพฤติกุศลกรรมนั้นด้วย เมื่อถึงวาระที่อายุขัยของผู้ร่วมกระบวนอกุศลกรรมจบสิ้นลง บาปกรรมจึงเป็นพลังผลักดันจิตวิญญาณของผู้ร่วมกระบวนกรรมให้โคจรไปได้ร่างเป็นสัตว์อยู่ในภพนรก ตามที่ผู้พิพากษาท่านนั้นไปเห็น เมื่อฟื้นตื่นขึ้นมา จึงได้บอกเล่าให้พระนิสิตฟัง

เคยมีคนถามผู้เขียนว่า หากยังมีความจำเป็นต้องประกอบ

อาชีพที่เสี่ยงภัยเช่นนี้ จะป้องกันตัวเองหรือแก้ไขสิ่งที่ตัดสินผิดพลาดมาแล้วอย่างไร ผู้เขียนตอบว่า ธรรมวินัยในพุทธศาสนาสามารถป้องกันและแก้ไขได้ ด้วยการทำความดีให้ถูกต้อง คือพัฒนาตนเองให้มีเทวดาคุ้มรักษา ผู้ที่จะมีเทวดาคุ้มรักษาได้ อย่างน้อยต้องประพฤติตนให้เป็นผู้มีเบญจศีล (เว้นฆ่าสัตว์ เว้นลักขโมยทรัพย์ เว้นประพฤติดินทาม เว้นกล่าววาจาเท็จ และเว้นดื่มสุราเมรัย) และประพฤติตนให้เป็นผู้มีเบญจธรรม (มีเมตตา กรุณา มีสัมมาอาชีวะ มีกามสังวร มีสัจจะ และมีสติสัมปชัญญะ) คุ้มครองใจอยู่ทุกขณะตื่น ดังตัวอย่างที่เกิดในครั้งอดีตอันยาวไกลในสมัยที่พระพุทธโคดมเสวยพระชาติเป็นพระมหาชนก มีมณีเมขลาคุ้มรักษาชีวิต มิให้ต้องตายลงในขณะว่ายน้ำอยู่กลางมหาสมุทร หรือสมัยที่พระองค์เสวยพระชาติเป็นพระสุวรรณสาม มีสุนทรีเทพธิดาคุ้มครองมิให้ต้องตายด้วยการถูกยิงด้วยลูกศรอาบยาพิษ ของกษัตริย์นักล้าสัตว์ เรื่องของเทวดาคุ้มรักษานั้นยังเป็นจริงมาจนทุกวันนี้ ดังจะบอกเล่าให้ฟังว่า ในครั้งที่ผู้เขียนไปบรรยายธรรมที่จังหวัดนครปฐม ได้มีผู้พิพากษาท่านหนึ่งมาร่วมฟังการบรรยายจริยธรรมกับเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลจังหวัดนครปฐม หลังจากการบรรยายและการตอบปัญหายุติลงแล้ว ผู้พิพากษาท่านนั้นได้เข้ามาแสดงตัวและสนทนากับผู้เขียน ท่านได้บอกเล่าให้ฟังว่ามีอยู่ครั้งหนึ่งท่านได้รับคดีความเกี่ยวกับอุบัติเหตุรถยนต์ชนกัน มีผู้เสียชีวิต และท่านต้องเป็นผู้พิจารณาตัดสินความถูกต้องของคู่ความ เมื่อได้รับเรื่องราวไว้พิจารณาแล้ว วันหนึ่งเกิดความ

ไม่แน่ใจว่าคนที่ถูกฟ้องร้อง (คนตาย) เป็นฝ่ายผิดหรือคนที่ เป็นโจทก์ฟ้องร้อง (นอนป่วยอยู่ในโรงพยาบาล) เป็นฝ่ายผิดกันแน่ ท่านจึงได้เดินทางไปดูสถานที่เกิดอุบัติเหตุรถยนต์ทั้งสองคันชนกัน เมื่อสอบถามจากชาวบ้านผู้เห็นเหตุการณ์ในวันที่ยี่รถยนต์ทั้งสองชนกัน ความจริงจึงได้ปรากฏเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับสำนวนที่ท่านรับไว้พิจารณา คือผู้ฟ้องร้องเป็นฝ่ายขับรถชนข้ามเกาะกลางถนนไปชนรถยนต์คันที่เล่นสวนทางมา จนเป็นเหตุให้ผู้ขับรถชนคันนั้นตายคาที่ ต่อมาไม่นาน คนที่นอนป่วยอยู่ในโรงพยาบาล (โจทก์) ได้เสียชีวิตลง คดีความจึงยุติไปโดยปริยาย ผู้พิพากษาท่านนี้จึงไม่ต้องตัดสินคดีความ และไม่ต้องเข้าร่วมกระบวนการจองเวรของบุคคลทั้งสอง ด้วยเหตุที่ท่านมีเทวดาคุ้มรักษานั่นเอง

ปิดอบายภูมิ

ส่วนการแก้ไขบาปที่ตนตัดสินผิดพลาดไปแล้ว บาปยังคงถูกบันทึกอยู่ในจิตใจ จะทำอย่างไร? วิธีแก้ไขคือหยุดเติมเชื้อบาปคือการตัดสินที่ไม่ผิดพลาดให้เกิดขึ้นอีก แล้วประพฤติอยู่แต่ฝ่ายคุณธรรมที่ให้ผลเป็นบุญ ด้วยการบำเพ็ญทานอยู่เสมอ รักษาศีลอย่างน้อยห้าข้อให้มีอยู่กับใจทุกขณะตื่น และสุดท้ายเจริญจิตตภาวนา ด้วยการไหว้พระสวดมนต์ ฟังธรรม ปฏิบัติธรรมตามโอกาสอำนวย เมื่อใดเข้าถึงอริยธรรมอย่างน้อยมีสภาวะจิตเป็น

กาลเวลาที่ล่วงไป ดันวันก็ผ่านไป
ช่วงแห่งวัยก็จะไปตามลำดับ

เมื่อมองเห็นภัยในมรณะอยู่ขณะนี้
ควรละอาภรณ์ในโลกเรี่ย มุ่งรู้รัตนตเกิด

โสดาบันได้แล้ว จึงจะสามารถปิดอบายภุมิได้ นี่คือการแก้ไขสิ่งผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับชีวิตได้อย่างถูกต้องที่สุด ดังเช่นอัมพปาลี โสภณิ แห่งแคว้นวัชชี ปฏิบัติธรรมจนบรรลุอรหัตตผล สิริมา โสภณิ แห่งแคว้นมคธ ปฏิบัติธรรมจนบรรลุโสดาบัน จอมโจร องคูลีมาล ผู้ฆ่าคนมามากถึง ๔๔๔ คน ได้ลำนึกผิดมาบวชเป็นพระปฏิบัติธรรมจนบรรลุอรหัตตผล ฯลฯ บุคคลเหล่านี้เมื่อตายแล้ว ไม่ต้องลงไปรับโทษอยู่ในนรกภุมิ เพราะสามารถพัฒนาจิตจนปิดอบายภุมิด้วยตัวเองได้

บาปกรรมที่นำสู่การเกิดเป็นสัตว์ อยู่ในภพภูมิต่ำ ได้แก่ ความโลภ ความโกรธ และความหลง หากกิเลสทั้งสามมีอำนาจเหนือใจผู้ใด เมื่อผู้นั้นจำเป็นต้องทิ้งขันธ์ลาโลกแล้ว พลังของบาปจะผลักดันจิตวิญญาณให้โจรไปใต้ร่างอาศัย อยู่ในภพภูมิต่ำ ด้วยเหตุนี้ในครั้งพุทธกาลจึงมีนักบวชนอกพุทธศาสนา (ปริพาชก) สงสัยว่าภพภูมิที่สูงกว่าพรหมที่เรียกว่านิพพานนั้น เข้าถึงได้อย่างไร พระสารีบุตรได้ตอบคำถามกับผู้ที่ไม่มีพื้นความรู้ทางพุทธศาสนาว่า **“ความมีจิตหมดไปจากราคะ มีจิตหมดไปจากโทสะ มีจิตหมดไปจากโมหะ”** นี่แหละที่เรียกว่านิพพาน ผู้เขียนได้วิเคราะห์ว่าคำตอบของพระสารีบุตรเป็นคำตอบที่สั้น ง่าย และเป็นจริงที่สุด ผู้ใดสามารถกำจัดโมหะให้มีกำลังลดน้อยลง โอกาสที่จะไม่ลงไปเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉานย่อมมีได้ หากประพฤติดันให้มีศีลคุณใจอยู่เป็นปกติ ท่านเจ้าคุณโชดกเคยพูดกับผู้เขียนว่า สัตว์ยังต้องเวียน

ตาย-เกิดอยู่ในวัฏสงสาร ก็ด้วยเหตุของการมีอวิชชาครอบงำใจ อวิชชาเป็นความไม่รู้จริง ทำให้ชีวิตต้องเวียนตาย-เกิดอยู่ในวัฏสงสารอย่างไม่รู้จบ อวิชชาเป็นกิเลสตัวแรกในปฏิจจสมุปบาท (สภาพอาศัยปัจจัยเกิดขึ้น) เป็นเหตุนำมาซึ่งความเศร้า (โสภะ) ความรำไรรำพัน (ปริเทวะ) ความไม่สบายกาย (ทุกข์) ความไม่สบายใจ (โทมนัส) และความคับแค้นใจ (อุปายาส) และอวิชชายังเป็นกิเลสที่ผูกมัดใจสัตว์ ให้ต้องเวียนตาย-เกิด อยู่ในวัฏสงสาร หากผู้ใดกำจัดอวิชชาให้หมดไปจากใจได้แล้ว ผู้นั้นไม่ต้องเวียนเกิดอยู่ในวัฏสงสารอีก ใจที่หมดอวิชชาความรู้สึกนึกคิดปรุงแต่งของจิตย่อมดับไป สภาวะของจิตเช่นนี้ ไม่มีความโลภ ความโกรธ ความหลง ไม่มีแม่เมตตา สติ ปัญญา ฯลฯ ให้ปรากฏขึ้นกับจิตได้อีก หรืออาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า “นามดับ” ไปจากความรู้สึกนึกคิดปรุงแต่ง คือนิพพานในพุทธศาสนาที่พระสารีบุตร ได้ตอบนักบวชนอกพุทธศาสนาในครั้งพุทธกาลเป็นสิ่งเดียวกัน

ปัจจุบันเป็นช่วงเวลาที่สัตว์หมดอายุขัยที่ไปชดใช้หนี้เวรกรรมในอบายภุมิ แล้วกลับมาเกิดเป็นมนุษย์มีอยู่เป็นจำนวนค่อนข้างมาก จึงทำให้โลกเริ่มเข้าสู่ยุควิกฤต เศษกรรมที่หลงเหลืออยู่ในจิต จึงมีพลังผลักดันให้คนประพฤตึทุศีล ไร้ธรรมกันมาก มนุษย์เหล่านั้นไม่สามารถระลึกได้ว่า พฤติกรรมที่เขากำลังประพฤตึอยู่เป็นเหตุทำให้สังคมต้องเดือดร้อนวุ่นวาย เพราะมากไปด้วยคนเห็นผิด มีจิตเป็นทาสของโลกธรรมและวัตถุ อันเป็นเหตุให้มีการ

ประพตฺติทุจฺจิต เบียดเบียน คอรัปชั่น เพื่อให้ตนมีชีวิตอยู่รอด ชั่วขณะที่ยังมีอายุขัยเหลืออยู่ แต่ไม่รอดกฎแห่งกรรม ในที่สุดชีวิตหน้าต้องนำตัวเองไปเกิดเป็นสัตว์ในอบายภูมิ เพื่อชดใช้หนี้เวรกรรมที่ทำไว้ในขณะเป็นมนุษย์ การเกิด การแก่ การตาย เป็นกฎของธรรมชาติ ไม่มีสัตว์บุคคลใดสามารถหนีพ้นไปจากกฎนี้ได้ เมื่อวาระสุดท้ายเวียนมาถึงตนเอง อย่างไม่ได้กลับมาสู่โลกนี้อีกเลย ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการประพตฺติเหตุ ให้ถูกตรึงสองอย่าง คือ บำเพ็ญทานและรักษาศีลอยู่เสมอ เพื่อให้คุณธรรมทั้งสองเป็นพลังผลักดันจิตวิญญาณให้โคจรสู่สุคติภพโลกสวรรค์ รอวันเวลาที่พระศรีอารยเมตไตรยลงมาโปรดชาวโลก ค่อยตามลงมาเกิดเป็นมนุษย์ ที่มีแต่ความสุข ความสงบ นอนไม่ต้องปิดประตูบ้าน วางของทิ้งไว้ไม่สูญหาย ปราศจากความหวาดกลัวภัยอันตรายใดๆ และยังมีอายุขัยยืนยาวเป็นหลายหมื่นปีอีกด้วย จงรีบสร้างบุญสร้างบารมีเตรียมไว้เป็นทุนเป็นปัจจัยใช้สอยในวันข้างหน้า การสร้างบุญสร้างบารมีของแต่ละบุคคล หากจะเปรียบก็เหมือนแต่ละคนมีโอ่งบรรจุน้ำอยู่คนละใบ ต่างคนต่างตักน้ำใส (บุญบารมี) ใส่ลงในโอ่งของตัวเอง หากตักน้ำใสโอ่งไม่หยุด น้ำย่อมมีมากขึ้นในโอ่งจนเต็มโอ่งได้จั้นใด ผู้ที่สร้างและสั่งสมบุญบารมีย่อมทำให้มีบุญบารมีมากขึ้น หากมีจนถึงระดับที่ให้ผลแล้ว ความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาย่อมเกิดขึ้นได้เป็นธรรมดา นั่นคือเลือกเกิดได้แน่นอน ผู้ใดเห็นถูกยอมไม่ตามไปหลงยึดติดอยู่กับความผิดพลาดที่ตนทำแล้วในอดีต ผู้นั้นไม่ทุกข์ใจ และผู้เห็นถูกไม่ตามไปแก้ไขเรื่อง

ที่ผ่านไปแล้วเพราะไม่มีใครสามารถแก้ไขได้ ผู้รู้เอาอดีตมาเป็นครูสอนใจ มิให้ประพตฺติผิดพลาดดังที่ผ่านมา จงใช้สติปัญญายับยั้งความโลภ ความโกรธ ความหลง ไม่ให้มีกำลังเพิ่มขึ้น พยายามกำจัดกิเลสใหญ่สามตัวนั้นให้ลดน้อยลง จนไม่เข้ามามีอำนาจเหนือใจตนเอง แล้วประพตฺติกุศลธรรม เพื่อเพิ่มพลังบุญให้มีมากขึ้น อาทิ ประพตฺติตนบำเพ็ญทานรักษาศีล มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ กตัญญูต่อผู้มีอุปการคุณ กตัญญูต่อแผ่นดินเกิด ด้วยการประพตฺติตนไม่ก่อปัญหาให้เกิดขึ้นในสังคม เหล่านี้ ผู้ใดประพตฺติแล้ว บุญคือความดีย่อมมีสิ่งสมเพิ่มมากขึ้นในจิตวิญญาณของผู้ประพตฺติ ทำให้เข้าถึงสวรรค์สมบัติเป็นสหายกับชาวฟ้าชาวสวรรค์ที่ล้วนต่างมีคุณธรรมเหล่านี้อยู่ในจิตใจของตน หรือผู้ใดประสงค์นำพาชีวิตเข้าเป็นสหายกับหมู่พรหมก็ย่อมทำได้ ด้วยการสร้างเหตุให้ถูกตรึงคือประพตฺติสมถภาวนาจนจิตเข้าถึงความทรงฌานแล้วตายในขณะที่จิตทรงอยู่ในฌาน พลังของฌานสมบัติจะผลักดันจิตวิญญาณไปเกิดเป็นสัตว์อยู่ในพรหมโลก

อดีตแก้ไขไม่ได้ อนาคตยังไม่ถึง แต่ปัจจุบันเป็นความจริง ผู้ใดไม่ปล่อยเวลาให้ผ่านเลยไปโดยเปล่าประโยชน์ เอาเวลาที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาทำความดีด้วยการกำหนดลมหายใจ (อานาปานสติ) สูดลมเอาอากาศเข้าสู่ร่างกายกำหนดว่า “พุท” ปล่อยลมออกจากร่างกายกำหนดว่า “โธ” กำหนดคำว่า “พุทโธๆๆ” ไปเรื่อยๆ กำหนดทุกครั้งที่นี่ก็ได้ กำหนดทุกครั้งที่ว่างจากงาน การประพตฺติเช่นนี้

เปรียบเหมือนกับตักน้ำใส่โอ่ง น้ำใสย่อมมีเพิ่มมากขึ้นจนเต็มโอ่งได้ การกำหนด “พุทโธๆๆๆ” เป็นฉันทัน บุญบารมีย่อมมีเพิ่มมากขึ้นจนถึงระดับที่ให้ผลดีกับผู้ปฏิบัติได้ คือทำให้จิตสงบจากอารมณ์ปรุงแต่ง หากเมื่อใด ผู้ปฏิบัติมีจิตสงบจนกระทั่งเข้าถึงความทรงฌานได้ โอกาสเข้าถึงพรหมโลกจึงเป็นไปได้ตามที่กล่าวมาข้างต้น ด้วยเหตุนี้จึงได้บอกว่าท่านทั้งหลายเป็นผู้โชคดี ที่มีผู้รู้ผู้มีประสบการณ์ตรงมาชี้บอกทางให้ประพาสเหตุปัจจุบันให้ถูกต้องโดยไม่ปล่อยความทุกข์เข้ามาอำนาจอหวนใจ ไม่ปล่อยเวลาอันมีค่าให้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์

ทั้งหมดที่เขียนบอกเล่ามาเป็นเรื่องจริง ไม่ประสงค์ให้ผู้อ่านต้องเชื่อตาม แต่ประสงค์ให้นำตัวเองมาพิสูจน์ ด้วยทำตัวเองให้มีศีลบริสุทธิ์ และไม่พร่องลงคุณให้ถึงใจ แล้วจึงนำตัวเองเข้าปฏิบัติสมถกรรมฐาน และวิปัสสนากรรมฐานโดยมีความเพียร และสัจจะเป็นแรงสนับสนุน หากผู้ใดเข้าถึงผลแห่งการประพาสเช่นนี้ได้แล้ว เวลาของชีวิตที่เหลืออยู่จะไม่สูญเปล่า ตรงกันข้าม ยังเป็นเวลาที่ทำให้เกิดคุณค่าแก่ชีวิตได้

รายนามผู้ร่วมศรัทธาพิมพ์หนังสือการบริหารกรรม

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๑	บ.เบเน็ทท์ทองหล่อ	๗๕,๐๐๐
๒	คุณอนันต์วัฒน์ ศรีจรัสกุล	๑๗,๕๐๐
๓	คณะศรัทธา ปตท.สม.	๑๗,๐๐๐
๔	คุณพงษ์พันธ์ ศิวาลัย	๑๒,๔๗๐
๕	คุณเนตรทราย วงศ์อุปราช	๑๕,๐๐๐
๖	คุณธีรชัย พงศ์มันฉิต	๑๐,๐๐๐
๗	บ.สตาร์ครีฟโปรดเคชั่น จำกัด, อ.เบญจวรรณ อุซุงคมร และคณะ	๖,๐๒๐
๘	คุณวรชัย กิจสิริวิศาล	๕,๐๐๐
๙	คุณพัชณี ทองลิมา	๕,๐๐๐
๑๐	คุณอุดมพร สายเพชร	๕,๐๐๐
๑๑	คุณฉัตรฤดี ลำพูล	๔,๓๐๐
๑๒	คุณดารารรรณ อัครแสงพิทักษ์	๔,๐๐๐
๑๓	คุณศุภชัย ผ่านเจริญถาวร	๔,๐๐๐
๑๔	คุณประสิทธิ์-คุณสุรัสวดี อิศรางกูร ณ อยุธยา	๓,๐๐๐
๑๕	คุณสถาพร นีรนาทวงศ์	๒,๕๑๐
๑๖	คุณณัฐณัช แก้วผลึก	๒,๑๐๐
๑๗	คุณสมฤดี ฆานรัตนโอฬาร	๒,๐๐๐
๑๘	คุณสมลักษณ์ จีรอนุพงศ์	๒,๐๐๐
๑๙	คุณเพ็ญงาม ตั้งอัครเวศย์	๒,๐๐๐
๒๐	คุณปรีชา ลิมฮั่ว	๒,๐๐๐
๒๑	คุณเมณี ศิริคุปต์	๒,๐๐๐
๒๒	คุณชลเสก เกิดอนันต์ และคุณวรรณฤดี ศิริคุปต์	๒,๐๐๐
๒๓	คุณวิสูตร-คุณยินดี กัจจนภรณ์ และครอบครัว	๒,๐๐๐
๒๔	คุณจงจิตร วสุนทรธรรม	๒,๐๐๐
๒๕	คุณสุรินทร์-คุณบุหงา กัจจนภรณ์	๒,๐๐๐
๒๖	คุณทิวาพร หลวงบำรุง	๑,๙๖๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๒๗	คุณณิชาพันธ์ ตั้งคณະนันท์พงษ์	๑,๕๐๐
๒๘	คุณเปรมิกา วิสุทธิ์	๑,๕๐๐
๒๙	แม่ชีจริยาวดี บุญอุคหนุน	๑,๕๐๐
๓๐	คุณจันทรา ทองเคียน	๑,๐๖๐
๓๑	พล.ต.หญิงจินตนา อุตนาวานิช	๑,๐๐๐
๓๒	คุณพิมณศิลป์ ทัพนันตกุล	๑,๐๐๐
๓๓	คุณประภาพร เกตราพูนสินไชย	๑,๐๐๐
๓๔	คุณสมชัย ธีระงามไพศาล	๑,๐๐๐
๓๕	คุณวีระศักดิ์ วัลย์กนก และครอบครัว	๑,๐๐๐
๓๖	คุณนิวัฒน์ หัสวรรษ และครอบครัว	๑,๐๐๐
๓๗	คุณธาวรัตน์ ธนากรกิตติสุข และครอบครัว	๑,๐๐๐
๓๘	คุณมัญชูลา รงค์พิชญ์ และครอบครัว	๑,๐๐๐
๓๙	คุณทองดี ตันฐพฤษผล และครอบครัว	๑,๐๐๐
๔๐	คุณต่อพงศ์ หลักเพชร	๑,๐๐๐
๔๑	คุณพนิดา บุญมารอง	๑,๐๐๐
๔๒	คุณสุภาพ เพลิดเพลิน และครอบครัว	๑,๐๐๐
๔๓	คุณสุริยาวิชญ์ ทิชาคุณเจริญสุข และครอบครัว	๑,๐๐๐
๔๔	คุณณัฐกร ฉลาดเจริญ	๑,๐๐๐
๔๕	คุณนุชศรา และปวีราร	๑,๐๐๐
๔๖	คุณบุญฤทธิ์ แซ่โต๊ะ และครอบครัว	๑,๐๐๐
๔๗	คุณณัฐกิตติ์ กิตติวรสวัสดิ์	๑,๐๐๐
๔๘	คุณสันติ บุญหว่าง	๑,๐๐๐
๔๙	คุณสุพจน์ เอื้อจิรพงศ์พันธ์	๑,๐๐๐
๕๐	คุณกุลชญา ช่วยหนู	๑,๐๐๐
๕๑	คุณอิงม่วย แซ่ลิ้ม	๑,๐๐๐
๕๒	คุณเอวา อนุภาพภราดร และครอบครัว	๑,๐๐๐
๕๓	คุณฤทัย สามโคกสูง และครอบครัว	๑,๐๐๐
๕๔	คุณอรุณพล จารวรรณากร และครอบครัว	๑,๐๐๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๕๕	คุณเรวัต-คุณวัลยา แสงนิล	๑,๐๐๐
๕๖	คุณวิชัย-คุณสุนทร โพธิ์นทีไท	๑,๐๐๐
๕๗	คุณไชยชัย-คุณวิลาวัลย์ อิงคชัยกุลรัชต์	๑,๐๐๐
๕๘	คุณอำนวย แซ่ตั้ง และคุณอังคณา วัชรตั้งตระกูล	๑,๐๐๐
๕๙	คุณมาลินี บุญชูใจ	๑,๐๐๐
๖๐	ทพญ.ลัดดา บุญชูใจ	๑,๐๐๐
๖๑	คุณราณี วรกลม	๑,๐๐๐
๖๒	คุณวรรณันท์ ตริวิวัฒนา	๑,๐๐๐
๖๓	คุณระเบียบ (เซียงราย)	๙๒๐
๖๔	คุณเสน่ห์ ซอบสะอาด	๘๐๐
๖๕	คุณเหรียญ ชีวานันท์	๘๐๐
๖๖	คุณปราโมทย์ จงสถิตยถาวร	๗๐๐
๖๗	คุณประภาพร เกตราพูนสินไชย	๖๐๐
๖๘	คุณพิทยายุทธ ทิพย์เลิศ และคุณสุพิชฌาย์ เอกสุภาพันธุ์	๖๐๐
๖๙	คุณจำนง แจ็งอักษร	๕๕๐
๗๐	คุณสมพิศ ประไพวรรณ	๕๐๐
๗๑	คุณสมจินต์ ฉานรัตน์โอฬาร	๕๐๐
๗๒	บ.จรงกิจพาณิชย์ จำกัด	๕๐๐
๗๓	คุณอรุณ-คุณอัญชลี ศุขสมุทร อุทิศให้คุณสาธิตคุณุฑ์ ศุขสมุทร	๕๐๐
๗๔	คุณวัฒนา คงโพธิ์	๕๐๐
๗๕	คุณสุภีร์ เมืองไทย	๕๐๐
๗๖	คุณเบญจมาภรณ์ แก้วละเอียด อุทิศให้คุณไพจิตร ทองธิว	๕๐๐
๗๗	พ.ต.อ.บุญเสริม ศรีชมภู	๕๐๐
๗๘	คุณอำนวย จรัสสุวัฒน์	๕๐๐
๗๙	คุณอรัชพร เทพวัลย์	๕๐๐
๘๐	คุณอภิสิทธิ์ ราตรีพฤษวีริศ	๕๐๐
๘๑	คุณวินัย บุญรัตนกรกิจ	๕๐๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๘๒	คุณศิระ โกสียารักษ์	๕๐๐
๘๓	คุณกรชนก ศิริคุปต์	๕๐๐
๘๔	คุณบารมี อมรนพคุณ	๔๕๐
๘๕	คุณอรพินท์ โรจนแพทย์	๔๓๐
๘๖	คุณสุพิชา ภูมิเดช	๔๐๐
๘๗	พ.ต.อ.บุญเลิศริม ศรีชมภู	๔๐๐
๘๘	คุณวิลาวรรณ ลิขิตตันทะสร	๓๐๐
๘๙	คุณสมบุญรณ์ เฟ่งพิพิธ-บุตร-หลาน	๓๐๐
๙๐	คุณดวงกมล นาคศรีสุข	๓๐๐
๙๑	คุณจ่านง แจ็งอักษร	๓๐๐
๙๒	คุณธนาภรณ์ อินทร์ทอง	๓๐๐
๙๓	คุณวันเพ็ญ สุนทรธาดา และสหธรรมิก	๓๐๐
๙๔	คุณทิวาพร หลวงบำรุง	๒๘๐
๙๕	คุณณัฐณานต์ สิงห์พนิชย์	๒๕๐
๙๖	คุณฉวีพรรณ ภูทอง	๒๕๐
๙๗	คุณยุพา พงคะบุตร	๒๑๐
๙๘	คุณสำราญ ศรีทอง	๒๑๐
๙๙	แม่ชียงค์ วัตบริวาส	๒๐๐
๑๐๐	คุณประภาพร ภาตราพูนสินไชย	๒๐๐
๑๐๑	คุณพยอมน มณีพุกักษ์	๒๐๐
๑๐๒	คุณศุภรัตน์ อัมพฤติ	๒๐๐
๑๐๓	ครอบครัววันพัทธ์กุล	๒๐๐
๑๐๔	คุณชูชาติ-คุณพร้อมพรรณณ คีวะยังสุวรรณ และบุตร	๒๐๐
๑๐๕	คุณพร้อมจิตต์-คุณมงคล ไศรภทนาย	๒๐๐
๑๐๖	อุทิศให้คุณพ่อประพัฒน์-คุณแม่ประโยชน์ วาณิชฐ์	๒๐๐
๑๐๗	คุณเสรีภาพ ซาทิพา	๒๐๐
๑๐๘	คุณศมน พรหมคุณ	๒๐๐
๑๐๙	คุณศิริประภา วราวิทย์	๒๐๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๑๑๐	คุณเอื้อมพร ชัยประภา	๒๐๐
๑๑๑	คุณประเสริฐ วะโนปะ	๒๐๐
๑๑๒	คุณแม่ทิวี เรืองรุ่ง	๒๐๐
๑๑๓	คุณพรทิพย์ เทียมทัน	๒๐๐
๑๑๔	คุณศรัณย์ วีระวัฒนานันท์	๒๐๐
๑๑๕	คุณสุমন ธีรจิตตกุล	๒๐๐
๑๑๖	คุณภรภัทร สุจิราธรณ์	๑๖๐
๑๑๗	คุณเทวรักษ์ จงจิตร	๑๕๐
๑๑๘	คุณรัตนา มธุรส	๑๕๐
๑๑๙	คุณสมบัติ สมพันธ์สันติย์	๑๔๐
๑๒๐	คุณเปรมฤดี วัฒนพงศ์	๑๓๕
๑๒๑	คุณสุชิน วงศ์จินดา	๑๓๐
๑๒๒	คุณสุรพงษ์ ตั้งปากเพียรกิจ	๑๓๐
๑๒๓	คุณประชุม ไตรคุ้มตัน และบุตร	๑๐๐
๑๒๔	คุณสุวรรณี แสงคำ และบุตร	๑๐๐
๑๒๕	คุณฉานิยา วิมุตสังการ และบุตร	๑๐๐
๑๒๖	คุณแสงอรุณ ธรรมธีรพงศ์	๑๐๐
๑๒๗	คุณพรรณพิมล สุวรรณทัต	๑๐๐
๑๒๘	คุณสุมาลี ดลสุขวงศาวัฒน์	๑๐๐
๑๒๙	คุณภาวนา เดชนิม	๑๐๐
๑๓๐	คุณรชญา มีวงศ์	๑๐๐
๑๓๑	อ.เสาวลักษณ์ จิรนนทราพร	๑๐๐
๑๓๒	คุณอัจฉรา ตันเจริญ	๑๐๐
๑๓๓	คุณวรรณิ์ วุฒินันท์	๑๐๐
๑๓๔	คุณรัตนา มธุรส	๑๐๐
๑๓๕	คุณปิยวรรณ คล้ายทอง	๑๐๐
๑๓๖	ด.ช.ธิตันย์ โลกานวัตร	๑๐๐
๑๓๗	คุณอัญชลี โลกานวัตร	๑๐๐

การบริหารกรรม

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๑๓๘	คุณประชิต ทองมณี และคุณเทียมจันทร์ เงามาม	๑๐๐
๑๓๙	คุณจุฑามาศ คิริคุปต์	๑๐๐
๑๔๐	ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม	๑๐๐
๑๔๑	ด.ช.ธนรุจ อิศรางกูร ณ อยุธยา	๑๐๐
๑๔๒	ด.ช.ปัญจวุฒิ อิศรางกูร ณ อยุธยา	๑๐๐
๑๔๓	ด.ช.ธนภูมิ คิริคุปต์	๑๐๐
๑๔๔	คุณเทวารักษ์ จงจิตร	๗๐
๑๔๕	คุณสิริภักดิ์ สระตันติ	๖๐
๑๔๖	คุณณัฐฐา โกศลเวท	๖๐
๑๔๗	คุณวิมล พัวรักษา	๖๐
๑๔๘	คุณไพรวรรณ แสนขวา	๖๐
๑๔๙	คุณเพ็ญ เลือสูงเนิน	๕๐
๑๕๐	คุณษมิวัสต์ ภูมิภักดีพรรณ	๕๐
๑๕๑	คุณผิง งามอาจ	๔๐
๑๕๒	คุณสุรพงษ์ ตั้งพากพิยรกิจ	๔๐
๑๕๓	คุณกศแก้ว มนัสถาวร	๒๐
๑๕๔	คุณณัฐฐา โกศลเวท	๒๐
๑๕๕	คุณอุทิศ สิงห์ศรี	๒๐
๑๕๖	คุณแดง คำมุงคุณ	๒๐
๑๕๗	คุณประเสริฐ	๒๐
๑๕๘	คุณวาริ ลุนแก้ว	๒๐
๑๕๙	คุณอรุวรรณ นารินทร์รักษ์	๒๐
๑๖๐	คุณชวลิต อ่าวเลิศทรัพย์สิน	๑๐
๑๖๑	คุณเพิ่มพงศ์-ด.ช.เอกสิทธิ์ ธนพิพัฒน์สังจา	๑๐
รวมครุฑาทั้งสิ้น		๒๖๙,๗๐๕